LIET. RESPUBLIKOS TARYBOS BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 44 (564) TORONTO, Ontario 1960 m. lapkričio (November) mėn. 3 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland

Lithuanian Weekly

Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada

Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Vėliniu liepsnelės

Krinta lapai, užauja rudens vėjai, atšąla oras. Įsižiūrėjęs į vėjo nešamus lapus, pagalvoji: taip ir tave nuneš prabėgančio laiko srovė į nežinomą rytojų, kai būsi atplėštas nuo gyvybės medžio. Ir kyla liūdnos mintys apie žmogaus dalią: saulė nusileidžia ir vėl užteka, lapai nukrinta ir vėl sužaliuoja, po žiemos ateina vėl jaunutis pavasaris, tik žmogui nėra grįžimo į šią žemę, kai baigiasi jo žemiškoji kelionė. Jos gale visiems tie patys šaltieji kapai.

Šitos mintys liečia žmogaus fizinę pusę. Jos neatitinka tikrovę, kiek jos sietinos su žmogaus dvasine prigimtimi, su jo nemirtinga paskirtimi. Šviesa iš Anapus, žodis iš Anapus mums atskleidžia daug šviesesnę žmogaus dalią. Net be dieviškojo Apreiškimo šviesos, tik grynojo proto galia žmogus jau seniausiais laikais suprato, kad su mirtimi prasideda naujas gyvenimas. Iš amžių glūdumos ateina šito įsitikinimo liudijimas, išreikštas poeto išpažinimu: "non omnis morior" — ne visas mirsiu. Krikščioniškoji žmogaus samprata mums sako, kad žmogus leistas ne tik laikui, bet ir amžinybei, ne tik žemei, bet ir dangui.

Krikščioniškai žiūrint į žmogų ir jo gyvenimą ir pati mirtis nėra baisi. Tai tik slenksts į naujus namus, tai tik aušra į naują dieną, kuri jau nebeturės vakaro, nei pabaigos.

* * *

Su meile ir dėkingumu prisimename mūsų mirusiuosius ypač Vėlinių metu. Kiek jų priglaudė smilčių kalneliai vien jau tik mūsų atsiminime! Kiek jau iškeliavo į amžinybę mūsų draugų, pažįstamų, giminių! Kiek daug ilsisi augštuos kapeliuos, smilčių kalneliuos mirusiųjų, kurie mirė daug anksčiau, gal prieš šimtus metų. Prie kiekvieno Lietuvos sodžiaus buvo kapinės, su palinkusiais kryžiais, su baltaliemeniais beržais, su amžinai žaliuojančiom pušelėm, su girgždančiais varteliais, su paprasta akmenų tvora. Ten ilsisi kaulai mūsų senelių ir prosenelių — baudžiauninkų, knygnešių, Kražių ir Kęstaičių kovotojų, mūsų tautosakos ir mūsų tautodailės kūrėjų, didžiųjų pasakorių ir dainininkų, šventų giesmių giesmininkų, ištikimų lietuviškojo žodžio sargų, kurie saugojo ir ugdė tautinės gyvybės liepsnelę, prie kurios ir mes jaukiai šildomės.

Visus savo turtus, didįjį religinį ir tautinį paveldėjimą, sakykime stačiai, truputį pakeitę vokiečių himno žodžius — kas mes esame ir ką mes turime, visa tai gavome iš tų, kurie jau seniai ilsis kapuose. Daugiau mūsų brolelių šaltuos kapeliuos, negu Lietuvos ar kitų kraštų laukeliuos. Ir kiekvienas jų įnešė savo dalią, paliko savo palikimą: išartus laukelius, pastatytus namelius, išaugintus vaikelius, plonos drobės rietimus. Kur čia išskaičiuosi visą jų dvasinį ir medžiaginį palikimą, kurį mes paveldėjome ir kuriuo mes didžiuojamės.

Jau pats dėkingumas verčia mus mirusiųjų nepamiršti, juos dėkingai prisiminti, už juos pasimelsti. Msų pareiga jų gražiais pavyzdžiais sekti, jų pamokymus išgirsti, jų, kaip mokytojų, klausyti. O mirusieji kalba ir moko. Jie kalba apie tai, kas gyvenimą labiausiai įprasmina, kokie turtai ten amžinybėje turi vertę. Jie moko mus, kad labiau reikia skubėti gerus darbus daryti, negu dolerį įgyti. Daugiau yra prasmės mažiausiam savo broliui padėti, negu auksu ir sidabru žibėti. Jie primena, kad be ryšio su Dievu ir savo tauta sunku gyventi, baisu mirti ir dar baisiau tokioje padėtyje amžinybę pasiekti.

Kun. J. Gutas.

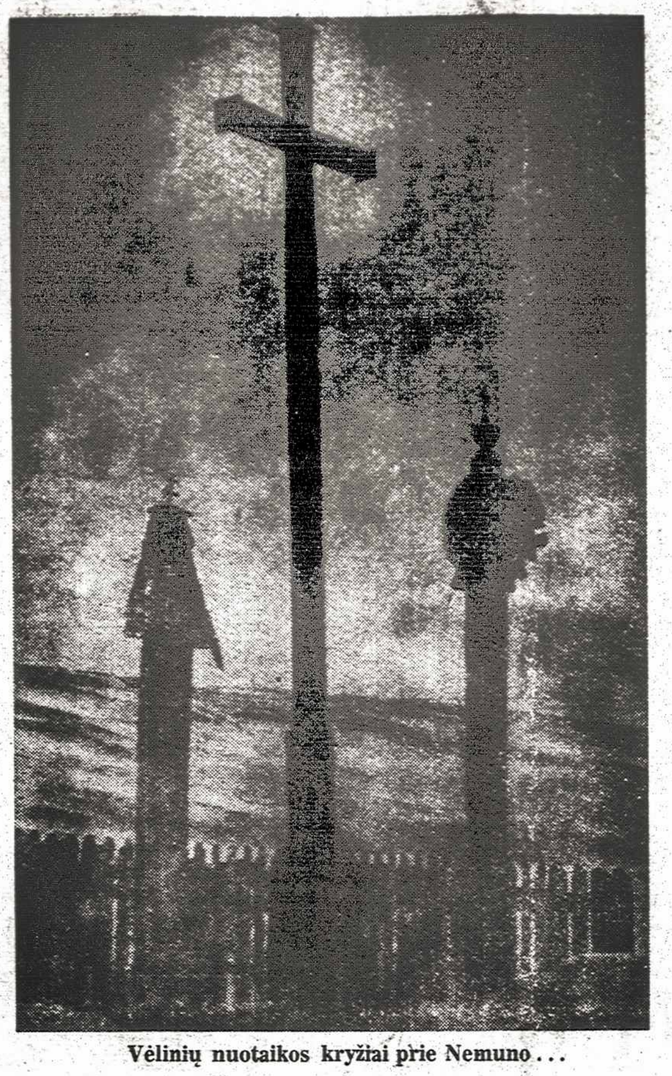

Vėlinių nuotaikos kryžiai prie Nemuno...

Rusai Lietuvoje – privilegijuota klasė

PASAKOJA KĄ TIK ATVYKUSI KANADON IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Vis daugiau mūsų tautiečių pasiekia Kanadą ir JAV ir atveža informacijų apie gyvenimą mūsų tautos, įjungtos į rusiškąjį kolosą. Pasak naujai atvykusios, kaip visoje Rusijoje, taip ir Lietuvoje, daug kas priklauso nuo nežabotų Maskvos bosų nuotaikų ir užgaidų. Antai, Chruščiovui lankantis praėjusiais metais Amerikoje ir besidžiaugiant Camp David dvasia, giedri jo nuotaika buvo jaučiama ir Lietuvoje: nebebuvo tiek trukdomas "Voice of America", daugiau laisvės Bažnyčiai ir kt. Gi po neįvykusios Paryžiaus didžiųjų konferencijos vėl buvo sustiprinti trukdymai užjūrio radijo transliacijoms, kurios Lietuvoje lengviausiai pasiekiamos 9.30 val. vakarais.

Ūkinis gyvenimas Lietuvoje truputį gerėja. Ypač miestų žmonės jau greičiau gauna kaikurių anksčiau retai gaunamų prekių — cukraus, geresnių drabužių ir kt. Kaimo gyventojai yra antros rūšies žmonės. Jiems tenka parodyti daug kantrumo ir vargo: Jaučiamas didelis mėsos trūkumas; 1 kg. mėsos asmuo turi tenkintis visą mėnesį; daugiau pieno, duonos, bulvių... Nuo sekančių metų sausio 1 d. pakeičiamas rublis — už 10 senų rublių bankai duos 1 naują rublį. Valdžia jau prieš keletą mėnesių yra pakėlusi prekių kainas 30-50%. Atseit, pinigus iškeitus, pabranginus 10 kartų, prekių kainos jau bus augštos.

Kasdieniniame gyvenime rusai Lietuvoje yra privilegijuota klasė. Net ir traukiniuose įėjusiam į vagoną rusui, lietuviai stengiasi užleisti sėdimą vietą. Tai daroma daugiau iš baimės. Net sporto rungtynėse ruso turi būti tiesa. Neperseniausiai Vilniuje vykę futbolo rungtynės tarp rusų ir lietuvių komandų. Lietuviams sekėsi geriau, bet teisėjas rusas reikalus patvarkė rusų naudai. Kilo muštynės. Jaunimas apvertė rusų automobilius ir juos padegė; tik atvykusi milicija tvarką atstatė.

Susisiekimas geležinkeliais brangus. Iš Kauno į Vilnių kelionė, trunkanti pusantros valandos, kainuoja 25 rb., o traukinys iš Vilniaus į Maskvą — 194 rb. Lietuvių trėmimai į Sibirą yra reti, bet pakliūti į kalėjimą labai lengva. Užtenka vieną kitą nereikalingą žodį pasakyti. Jaunimo vežimas 'savoriškai" į tolimus Rusijos užkampius vyksta stipriu tempu. Daugiausia vežamas nepatikimas partijai jaunimas, nors pati procedūra yra vykdoma "savanoriškumo" vardu. Daug išvykusių jaunuolių nebegrįžta į Lietuvą. Rusų kareiviai, ypač karininkai, su lietuviais vengia sueiti į artimesnius pašnekesius, ypač jei rusai keli, ne vienas. Lietuviai vis tikisi karo, o rusai, atrodo, jo bijo. Dar stipriai jų pasąmonėje yra užsilikę II Pasaulinio karo prisiminimai.

Propagandos labai daug. Laikraščių platinimas vyksta "savanoriškų" būdu: valdžios įstaiga ar kolūkio vadovybė užrašo žmonėms laikraščius, visai neatsiklausdami, o pinigus atskaito iš algos. Tokiu būdu žmonės tikrai daug laikraščių "prenumeruoja". Net ir vaikai prievarta vedami į filmus, o pinigai surenkami iš tėvų atlyginimo.

Lietuviai stengiasi tvarkingai apsirėdyti. Didelė pagalba jaučiama iš užsienių. Neblogai eilutei medžiaga kainuoja 1500 rb.

Pačių lietuvių tarpe pastebimas darnesnis sugyvenimas. Net aktyvūs komunistai lietuviai ramesniu tonu kalba apie grįžusius tremtinius iš Sibiro, o taip pat išvykusius į Vakarus. Krašte nemažai geriama, nors už naminę degtinę yra nemažos kalėjimo bausmės. Visur pilna vagiliukų, ypač jų gausu socialistinės tėvynės sostinėje Maskvoje, kur lagamino nei vienos akimirkos negalima išleisti ne tik iš akių, bet ir rankų.

Jaučiamas atoslūgis ir iš komunistų pusės Bažnyčios atžvilgiu. Pamaldose gausu lietuvių. Kaikurios bažnyčios remontuojamos, pvz. Kaune šv. Antano. Į komunistų antireliginę propagandą žmonės nedaug dėmesio bekreipia, girdi, negi kitaip ir galėtų būti...

Dauguma vaikų krikštijama bažnyčiose, o taip pat jaunavedžiai, po civilinių jungtuvių, eina susituokti į bažnyčią. Tai daro net kompartijos nariai.

Vaikų prieauglis didelis. Valdžia remia gausias šeimas, mokėdama nuo kiekvieno naujagimio po 50 rublių premiją. Gerokai yra pavainikių. Mat, ir čia krašto valdovai neištekėjusioms motinoms parodė daug "palankumo", beveik paskatinimo, mokėdami merginai motinai po 100 rb. pašalpos.

Ir sunkiausiose sąlygose lietuviai nepraranda vilčių. Jaunoji rusų karta reikalauja vis daugiau teisių ir laisvių iš savo valdovų.

A.

KAS NAUJO KANADOJE?

Nedarbo problemai svarstyti, premjero Diefenbakerio iniciatyva, buvo sukviesta speciali konferencija, kurioje dalyvavo darbdavių, darbininkų, verslininkų, ūkininkų ir valdžios atstovai. Joje buvo pateikta visa eilė pasiūlymų nedarbui sumažinti. Iš savo pusės premjeras Diefenbakeris pateikė savo planą, numatantį paskirti gamybos tarybą, kuri, britų pavyzdžiu, plėstų, derintų bei planuotų krašto gamybą ir kartu stiprintų krašto pajėgumą konkuruoti eksporte su kitais kraštais. Pasak premjero Diefenbakerio, viena didžiausių nedarbo priežasčių — darbo mechanizavimas ir darbininkų skaičiaus padidėjimas pokario metais; gamyba auganti lėčiau nei darbo jėga. Ateinančioj parlamento sesijoj, kuri numatoma lapkričio pabaigoj, bus svarstoma visa eilė naujų įstatymų ūkinei krašto gerovei kelti. Nuo gruodžio 1 d. pakelti mokesčiai importuojamiems automobiliams, nes to reikalauja šios pramonės atstovai. Užsienio įmonės, norėdamos išvengti augštesnių kainų savo gaminiams, gali įsteigti savo įmones Kanadoj, kur būtų sudedami autovežimiai iš importuojamų dalių.

•

Vaistų kainų klausimą tiria speciali Ontario parlamento komisija, kuri jau yra išklausiusi atitinkamų žinovų parodymus. S. N. Conder, Kanados vaistų gamintojų sąjungos reikalų vedėjas, savo paaiškinimuose komisijai pažymėjo, kad vaistų kainos nesančios peraugštos ir kiekvienam kanadiečiui kesmet tenka išleisti vidutiniai $7.50. Mirti dabar esą brangiau nei gyventi: Toronte pvz. laidotuvės vidutiniškai atseina $700, t.y. tiek, kiek kainavo plaučių uždegimo pagydymas prieš 20 metų; dabar, vartojant naujus antibiotikus, užtenka $15. Vaistų gamintojas esa uždirba tik 3 ct. iš kiekvieno įdėto dolerio. Jų kainas pakelia tvrimo išlaidos: pvz. viena JAV firma išleidusi $37 mil. ir tai be sėkmės. Gamintojas skubąs atsiimti įdėtą kapitalą į naują vaistą, nes kai tik atskiras tos rūšies geresnis vaistas, niekas nebepirks. Be to, prisideda provincinis mokestis — 11%. Kitas vaistų gamintojas J. R. Gilbert iš Toronto pareiškė, kad vaistų pardavėjai uždirba 63.9%. Daug tos pačios rūšies vaistų esą pažymėta atskirų firmų įvairiais vardais. Pigiausia esą pirkti bendriniais vardais pažymėtus vaistus ir prašyti, kad gydytojas to laikytųsi.

•

Didelis sprogimas Windsoro parduotuvėj dienos metu palaidojo po griuvėsiais 12 pirkėjų ir sužeidė 90. Sprogimas įvyko bebaigiant įrengti naują dujinio šildymo sistemą, kai vienoj nesandarioj vietoj prasiveržė dujos.

•

Džiovininkų skaičius Kanados sanatorijose 1959 m. tebuvo 9.262: 14% mažiau nei 1958 m. ir 32% mažiau eni 1953 m. Tai mažiausias skaičius per 16 pastarųjų metų. Džiovininkų mirtingumas irgi sumažėjo: 1959 m. teko 5,5 100.000 gyv., 1958 m. — 6.

•

Psichiniai ligoniai Ontario provincijoje priimami į ligonines, jei to yra tikrai reikalingi. Siaipjau stengiamasi juos gydyti namuose. Pernai pvz. tuo būdu buvo gydomas 21.000 ligonių. Tuo rūpinasi sveikatos ministerija, turinti savo žinioje 21 kliniką; trys jų yra sujungtos su ligoninėmis. Be to, yra 8 keliaujančios klinikos, kurios eguliariai lanko įvairias provincijos dalis. Taipgi yra trijų dienų gydymo centrai, kur ligonių grupės gydomos dienos metu, o vakarais grįžta namo. Didesniuose centruose yra 6 psichiatrai, kurie tvarko tų vietovių psichinių ligonių gydymą.

•

Raketų tyrimą ir gamybą britų vyriausybė nori organizuoti drauge su kitais Bendruomenės kraštais. Tuo reikalu Kanadoje lankėsi aviacijos min. P. Thorneycroft ir tarėsi su vyriausybės nariais. Į savo planą jis taipgi nori įjungti oro erdvių tyrimą bevielio ryšio ir kt. reikalams.

Pavergtųjų Seimas atsakė Kremliui

Pavergtųjų Seimo pilnatis spalio 24 atžymėjo Vengrijos sukilimo metines ir pasiakė dėl Kremliaus pateiktos JT vad. kolonizmo deklaracijos.

Vengrijos klausimu priimtoji rezoliucija prašo Jungtines Tautas atmesti Vengrijos komunistinės delegacijos įgaliojimus, pratęsti JT specialaus referento vengrijos klausimu, L. Munro, įgaliojimus ir pareikalauti Sov. Sąjungą, kad ji vykdytų JT nutarimus Vengrijos klausimu.

Dėl Kremliaus bandymo savo propagandai pajungti buvusias kolonijas Pavergtųjų Seimas priėmė atsišaukimą į laisvojo pasaulio delegacijas JT. Seimas šaukiasi į laisvuosius JT narius, kad JT ryšium su Chruščiovo iškeltu kolonizmo klausimu:

a. patvirtintų aiškiai ir įsakmiai kiekvienai valstybei ir tautai nenusavinamą teisę be jokio išorinio įsikišimo ar spaudimo laisvai nuspręsti savo likimą, savo valdymosi formą ir savo tarptautinius ryšius;

b. kiekvieną betkurios valstybės ar tautos pajungimą, — nepaisant kokio pavidalo tas pajungimas bebūtų, — kitos valstybės valiai deklaruotų tautų apsisprendimo visuotinio principo pazeidimu, kurio pašalinimą laikytų teisingu savo rūpesčiu;

c. kviestų panaikinti VISAS koloninio viešpatavimo ir vienos valstybės ar tautos pajungimo ar priklausomybės kitai formas, vistiek po kokia legalumo skraiste tokie santykiai būtų slepiami ir kokia bebūtų jų istorinė kilmė;

d. nutartų, kad vienintelė tikra priemonė valstybės ar tautos apsisprendimo teisei vykdyti yra laisvi rinkimai, JT prižiūrint;

e. įsakmiai nutartų, kad minėti principai taikintini Albanijai, Bulgarijai, Čekoslovakijai, Estijai, Latvijai, Lenkijai, Lietuvai, Rumunijai ir Vengrijai.

Prie šio atsišaukimo pridėtas memorandumas apie teisinę ir faktinę sovietinio kolonizmo padėtį Centro ir Rytų Europos kraštuose.

Kor.

Ir vėl suimti sovietų šnipai

Vis daugiau faktų patvirtina įtarimą, kad sovietų delegacijose prie JT pilna šnipų. Naujausias įrodymas — Igor Jakovlevič Melek suėmimas Čikagoje, kur jis buvo sučiuptas drauge su kitu agentu vokiečiu Hirsch, pasivadinusiu neva medicininių leidinių iliustratoriu. Jiedu buvo įsivėlę į šnipų grupę, rinkusią karinės reikšmės medžiagą. Trečias to tinklo narys Kiril S. Doronkin, irgi JT tarnautojas, grįžo Sov. Sąjungon nesuimtas, nes FBI per JAV delegaciją prie JT pareikalavo gen. sekretorių atleisti jį iš JT tarnybos. Kai tik sutarties laikas pasibaigė, K. S. Doronkin buvo atleistas ir spruko Maskvon. Suimtasis Melek naudojo tris pavardes: Melek, P. Stevenson ir Gypsy. JT jis dirbą nuo 1955 m. už metinį $11.000 atlyginimą.

Anksčiau buvo suimtas Valentinas Gubičev, augštas JT pareigūnas, drauge su JAV teisingumo ministerijos tarnautoja Judita Coplan. Gubičevui buvo leista pasirinkti: 15 metų kalėjimo arba išvykti iš JAV; pasirinko, žinoma, išvykimą. J. Coplan laimėjo apeliaciją ir buvo paleista. Prie jų reikia priskaityti JT buvusį tarnautoją Vadim A. Kiriliuk, kuris Chruščiovo lankymosi metu JAV pakliuvo į FBI rankas ir tyliai pranyko, nes tuo momentu nebuvo patogu skelbti. 1956 m. buvo išvytas JT vertėjas Victor Ivanovič Petrov, rinkęs informacijas apie JAV lėktuvus. O kiek sovietų šnipų JT dirba ir toliau FBI nepastebėti?

Lietuviai šokėjai neprieinami

Kaip jau buvo pranešta pereitame "TŽ" numeryje, šiuo metu Pietų Amerikoje gastroliuoja sovietinė tautinių šokių šokėjų grupė, sudaryta iš įvairių tautybių: rusų, uzbekų, armėnų, gruzinų, moldavų, latvių ir lietuvių. Išviso jų yra 29 šokėjai. Lietuvių yra 4: Emilija Gužinskaitė, Nijolė Petrulytė, Vytautas Buterlevičius ir Juozas Gagiškis. Jie pašoka keturis šokius: Lenciūgėlį, Klumpakojį, Jonkelį ir Ožėlį.

Jie savo gastroles pradėjo Venezuelos Caracase spalio 17 d. Vietos lietuviai bandė su lietuviais šokėjais užmegzti ryšius, bet nepavyko. Jie nesutiko netik atvykti pasisvečiuoti į lietuvių šeimas, bet nepriėmė net pasiūlymo pavežioti juos aprodant miestą ir apylinkes. Matyt, taip nustatyta grupę lydinčių palydovų.

Savaitės įvykiai

ĮVYKIAI KŪBOJE RUTULIOJASI DIDĖJANČIOS ĮTAMPOS LINKME. JAV, jau anksčiau sustiprinusios savo karinę bazę Gvantanamo, pasiunte 1.500 naujų karių. Pasak oficialaus laivyno ministerijos pareiškimo, jie buvę išlaipinti poilsiui po manevrų ir nesuėjo naujo bazės sustiprinimo. Kubos vyriausybė tai vadina pasiruošimu invazijai ir telkia savo karines pajėgas, ypač miliciją. Sandėliuose ginklų yra sutelkti nemaži kiekiai iš Belgijos ir Čekoslovakijos. Sovietų siuntos irgi plaukia — netik ginklai, bet ir instruktoriai. Uostai saugomi karinomenės ir civilių judėjimas tikrinamas. Visur skelbiama, kad netrukus prasidėsiantį invazija iš JAV ir kitų kraštų, organizuojama sukilėlių kūbiečių. Sovietų žinių agentūra "Tass" pranešė, kad kiekvienas Kubos namas būsiąs paverstas tvirtove. Kad sukilimas prieš F. Castro ruošiamas, matyti ir iš to, jog partizanai tebeveikia kalnuose, o jų rėmėjai organizuojasi užsieniuose. Buvęs Kūbos ambasadorius Britanijoj S. Santamarina, atvykęs į JAV, viešai pareiškė esąs pasiryžęs dalyvauti invazijos paruošime. Kaip ten bebūtų, viena aišku, kad JAV, užkliudytos karinėje Gvantanamo bazėje, atsakytų jėga. To F. Castro prisibijo labiau nei ūkinių smūgių. Jo užsienio r. min. R. Roa puola JAV-bes Niujorke JT. Jis norėjo, kad darbotvarkės komitetas perkeltų jo kaltinimą dėl gresiančios JAV agresijos į pilnaties posėdį, bet turėjo pasitenkinti politiniu komitetu. JAV paneigė kūbiečio kaltinimus, bet nesipriešino, kad jie būtų svarstomi JT. JAV žiūri į sovietinių ginklų siuntas su nerimu ir paprašė P. Amerikos kraštų organizaciją šį reikalą ištirti.

SUKILIMAS SALVADORE

Praėjusį rugsėjį Salvadoro vyriausybė išvengė sukilimo paskelbusi apsiausties stovį 30-čiai dienų. Esą planuotas komunistų sukilimas buvęs suardytas ir respublikos santvarka išgelbėta. Įvyko betgi nelauktas sukilimas iš kitos pusės, ir prez. Lemus turėjo pasitraukti užsienin. Naują vyriausybę sudarė grupė karininkų ir civilių, kurie skelbiasi atėję irgi gelbėti respublikos, visi esą antikomunistai, nors palinkę į kairę. Jau paskelbė naujus rinkimus 1962 m., panaikino eilę suvaržymų, paleido polit. kalinius, leido viešus susirinkimus, pažadėjo laikytis 1950 m. demokratinės konstitucijos. Netrukus laukiama universitetą pradėsiant darbą; dėl politinių kovų jis buvo sustreikavęs.

SUNKI TAIKA

Nuo pat pirmosios nepriklausomybės dienos Kongas vargsta suirutėje. Nei vidaus pajėgos, nei belgai, nei pagaliau JT nepajėgia kontroliuoti krašto. JT gen. sekr. Hammarskjold, matydamas, kad JT stoviniuoja vietoje ir neatlieka savo paskirties Konge, ėmėsi pagaliau griežtesnių žygių. Plk. Mobutu buvo priverstas atitraukti savo karinius dalinius į kareivines ir perleisti Leopoldvillės gatvių kontrolę JT daliniams. Katangos premjeras Čombė pabūgo imtis prievartos prieš JT patikėtinį Elizabethvillėj kaip anksčiau buvo grasinęs, nes JT pareiškė priešinsis jėga. Kasai prov. Baluba grupės, kovojančios už savo prov. nepriklausomybę, atsimušė į JT karinių dalinių pasipriešinimą. JT gen. sekretorius pareikalavo Belgijos vyriausybę atšaukti iš Kongo visus savo piliečius, kurie kišąsi į Kongo valdymą ir išstumią JT pareigūnus. Pastaruoju metu, kiek aprimus audrai, belgai, kurie buvo išbėgę, ėmė grįžti į Kongą ir dėtis prie kongiečių, nepatenkintų JT "kolonizmu". Niujorke buvo sudaryta speciali JT komisija, kuriai pavesta bandyti atstatyti taiką politinėse Kongo viršūnėse. Jon įeina Afrikos - Azijos kraštų atstovai, kurių kariniai daliniai dalyvauja JT kariuomenėje. Ji vyks į Kongą ir vietoje bandys suvesti susivaidijusius politikus.

SUSITARĖ DERĖTIS

Austrija pasiskundė JT politiniam komitetui dėl pietinio Tirolio, nuo I D. karo valdomo Italijos. Esą pastaroji nesilaikanti 1946 m. sutarties, sudarytos Paryžiuje tarp tuometinių premjerų: A. De Gasperi ir K. Gruber. 250.000 tiroliečių negauną kultūrinės laisvės, laiduotos ta sutartimi. Po ilgokų ginčų ir karštų argumentų iš abiejų pusių pagaliau buvo pasiekta bent tiek, kad abi ginčo šalys sutiko tartis ir, jeigu per tam tikrą laiką nebus pasiekta jokio susitarimo, kreiptis į tarptautinį tribunolą Hagoje. Italija, kuri kaltino Austriją ketinant prisijungti Alto Adige sritį, siūlė perduoti bylą tarpt. tribunolui dabar, bet Austrija nesutiko motyvuodama, kad reikalas esąs skubus ir priminė vėl grįšianti į JT su tuo pačiu skundu po metų, jei tiesioginės derybos nepavyks.

RIAUŠĖS PRANCŪZIJOJE

De Gaulle valdžios sunkumai didėja. Jo atominio apsiginklavimo planas parlamento buvo priimtas tik pastačius premjerui Debre pasitikėjimo klausimą ir tai su ikišiol didžiausia opozicija — 203 balsais prieš 277 pozicijos balsus. Plano įgyvendinimas atseis $1.200.000.000, nors kariškai nedaug teturės reikšmės. Juo De Gaulle siekia Prancūzijos didybės ir stipresnio balso pasaulio politikoj. Svarbiausia problema De Gaulle vyriausybei šiuo metu yra Alžerija. Jos greito išsprendimo reikalauja Prancūzijos kairė ir siūlo duoti Alžerijai nepriklausomybę. Kairiosios partijos buvo surengusios Paryžiuje mitingą, kuriame dalyvavo tūkstančiai asmenų. Už pusės mylios dešinieji surengė antrą mitingą, kuris reikalavo kovoti su Alžerijos išlaisvintojais. Kai tūkstančiai demonstrantų išėjo į gatves, atsirado gausūs policijos būriai, kurie besklaidydami demonstrantus daugelį suėmė ir sužeidė. Nukentėjo ir policija — buvo sužeisti 38 jos nariai. Alžeriečių partizanai didina Paryžiaus nerimą apšaudydami policijos būstines.

Kan. dr. J. Končius CARE vicepirm.

CARE organizacijos metinis direktorių posėdis įvyko spalio 26 d. jų patalpose, 660 First Avenue, Niujorke.

Ši organizacija veikia 26 kraštuose, teikia ten ne tik pagalbą pabėgėliams, bet daro sutartis su tų kraštų vyriausybėmis ekonominės pagalbos reikalu. Tų 26 kraštų tarpe yra 2 už geležinės uždangos.

Šalpa duodama pabėgėliams įsikurti ir neturtinguose kraštuose organizuojami projektai ekonominei būklei pagerinti.

Per praeitus metus aukų iš Amerikos plačiosios visuomenės CARE gavo $9.279.000, o gerybių iš privačių šaltinių bei JAV valdžios šiais metais numato gauti už apie 40 milijonų dolerių.

Lietuviams Vokietijoje iš CARE gauta Vasario 16 gimnazijai fizikos ir chemijos kabinetų įrengimai ir apie $5.000 įkurdinimo reikalams.

Daromas naujas planas teikti CARE pagalbą naujosioms Afrikos valstybėms. Šis planas labai komplikuotas, todėl nutarta jį dar studijuoti ir svarstyti 1961 m. sausio mėn.

Šiame direktorių posėdyje CARE vicepirmininku išrinktas kan. dr. J. B. Končius.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Imokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

RELIGINIAME PASAULYJE

• **Apie laicizmo pavojų** kalbėjo kardinolas P. E. Leger Pirmojo Penktadienio klubui Montrealyje. Ilgokoj paskaitoj jis aptarė patį laicizmą, iškėlė jo veiklą Prancūzijoj bei kituose kraštuose ir pabrėžė jo pavojų Kanadai, ypač Quebeco prov. Pasak kardinolo, žodis laicizmas yra gana nesenas ir turi plačią reikšmę. Jis esąs taikomas tiems, kurie siekia išjungti religinę įtaką iš viešojo gyvenimo. Prancūzijoj laicizmo sąjūdyje dalyvauja ir ateistai, ir marksistai, ir masonai, ir visa eilė kitų. Antiklerikalizmas esąs viena laicizmo formų. Laicizmas esąs skirtingas nuo antipapizmo — nepakantos popiežiaus autoriteto. Kraštuose, kur katalikų yra mažuma, laicizmas esąs retas reiškinys; prie tokių kraštų priklausą: JAV, Australija, Britanija. Juose betgi esąs labai stiprus antipapizmas. Pvz. tai ryšku JAV prezidentinių rinkimų vajuje. Laicizmas esąs įsigalėjęs daugiausia lotynų kraštuose dėl jų kultūros ir savitos istorijos ir tai daugiausia antiklerikalizmo forma, kuri kovoja su Bažnyčios įtaka socialiniame gyvenime. Laicizmo žodis kilęs iš lotyniško "laicus" ir reiškia pasaulietį. Pasauliečių dalyvavimas bažnytiniame gyvenime ypač šiais laikais esąs būtinas, bet tai nereiškia religinės įtakos pašalinimo iš visuomeninio gyvenimo. Vietoj laicizmo Bažnyčia žadina pasauliečių apaštalavimą. Reikia, kad ir dvasininkai ir pasauliečiai bendradarbiautų didesnei Bažnyčios gerovei.

• **Lenkijos mokytojų** dauguma yra tikintieji. Pagal neseniai pravestą anketą, tik 26% pasisakė netikį; 44% yra tikintys, o likusioji dalis neatsakė į anketos klausimus arba pasisakė neturį nuomonės, nors daugelis jų lanko pamaldas dėl įvairių motyvų. Švietimo min. Tulodziecki, atsiliepdamas į anketos duomenis, ragino mokytojus sustiprinti kovą už laicistinę mokyklą. Varšuvos laikraščio "Życie Warszawy" žiniomis, iš 25.000 pr. mokyklų, tik 3000 esančios laicistinės — neturinčios tikybos pamokų.

• **Nesiduokime nuperkami** — pareiškė savo vyskupijos kunigams Siedlce vyskupas Swirski Varšuvos vaivadijoj. Tuo jis perspėjo savuosius neremti "Caritas" grupės, kurioje spiečiasi "pažangieji" kunigai. 1950 m. "Caritas" organizacija buvo atimta iš Lenkijos vyskupų ir pavesta "pažangiųjų" kunigų grupei, kuri nuo 1956 m. ypač suaktyvino savo veiklą. Komunistinė valdžia duoda dideles sumas pinigų, kuriais jie vilioja savo draugus, patekusius į finansinius sunkumus, kuriuos sudaro dideli valdžios mokesčiai. "Caritas" nėra patvirtinta Lenkijos vyskupų. Jai vadovauja kunigai Huet ir Woszny, kurie buvo pasiėmę valdyti Krokuvos vyskupiją 1953 m., suėmus vysk. Baziak, kuris grįžo savo vieton 1956 m.

• **Komunistinės apeigos** bandomos įvesti Vengrijoj — krikštui, jungtuvėms, sutvirtinimui ir laidotuvėms, kad tuo būdu būtų išvengta kunigo. Laikraštis "Nepszava" ragina sudaryti specialius liaudies komitetus visose vietovėse, kad jos pasirūpintų komunistinių apeigų įvedimu. Esą jau suorganizuoti chorai ir orkestrai, kurie gali būti kviečiami laidotuvėms suinteresuotų šeimų, žinoma, pačių šeimų lėšomis. Išlavinti pensininkai esą vadovaus laidotuvių apeigoms ir pasakys atitinkamas prakalbas.

• **Jugoslavijos katalikų vyskupai** įteikė naują memorandumą tikybinių reikalų min. Dobrivoje Radosvljevic. Juo siekiama išgauti šiek tiek laisvės katalikams. Panašų memorandumą vyskupai buvo įteikę 1956 m. Vengrijos sukilimo metu. Jame skundėsi jis dėl visos eilės suvaržymų, bet gavo neigiamą atsakymą. Šį kartą ministeris pažadėjo svarstyti memorandumą.

• **Anglų kalba** leista vartoti JAV-bių rytų apeigų katalikų pamaldose. 1959 m. tai buvo uždraudusi šv. Oficijos kongregacija Romoj, norėdama išsaugoti tradicinį rytų apeigų pobūdį, Kun. J. Raya iš Birmingham, Alabama, kreipėsi tuo reikalu į savo patriarchą Maximas IV Saigh, Antiochijos melchitų galvą. Pastarasis palaikė kun. Raya nuomonę ir paprašė popiežių Joną XXIII pakeisti šv. Oficijos potvarkį. Popiežius sutiko ir dabar JAV ir kitur rytų apeigų katalikai galės savo pamaldas laikyti anglų kalba, nes senoji slavų kalba jaunimui nebesuprantama. Tokias pamaldas anglų kalba yra laikęs vysk. Sheen.

• **Ave Maria** — Gounod ir Šuberto kūriniai, dažnai atliekami jungtuvių proga, yra tikybinio pobūdžio, bet labai teatriniai ir todėl neteiktini liturginėms apeigoms. Romos laikraštis "Ministerium Verbi" pasisako netik prieš juos, bet ir prieš Bizet "Agnus Dei", prieš jungtuvinius maršus Wagnerio, Massenet, Mascagni, Šuberto ir kt. Laikraštis primena Otavos vyskupo potvarkį, draudžiantį tokius kūrinius naudoti apeigoms kaip netinkamus.

• **Bendras šv. Rašto** vertimas visoms krikščionių konfesijoms planuojamas JAV. Tokį pasiūlymą pateikė jėzuitas W. M. Abbot, savaitraščio 'America' viceredaktorius. Jis tikisi, kad jo planą priims JAV protestantinės grupės ir naujas vertimas galės būti vartojamas viešosiose mokyklose bei teologinėse institucijose. Moderniojoj filologija esanti tiek pažengusi, kad dabar, pasak T. Abbot, SJ, visiems priimtinas vertimas yra įmanomas. Vertėjų komisijon numatomi: W. F. Albright, Hopkins un-to prof.; Bo Reicke, Bazelio un-to prof.; E. A. Speiser, Pensylvanijos un-to prof.; M. Dahood, SJ, biblinio instituto prof. Romoj. Leidėjų numatytas Doubleday b-vė, kuri pasiruošusi išleisti visą šv. Raštą dalimis 1962-1966 m.

• **Tikinčiųjų skaičius** JAV, pagal protestantų "The Yearbook of American Churches for 1961" siekia 112.226.905 iš bendro gyventojų skaičiaus 179.500.000.

Protestantų esą 62.543.502 su 285.132 dievnamiais ir 313.747 pastoriais. Katalikų — 40.871.302 su 23.346 parapijom ir 53.796 kunigais. Žydų — 5.500.000 su 4.079 sinagogom ir 3.965 rabinais. Ortodoksų — 2.807.612 su 1.414 cerkvių ir 1.702 šventikais. Protestantai sudaro 35% visų JAV gyv., katalikai 23%. Protestantų prieauglis padidėjo 1,7% lyginant su 1958 m., katalikų—3,4%; bendras gyv. prieauglis — 1.8%.

• **Kanados Katalikų Konferencija,** kurią sudaro visi krašto vyskupai, posėdžiavo Otavoje spalio 11-13 d. ir išrinko naują valdybą: pirm. Halifaxo arkiv. J. G. Berry, iždininku Otavos arkiv. M. J. Lemieux, OP, sekr. Monctono arkiv. N. Robichaud, nariais — Vancouverio koadjutorių M. M. Johnson, ir Winnipego ukrainiečių metropolitą arkiv. M. Hermaniuk. Kaip nuolatiniai nariai valdybon įeina: kardinolas J. C. McGuigan, kardinolas P. E. Leger ir arkiv. M. Roy, Quebeco arkivyskupas ir Kanados primas. Vyskupai paskelbė sudėtinį ganytojinį laišką apie sekmadienio išniekinimą bei pasireiškiančią tendenciją jį paversti darbo diena pramonėje ir versle.

BRISIAUS GALAS

Senas, palieges guli Brisius ant spalių krūvos prie jaujos ir sapnuoja riebias antis, kurias jis, šeimininko pašautas, suneša jam po kojų.

Ir, staiga pabudęs, jis iš tikrųjų pamato savo šeimininką su šautuvu per petį ir šaukiantį jį. Brisius pamano, kad eisią medžioti, bet šeimininkas, pasivedęs į galūlaukę, Brisių nušauna. Ir tai dėkingumas Brisiui už tai, kad jis taip atsidavusiai jam tarnavo.

Jūs pasakysit: tai juokdarys! Juk Biliūno taip parašyta apie seno šuns galą. Tiesa, bet dabar jis itin būdingas. Tada, Biliūnui rašant, brisių buvo palyginamai mažiau. Šią apysaką reikia prisiminti dabar, kai kiekvienoje apylinkėje ant spalių krūvų guli, kad ir ne visai susenę, bet jau savo šeimininkui rolę atlojė brisiai.

Nepradėsiu nuo Bulganino, Putnos ir Merkulovo. Imkim lietuvišką kaimą. Mano atmintis siekia 1946 m. Betygaloje. Kaip uoliai nešiojo antis po šeimininko kojomis Vaitkus, eidamas valsčiaus komiteto pirmininko pareigas. Kas neatidavė prievolės grūdais ar mokesčiais, kas nuslėpė karvę, kas nepranešė apie matytus "banditus"? Duokit juos šen Vaitkui! Tie atsiduros Vorkutoj ar Magadane. Prisimenu gerai keletą kartų gridėjęs Agelaičių ir Pikčiūnų kaimuose mamas Vaitkumi gąsdinančias savo nepaklusnius vaikus. Pagaliau, Vaitkus perdavė savo pareigas Brazauskui, o pats, kaip energingas kovotojas, nuėjo į "strebitelius", atseit, konkrečiau kovoti už komunizmą. Gi Brazauskas, pasitelkęs sau pavaduotoju iš kažkur atsibastančiusį mekesių Jurkėną, įvykdė persilaužimą žemės ūkio srityje Betygalos valsčiuje. Tai yra, "įtikino" ūkininkus, kad bendras darbas daug našesnis. Jo barbariškumus minės betygališkiai dar ilgai. Kas mušė Pažečiuose Melešką, Petrauską, Mačiulį; Uogonionse — Šukutį, Kringelį? Nagi Jurkėnas, Lesčiauskas, Vabalas, Cibulskis. Kas Šnipaičiuose prie balno kilpos pririšęs žmogų vilko vilkte daugiau kilometro keliu? Nagi Apukas, tada dirbęs MTS polit-skyriaus redaktoriumi, o vėliau tapęs Juodaičių kolchozo pirmininku.

Maciau pereitą pavasarį oda aptrauktus Vaitkaus kaulus. Dabar jis vežioja pašarus kiaulėms Kuolonių kolchoze, mindo basomis Kiršnonės molį. Niekas jo ne skaito nei fiziniai, nei psichiniai sveiku, bet jei jis dar gyvas — tegu dirba. Buvau jį sutikęs pereitą pavasarį. Paliegusiu balsu prašė padėti paieškoti Krišnonės krante buožių užkastų turtų. Nors ir pakvaišo per kovą už bendrą turtą, bet sau asmeniško vis tik norėtų.

Mačiau ir Jurkėną arianti Ilgių kolchoze su pora leisgyvių arklių, visą taip apšepusį, ir taip nepanašų į tą, kuris to paties kolchozo kaime šaukė ant žmogaus, neva nuslėpusio vėtyklę: "Šak-k-k kale, atiduok fuk-fuk-fuktelį!".

Brazauskas pasitraukė nuo buvusių pavaldinių toliau. Jis dirba Veliuonos "Petro Cvirkos" kolchoze ir padeda kaimynams keikti visą tarybinę santvarką.

Apuką išmetė iš Juodaičių kolchozo pirmininko pareigų už nesugebėjimą vadovauti. Išėjo šunų lodyti su medaliu "za doblestnyj trud" (už puikų darbą).

O po Tytuvėnus vaikšto nudriskęs Grinkiškio NKVD viršininkas Rapolas, kuris dabar ir pats nebeatsimena, kiek žmonių savo ranka nužovęs. Arešto protokole juk nesunku įrašyti "mėgino bėgti". Šiuo metu šaudyti žmones reikalas atpuolė ir Rapolas, rolę atlojęs, jau nebereikalingas. Rusai ne be reikalo propaguoja kelių specialybių turėjimo naudą. Norint būti ilgesnį laiką viršininku, reikia būti ir sadistu, ir propagandistu ir, pagaliau, batlaižiu.

Dirbo sau Suvalkijoje mokytoju Dambrauskas. Mokytojas, sako, buvo ne iš geruju, todėl užsimanė išgarsėti. Puolė, kiek jėgos leido, socializmo priešus. Ir neliko nepastebėtas. Rajonas padarė savo švietimo vadovu. Pastebėjusi energingą vyrą, švietimo ministerija padarė savo kadrų viršininku, o neužilgo, ck pastebėtas, tapo švietimo ministro pirmuoju pavaduotoju. Bet tuo laiku atsirado mikliau kalbančių, o Dambrauską negi į Sniečkaus vietą kelsi, kai yra daug svarbesnis reikalas — žemės ūkis; ck pasiuntė dirbti į Ariogalą vykdomojo komiteto pirmininku, o iš čia po kiek laiko rajkomas, kaip sumanų vadovą, pasiuntė vadovauti atsiliekančiam kolchozui. Ir štai liaudies švietėjas persikvalifikavo. Dabar jis aiškina kolchozo karvėms ir kiaulėms Amerikos prisivijimo būtinumą. O kolchozininkai — žmonės pastabūs. Jie galvoja: ar ne pasiuntus savo pirmininką į trijų mėnesių kursus dirbtino gyvulių apsėklinimo punkto vedėjams paruošti. Žmogus juk gabus — susidoros.

Kaip smagiai mačiau obliuojanti lentas ir taisantį baldus ligoninėje milicijos galvą, o vėliau rajkomo sekretorių Janavičių Tytuvėnuose.

O Rimkaus gyvenimas susiklostė dar kitaip. Iš vaikystės pamaldus, nutarė išbandyti savo gabumus prekyboje. Įsitaisė dirbti Betygalos kooperatyvo krautuvėj pardavėju. Bet gabumų būta menkų, ir po trijų mėnesių "intensyvios" prekybos pasidarė 9.000 rb. trūkumo. Kalėjimas! Bet čia pasitarnavo komsomolas — Rimkus stoja į komjaunimą, o teismas, į tai atsižvelgdamas, įprastinę bausmę pakeičia nuosprendžiu: "Suteikti Rimkui gerai apmokamą darbą, iš algos atskaitant 25% padengti padarytai skolai". Rodydamas dėkingumą, Rimkus užsikabina ant peties rusišką "berdanką" ir pluša po kaimus — akių nesudėdamas: vykdo komunistų partijos programą kaime. Teko matyti jį ši pavasarį. Užsitarnauta jo daug. Po kelių metų nevykusio pirmininkavimo kolchoze, jis baigė atiduoti "skolą", gavo atvirą, greit progresuojančią džiovą ir sezoninio laukuose darbininko pareigas bei dorų žmonių neapykantą.

Pasitaikė ir kontrastingų istorijų. Viršininkavo Babtuose: Greičius — apylinkės pirmininkas, o Gaižauskas — vyr. zootechnikas. Jau 1948 m. su Greičiaus "rekomendacija" išvyko "aklimatizuotis" Gaižuvėlės gyvenojai: Ivanauskas, Urniežius, Leonavičius. Sekančiais metais — Brazaitis, Misevičius, Lideika. Pasak Greičių, tai sudarė 12 šeimų per tris metus. Pagaliau, kai jau Greičius neturėjo ant ko pasirašyti, jį atleido, o jo vietoje paskyrė pažeminę Gaižauską. Ir tais pat 1951 m. Greičius, papuoštas Gaižausko parašu, "išvyko į Tomsko sritį, klausinėdamas enkavedistų už ką išvežamas; juk jis pats dvyliką išveždino. Gavo tokį atsakymą: "Mat, dabar reikia brigadyriaus". Tai paaiškino Babtų NKVD viršininkas Kalesnikovas. Patį Gaižauską irgi telaikė tol, kol šis turėjo ant ko pasirašyti. Dabar jis "švaros agentas" "Stalino keliu" kolchozo kiaulidėse.

Čia tik dviejų valsčių brisiai ir tie ne visi, bet jiems taip būdinga Biliūno apysaka. Tiesa, baigdamas, Biliūnas rašo, kad Brisių nušovęs šeimininkas bėgo, o Brisius, visa kita suprates, nesuprato tik to, kodėl jis bėgo. Juk jis jam norėjo palaižyti paskutinį kartą kojas. Dabartinius brisius šeimininkai šaudo ir čia pat pakiša laižyti savo letenas. Čia psichologiniai sukrėtimai nereikalingi; viskas eina nuosekliai.

Kazys Jurgaitis (ELI).

Paleckis apie parlamentarų konferenciją

Tarptautinės parlamentarų konferencijos vyksta kasmet, o sovietų "parlamentų" delegacijoje kasmet jau bene ketvirtus metus būna ir Justas Paleckis, T. Lietuvos augščiausios tarybos prezidiumo pirmininkas. Šiemet Japonijos Tokio vykusioje konferencijoje Paleckis buvo net sovietinės delegacijos vadovas. Grįždamas į Maskvą lėktuvu jis parašė platoką korespondenciją šio kontinento komunistinei lietuviškai spaudai.

Pasak Paleckio, ši konferencija vykusi daug aštresnėje atmosferoje, negu pereitais metais Varšuvoje. Esą, politinės būklės paaštrėjimą sukėlęs šnipinėjimo lėktuvų skraidymas virš Sovietų teritorijos ir Paryžiaus konferencijos nutraukimas. Jie gi negalėję nutylėti, jog tai buvę Pentagono intrigų vaisiai.

Iš sovietams įgėlusių parlamentarų Paleckis mini olandą van Naters, kuris kartojęs "senas pasakas apie komunistinį pavojų" ir amerikiečius Feighan ir Case. Kai Feighan "ėmė įteidinėti socialistinių šalių parlamentarus", atseit, kai nurodė, kad sovietiniai "parlamentarai" visiškai nėra piliečių išrinkti atstovai, bet partijos paskirti žmoneliai vadų kalboms išklausyti ir paplotį, Paleckis paprašęs balso dėl tvarkos ir pasakęs, jog toks "kitos sistemos parlamentų šmeižimas" esąs neleistinas ir, jei tokie užsipuolimai pasikartosią, jie būsią priversti apleisti konferencijos posėdžius.

Sovietų deputatas A. F. Gorkin, atsiliepdamas į Feigham "grubijoniškumus", klauses, kada JAV lygios teisės būsią suteiktos negrams.

Rezoliucijos konferencijoj betgi buvę taip surašytos, kad buvę priimtos vienbalsiai arba "kaikurios delegacijoms susilaikius". Vadinasi, nieko nebuvo nutarta. Žinoma, ir nebus nutarta, kol bus pakenčiamos sovietinių "parlamentų" delegacijų vaidinamos komedijos. Kokios gali būti bendros konferencijos pliečių rinktų atstovybių delegacijų ir diktatūrų prisiunčiamų agentų? Čia jau ne sistemų skirtumai, kaip Paleckis aiškina, bet išviso skirtingi ir nieko bendro tarp savęs neturį reiškiniai.

O kongresmanui Feighan už atvirą tiesos žodį reikėtų pasiųsti sveikinimų bei padėkos laiškų.

Tel. Avivas. — Žydų naikinimo vadovas Eichmann, Izraelio kalėjime laukdamas teismo, rašo savo atsiminimus. Jau esąs parašęs 1500 psl. mašinėle.

Vašingtonas. — JAV 1965 m. turėsią 1000 tarpkontinentinių valdomų ICBM raketų.

PRAEITO KARO PRISIMINIMAI

VOKIEČIŲ AVIACIJOS KOVOS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Vertė P. BRA-KAS

(Invazijos kovas pabaigę grįšim dar prie A. Galland atsiminimų. Nors jau šie vertimai gan ilgai tęsiasi ir jau gal daug kam gerokai nusibodo, bet nesinorėtų užbaigti vokiečių aviacijos kovas nepanagrinėjus jų sprausminių lėktuvų tragedijos. Sakau tragedijos, nes vokiečių lakūnai su A. Galland priešaky kitaip ir nesako. Likusiam pasauliui tai gal buvo laimė, kad Hitleris savo kerštо apakime nemokėjo šio ginklo tinkamai panaudoti. A. Galland nuo 1945 m. sausio mėn. jau buvo pašalintas iš pareigų ir grįžo į frontą kaip sprausminių naikintuvų dalinio organizatorius. P. Br.).

Tuo tarpu kai visas mano gyvenimas tarsi kino filme bėgo prieš mano akis, aš, žuvęs žmogus, skubėjau į mirtį. Buvo baisu taip viską aiškiai matyti. Per kelias sekundes viskas prabėgo pro mano vaizduotę. Mano paties žodžiai juokėsi iš manęs. Žodžiai, kuriuos aš vartojau pranešdamas savo draugų mirtį jų artimiesiems. "Savo gražiausio gyvenimo metuose . . . ištikimas vyras ir mylintis tėvas savo mažiems vaikams . . ."

Didvyrio mirtis. Kas gi bepaliks iš manęs? Sugniužęs mėsos gabalas kruvinoj uniformoj. Keista. Šiame pavojuje, kada jau nesimatė išsigelbėjimo greitai pamiršau būti išsigandęs. Aš nebuvau joks žiūrovas iš šalies. Ne. Tačiau kaž kaip visa baimė pradingo, nervai buvo atbukę nuo prisiartinančios mirties.

Kaž koks šlamėjimas ir smarkus pliaukštelėjimas privertė mane pakelti galvą augštyn. Parašiutas atsidarė! Nebejaučiau nei sutrenkimo. Jauki gyvenimo šilima vėl pradėjo tekėti per sąnarius. Saldus jausmas, kad buvau išgelbėtas. Viso to man buvo per daug. Aš buvau tiktai žmogus, bet joks viršžmogis. Užmerkiau akis ir kaip be sąmonės kabojau ant virvių. Pabudino varpelių skambėjimas. Jų balsai skambėjo aiškiai ir skambiai per skriaudžiamą žemę. Gyva ir žibanti žemė, neaprastas Tvėrėjo kūrinys, sutvertas spalvotų teptukų brūkštelėjimais, artėjo prie manęs. Kaimenė ganėsi pievoje. Švelnios, mielos karvės! Mirtinai pavargęs, žvilgterėjau tiesiai žemyn ir automatiškai sutraukiau kojas. Jos užkliuvo už gyvatvorės ir galva atsitrenkė į medinę tvorą. Paskendau nežinion.

Normandijos kaimiečiai matė kaip aš nukritau ir pribėgę atlaisvino mane. Nors jų netolimas miestelis buvo ryjamas leipsnų jūros, jie mane nunešė į vieną trobesį. Buvau gyvas, bet daugelį valandų neatgavau sąmonės. Kai atmerkiau akis, pamačiau kad guliu didelėj kaimietiškoj lovoj. Minkšti patalai gėrė prakaitą ir laikė mane sausą. Aplinkui stovėjo žmonės ir žiūrėjo su užuojauta į mane, pasirengę kuo tik galėdami man padėti. Senas sulinkęs ūkininkas drebančiose rankose ištiesė stiklą su pilkšvu skysčiu, sakydamas: "Pauvre ami, voila un cidre . . ." Nuo karščio paraudusiais pirštais paėmiau stiklą ir godžiai gėriau aštrią obuolių sunką.

Su dėkingumu apžvelgiau žmones aplink lovą. Pagal teisybę jie privalėjo nekęsti vokiečių, nes mes atidarėme karui vartus, kuris dabar degino, gąsdino ir žudė jų Normandiją, niokojo jų šalį. Čia fronto pakraštyje radosi tikrasis žmoniškumas, pasiruošęs visa suprasti, atjausti ir pagelbėti. Ir tada, kada jauna mergaitė šlapiu rankšluosčiu šluostė mano degantį veidą ir švelniu rankos palietimu tvarkė mano plaukus, su dideliu trenksmu atsidarė namo durys ir du SS kareiviai su atkištais automatiniais pistoletais įsiveržė vidun. Moterys spiegė ir į kareivių reikalavimą pakelti rankas augštyn atsakė silpnai: "Nix Anglais".

Pakėliau ir aš savo sužeistą ranką ir prakalbėjau į juos vokiškai. Karas invazijos fronte man baigėsi.

Ratas baigė užsidaryti. Pradėjau karą kaip aviacijos leitenantas aktyviai kovojantis fronte, taip dabar užbaigsiu kaip aktyviai kovojantis fronte generolas leitenantas, einąs nedaug didesnes pareigas. Karą turėjau užbaigti tarp rinktinių vokiečių lakūnų, kurie skrido, kaip mums atrodė, geriausiais pasaulyje naikintuvais—sprausminiais ME-262. Aš buvau paskirtas juos suorganizuoti ir jiems vadovauti.

Vos pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui mokslininkai, išradėjai ir visokios kitokios didelės galvos bandė surasti naujus kelius jėgai išgauti. Stropūs bandymai buvo daromi šia kryptimi Vokietijoje 1937-38 m. Buvo norima pakinkyti smarkiai išlekiančias degančias dujas lėktuvų stūmimui. Pirmas pasaulyje lėktuvas, kuris pasiekė virš 600 mylių į val. turėjo raketinį variklį. Raketiniame variklyje deguonis paduodamas kartu su kuru. Variklis veikia nepriklausomai nuo oro aplinkos. Lėktuvą pastatė Messerschmitt fabrikai Augsburge 1939 metų pavasarį. Sukonstruavo dr. Alexander Lippisch. Kaip pavyzdį jis paėmė beuodegius sklandytuvus. Iš jų jis išvystė ME-163. Iki karo pradžios buvo pastatyti net keli bandomieji pavyzdžiai. Prof. Walter sukonstruavo variklį HWK 509. Jis taip pat yra daugiausiai pasidarbavęs sukonstruojant V ginklų variklius.

Pirmą kartą susipažinau su dr. Lippisch lėktuvais 1940 m. rudenį. Apie juos man papasakojo Udet. Šis vyras jautė, kad vokiečiams reikės turėti gerų ginklų gynybai. Tačiau tuo laiku ir kalbėti apie gynybą buvo skaitoma negerai. Hitleris dar buvo įsakęs sustabdyti neribotam laikui visokius bandymus naujų išradimų, kurių nebuvo numatoma baigti per 18 mėnesių. Vien tiktai tokių žmonių kaip Udet dėka tie bandymai ir toliau buvo tęsiami, nors, žinoma, labai sulėtintu tempu. Vėliau pačio Hitlerio galvosena pasikeitė, kai jam prireikė naujų išradimų.

Pasaulinį greičio rekordą 475 mylias į val. ME-163 Peenemuendėje pralenkė jau ketvirtam bandomajam skridime. Pagaliau atėjo diena kurią lak. Heini Ditmar taip aprašo:

Įtempimas didėjo, kai greitis kilo kiekviename skridime. Nuo dabar greičio matavimas buvo vykdomas kiekviename pakilime nuo žemės su trimis kinotheodolitais. Sekantis skridimas buvo užregistruotas 550 mylių į val. Dar kitas 570. Prie šio greičio vairai pradėdavo drebėti ir vienu kartu visai išsiklibino, bet nusileidau gan laimingai. Toliau progresas buvo mažas, nes paprastai pasiekęs 565 mylias variklis pabaigdavo kurą ir sustodavo. Pagaliau, kad sutaupyčiau kurą, leidausi išvelkamas ME-210 iki 300 pėdų ir tada atsikabinau ir vien savo varikliu pakilau iki 12.000 pėdų ir pilnu kuru skridau per tiksliai išmatuotą atstumą. Oro matuoklis rodė 565 ir kilo: 580, 590. Šį kartą variklis nesustojo. Kai vėl pažiūrėjau į rodiklės, greitis buvo virš šešių šimtų mylių. Tuojau adatėlė pradėjo virpėti. Kairiojo sparno plokštė pradėjo drebėti ir lėktuvas su didėjančiu greičiu smigo žemyn. Sustabdžiau variklį ir greitai atgavau vairų kontrolę, nors per tas kelias sekundes atrodė, kad viskas baigta. Pagal matavimo aparatus buvo pasiektas vidutinis greitis 601 mylia į val. Tai buvo 1941 m. gegužės 10 dieną".

(Bus daugiau)

Laiko ilgiau negu kitos
Penmans
NEPLYŠTANČIOS
darbo kojinės
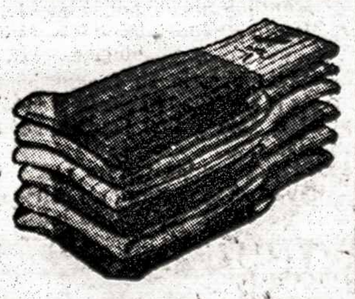
Kokių tik rūšių jūs panorėsite, PENMANS DARBO KOJINIŲ yra įvairiausių. Nesvarbu kurias pasirinksite, jūs įsitikinsite, kad tai vertingiausias pirkinys už šią kainą.
Taip pat apatiniai - viršutiniai rūbai
GARSUS NUO 1868 METŲ WS10-4

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

Vienintelis lietuviškas RESTORANAS Toronte – "EUROPA"
756 QUEEN ST. WEST — prie Gorevale - Claremont Sts. TEL. EM. 6-0091
LIETUVIŠKI IR KITI EUROPIETIŠKI VALGIAI, gaminami prityrusių virėjų iš šviežių produktų. Prašome užeiti ir įsitikinti.
Atidaryta kiekvieną dieną nuo 6 val. ryto iki 8.30 val. vakaro
Sav. J. ir F. JONYNAI

PAKLAUSKITE SAVO GYDYTOJO AR VAISTININKO
ČESNAKAS YRA SVEIKA
PALENGVINA nemalonius slogų ar NUŠALIMO SKAUSMUS. PADEDA jums išsilaikyti stipriais ir sveikais. Per amžius milijonai žmonių naudojo česnaką dėl sveikatos, tikėdami jo gydomąja ir sustiprinančia galia. Česnakas yra natūralus antiseptinis vaistas, kuris apsaugo kraujo sistemą nuo nešvarumų.
Daugumą naudojančių jį vertindavo kaipo lengvinantį artričio ir reumatizmo skausmus. Adams Pearles Garlic (česnakas) turi savyje salicylamide — išbandyto skausmų palengvintojo. Gryna česnako alyva yra ištraukta iš česnako galvutės ir šitokioje sukoncentruotoje formoje gaunate viską, ką šis veiksmingas augalas teikia. Adams Garlic Pearles (česnakas) yra be kvapo ir be skonio—lengvai priimamoj kapsulių formoj.
Dar šiandien nusipirkite pokalį iš savo vaistinės ir pamatysite, kaip jie ir jums galės padėti. Jūs ištikrųjų būsite patenkinti taip padarę.

Įvairūs siuntiniai
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.
Vaistai iš Europos valstybių atpiginti nuo 10% iki 40%.
Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdinto vaistų katalogo Nr. 2. Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.
Iš Kanados:
Siunčiame paprastu ir ORO PAŠTU Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.
Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Gyvenę ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6636. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 2-5315. Ponia M. Venskevičienė.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
SAVININKAI S. ir A. KALOZA

Šaukiama VLIKo metinė sesija

(E) Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinė sesija įvyks 1960 m. lapkričio 11-12 dienomis Niujorke, Baltic Freedom House, Lexington Ave. ir 70 gatvės kampas.

Kaip ir anksčiau, į VLIKą įeinančios politinės grupės ir rezistenciniai sąjūdžiai siunčia į VLIKo sesiją po tris atstovus ir paskiria jiems antrininkus.

VLIKo sesijos dienotvarkė numatyta tokia:

1. Sesijos atidarymas — dr. Antanas Trimakas,
2. Sveikinimai,
3. Komisijų sudarymas,
4. Pranešmiai:
   a. VLIKo Prezidiumo,
   b. Vykdomosios Tarybos,
   c. VLIKo komisijų,
   Diskusijos;
5. Tarptautinės politikos padėties vertinimas — V. Sidzikauskas,
6. Lietuvos laisvinimas kintančiose sąlygose — H. Blazas,
7. Demografiniai pasikeitimai okupuotoje Lietuvoje — J. Audėnas,
   Diskusijos,
8. Finansiniai reikalai:
   a. Tautos Fondo valdybos pranešimas,
   b. VLIKo Finansų komisijos pranešimas,
   c. Revizijos komisijos Europoje pranešimo skaitymas,
   d. VLIKo ir jo įstaigų apyskaitos ir jų tvirtinimas,
9. VLIKo organizaci. reikalai,
10. VLIKo preziudiumo rikimai,
11. Rezoliucijų priėmimas,
12. Sesijos protokolo skaitymas ir sesijos uždarymas.

VLIKo šių metų pilnaties sesija įvyksta nepaprastai įtemptos tarptautinės padėties sąlygose. Teks netik tą padėtį išnagrinėti, bet ir nužymėti gaires tolimesniam Lietuvos laisvinimo darbui.

Bellevile, Ont., rankdarbių parodoje prie lietuvių skyriaus stovi iš kairės: p. Naruševičienė, D. Zalatoriūtė, Mrs. Patterson ir dvi lenkų skyriaus atstovės. (Žr. 4 psl.).

Belleville, Ont., rankdarbių parodoje prie stalo stovi D. Zalatoriūtė. (Žr. 4 psl.).

Rusų šnipai Amerikoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Iškilus viešumon JAV lėktuvų U-2 šnipinėjimo iš oro misijai Sov. Sąjungoje, ką sovietai plačiai išnaudojo priešamerikietiškų nuotaikų sukėlimui pasaulyje, JAV daugiau sužinoma apie komunistų šnipus, kurie čia sau senokai ramiai varė prieš Ameriką nukreiptą darbą. Yra charakteringa, kad šiame krašte ne tik apie susektuosius sovietų šnipus buvo vengiama daug kalbėti bei rašyti, bet ir nesistengta jiems "atlyginti" už jų juodą darbą.

"Chicago Daily Tribune" neseniai atspausdino straipsnių seriją apie komunistų šnipus, kurių žygdarbiai buvo mažiau Amerikos visuomenei žinomi. Kelių tokių šnipų istorijas šioje vietoje paduodame.

Vienas iš šių šnipų yra J. Peters, kurio tikrasis vardas—Alexander Goldenberger, gimęs 1897 m. Vengrijoje, Amerikon atvyko 1925 m., būdamas 28 m. amžiaus, kaip prityręs komunistų organizatorius ir tuoj įsigalėjo Amerikos komunistų partijoje. Atidarytoje partijos vyriausioje būstinėje, jis priiminėjo visokius pogrindžio agentus, partijos narius ir kitus, kurie buvo paklusę jo valiai.

1933 m. Peters pradėjo savo didįjį uždavinį — į naują Roosevelto administraciją Vašingtone infiltruoti komunistų partijos narius. Jo žinioje vėliau buvo komunistai esantieji augštose valdžios pozicijose ir asmenys, atliekantieji sabotažo veiksmus. Whittaker Chambers, iš partijos pasitraukusio rusų agento teigimu, Peters tais laikais jautėsi "kaip karalius savo karalystėje".

Peters savo juodą darbą vykdė net 23 metus ir buvo susektas tik 1948 m. Per tą laikotarpį jis sukišo į svarbius postus daug komunistų agentų, kurie išvogė nemaža paslapčių sovietams. Bet dėl nežinomų priežasčių, jam byla už tokį augščiausio laipsnio nusikaltimą prieš JAV, kuris galėjo būti apmokėtas mirties bausme, nebuvo iškelta. Pasitenkinta tik emigracijos įstaigos byla už nelegalų įvažiavimą į JAV ir buvo nuspręsta Peters deportuoti.

Bet ir čia Peters neskubėjo ir pats pasisiūlė kiek vėliau išvažiuoti, ką padarė 1949 m. Prieš tai Amerikos komunistų partijos vadai jam suruošė šaunų banketą, kurio metu jį išgyrė kaip žmogų daugiausia pasidarbavusį komunizmo pažangai JAV. Tuomet jis ramiai įsisėdo į lėktuvą Niujorko aerodrome ir grįžo į Vengriją, kur tuoj tapo komunistų partijos propagandos sekcijos galva. Sakoma, kad 1956 m. jis turėjo vadovaujančią rolę vengrų sukilimo numalšinime.

Kita paminėjimo verta istorija yra atsitikimas su JAV teisingumo departamento Vašingtone tarnautoja Judith Coplon iš Brooklyn ir rusų delegacijos Jungt. Tautose II sekretoriumi Valentin Gubičevu. Jie buvo suimti 1949 m. kovo mėn. Niujorko gatvėje ir Coplon rankinuke rasta ištraukos iš slaptų FBI doku-

(Nukelta į 6 psl.)

VAKARIETIS ŽMOGUS KOMUNIZMO AKIVAIZDOJE

X-me persekiojamos Bažnyčios kongrese, vykusiame rugsėjo 2-4 d.d. Koelne, kaip jau buvo rašyta pereitame "TŽ" numeryje, šitaip buvo suformuluota antrosios dienos tema.

Nagrinėdamas šį antrąjį bendrosios kongreso temos aspektą, prof. dr. Franz Gypkens savo paskaitą formulavo: **"Vakarai nežino, ko jie nori".** Atsakydamas į klausimą, kas yra "Vakarai", paskaitininkas suskirstė pasaulį į tris blokus. Du iš jų yra ūkiniai blokai ir pastatomi vienas prieš kitą. Tai Rytai ir Vakarai. Trečiasis blokas dar nevaidina lemiamos ūkinės rolės ir save vadina neutraliųjų vardu.

Rytų blokas turi nepaprastą disciplinuotumą, kuris neišplaukia vien tik iš ten esančios diktatūrinės santvarkos. Disciplinuotumą palaiko žmogaus asmens vientisumo supratimas. Vientisas arba totalinis žmogus yra ūkio ir jėgos pagrindas. Rytai įžvelgia, kad tik toks žmogus yra priaugęs ateičiai.

Neutraliųjų blokas susidaro iš spalvotųjų tautų, kurios dar nepriklauso Rytams. Totalinio žmogaus jie nepažįsta. Jų charakteringoji žymė yra toji, kad jie iš viso nestato jokio pasaulėžiūrinio klausimo. Jie ateina iš pagonybės ir yra atsidūrę dvasinėje tuštumoje. Rytai jiems sako, kad Dievo nėra, Vakarai taip elgiasi tartum jo nebūtų, arba jo buvimas nebūtų svarbus. Tik misijonieriai teigia Dievo buvimą, tačiau jie negali jiems suteikti būtinai reikalingos ūkinės ir techninės paramos. Tos paramos jie laukia iš Rytų ir Vakarų. Rytai tai atlieka daug vikriau ir apsukriau. Vakarai nesuspėja jais sekti.

Vakarai yra ūkinis blokas su dideliu techniškų pranašumu. Tačiau tas pranašumas jiems mažai padeda, nes jiems trūksta disciplinuotumo, jie per mažai dirba ir yra ne vieningi. Vakarai nedisciplinuoti, nes neturi pasaulėžiūros. Kad iš viso dar čia yra tvarka, tai glūdi nejučiomis paveldėtoje krikščionybėje. Tačiau krikščioniškieji principai glūdi tik pačiuose pagrinduose. Praktinėje veikloje jie mažai teapsireiškia. Iš kitų kontinentų atvykę Europon studentai katalikai 75% čia praranda savo tikėjimą. Tikintieji sudaro mažumą visame pasaulyje, o taip pat ir Vakaruose. Su nedisciplinuotumu augštai rišasi ir nenoras dirbti. Prie to prisijungia tarpusavio susiskaldymas ir konkurencinė pelno kova tarpe atskirų vakariečių valstybių. Tai paralyžuoja bendrą planavimą ir veikimą. Pagrindinis ir tikrasis vakariečio žmogaus pavojus glūdi ne išorėje, o viduje. Pirmasis jo priešas nėra bolševizmas, o krikščioniškasis atšalimas, arba nukrikščionėjimas. Vakarams trūksta naujojo pasaulio vizijos, jie neturi sąvokos, kaip turėtų atrodyti ateitis. Vakariečiai susitikę su spalvotosiomis tautomis griauna vieni kitų darbus. Vakariečiai nenori nieko rizikuoti. Jie visomis jėgomis pirmoj eilėj siekia tik savo gerovės, o kitiems atiduoda tik iš pertekliaus, o ne kartą ir iš noro tuo būdu dar daugiau pasipelnyti. Bijomasi asmeniškos aukos. Net ir tada, kai surenkamos milijoninės aukos badaujantiems, vargu ar atsiranda toks aukotojas, kuris dėl savo duotos aukos turėtų nutraukti nuo savo burnos kąsnį, ir dėl to negalėtų vieną šaltą žiemos dieną pasikurti savo kambaryje krosnies.

Katalikybėje yra pasireiškęs pozityvus bruožas, tai jos susirūpinimas misijomis. Čia labai teisingai suprato šv. Tėvas Pijus XI, kad spalvotieji žmonės yra pasaulio jaunimas. O kas turi pasaulio jaunimą, tas turės pasaulį. Katalikybės moksle glūdi stiprybės ir disciplinuotumo daigai, tik reikia jų neslopinti, o kelti į viešumą ir principus taikinti praktiškame gyvenime. Kristaus paliepimas yra labai aiškus: **pirmoj eilėj ieškokite Dievo karalystės!** Asmeniškasis gerbūvis turi pasitraukti, kai eina reikalas apie Dievo karalystės plėtimą. Tokiu būdu asmeniška auka yra kataliko pareiga.

Taigi, Vakarai nežino ko jie nori, bet tai jie galėtų sužinoti, jeigu įsigilintų į krikščionybės pagrindus ir išdrįstų pagal juos gyventi. Tada jie galėtų tapti lygiaverte atspara prieš disciplinuotą bedieviškąjį komunizmą, kuris labai gerai žino, ko jis nori.

Kun. Bronius Lubinas (ELI).

Leningrado grupė prieš Chruščiovą?

(E) Sovietų Sąjungos stebėtojų nuomone, vėl kelia galvą prieš Chruščiovą opozicinė Leningrado grupė, kuriai dabar simpatizuojąs ir Suslovas bei Frol Kozlovas. Toji grupė, be to, turinti daug bendrų pažiūrų ir su Mao Tse Tungo Kinija. Daug kas galės paaiškėti po Spalio revoliucijos šventės, kad Maskvoje posėdžiaus komunistinio bloko viršūnės.

LIETUVIŠKIEJI ĮVAIRUMAI

AL. GIMANTAS

Nesiorientuoja

Net ir didieji pasaulio dienraščiai, kaip "The New York Times", kartkartėmis pasimeta ir tiek. Rodos, toks laikraštis privalėtų turėti savo vienodą liniją ir neprieštarauti pats sau. Kiek jau įvairių patikslinimų, atitaisymų prirašė įvairūs tautiečiai tam leidiniui, bet jis klaidas kartoja ir nemano taisytis. Štai, išspausdina Vidurio ir Rytinės Europos žemėlapį. Vieną kartą ten Lietuva atskirai pažymėta, kitą kartą, kaip sovietijos dalis ir pan. Nėra jokio vienodumo ir su mūsų sostinės vardu: Dažniausiai, tai Vilnyius, kartais Vilna, Wilno. Painiojasi ir su Klaipėda, lyg redakcijoje nebūtų nei vieno žmogaus žinančio, kaip iš tikrųjų tas lietuviškasis uostamiestis vadinasi. Ir dar mažiau gali stebėtis, kad Karaliaučių jie vadina Kaliningradu, bet jau visiškai nedovanotina, šalia rašyti vokiškąjį Memel, kurį net ir sovietai atsisakė naudoti, palikdami tikrąjį miesto pavadinimą.

Priešrinkiminiai niuansai

JAV didieji rinkimai jau čia pat. Su kiekviena diena kyla politikų temperamentai, vis dažnėja karštesni išsišokimai, kaikada ir provokacijos kandidatų atžvilgiu. Amerikos lietuviai irgi pradeda nebeatsilikti ir lietuviškoje spaudoje vis gali pastebėti savų tautiečių atliekamą vienos ar kitos partijos kandidatų ir jų programų baltinimą ar juodinimą. Gana audringi ėsti ir privatūs susitelkimai, pobūviai. Jų metu, jau kaip taisyklė, iškyla ir amerikinių rinkimų reikalai. Bet, bendrai žvelgiant, JAV lietuviai turi ir gana painių problemų, renkantis kandidatus. Neminėkime čia nei vardų, nei vietovių, bet, vidur. Vakarų srityje, yra kandidatų, už kuriuos balsuojant, tenka labai gerai pagalvoti. Štai, X. vietovėje, į JAV Senatą nori patekti asmuo, kurio pažiūros amerikinės užsienio politikos klausimais visu šimtu nuošimčių sutampa su kiekvieno patrioto lietuvio numone. Tą jis yra įrodęs ne tik žodžiais, bet ir darbais. Tai tvarkoje. Bet, to pačio politiko įsitikimai, gana svarbiais vidiniais klausimais, nėra labai pažangūs, gal net stabdantieji progresą ir neką gero žadantieji paprastiems ar vidutiniokams piliečiams. Kaikurie tautiečiai svyruoja ir, tikriausiai, iki pat paskutinės minutės nebus galutinai apsisprendę, balsuoti už tokį kandidatą ar ne. Ir tai ne vienas, bet keletas panašių atsitikimų. Mat, kad ir kaip žmogus sielojasi savo senosios tėvynės reikalais, bet jis negali išleisti iš akių ir gyvenamojo krašto, jo vaikų gimtinės, vidinių reikalų. Reikia tokius suprasti.

Vieningi vokiečiai

Romos Olimpijados metu, Rytinės ir Vakarinės Vokietijos komandos sudarė vieną rinktinę ir abi dalys atstovavo vieningą Vokietiją. Laisvieji ir pavergtieji vokiečiai, pajėgė pralaužti visus barjerus ir pasauliui prisistatė tik kaip vokiečiai. Gražus ir labai prasmingas pavyzdys, rodąs didelį vokišką jį susipratimą ir lankstumą vokiškiesiems reikalams panaudojant visa, kas tik šios dienos sąlygose galima buvo pasiekti geriausia. Ir ten, triumfavo ne sovietiniai vokiškas ar vakarietiškai vokiškas, bet tik vokiškasis sportas. Taškas.

Tai suteikia daug ir dėkingos medžiagos pagalvoti mums visiems, ypač tiems, kurie taip lengvai pasiduoda įvairių uždangų realybei, bijodami dėti bent mažiausias pastangas, vienais ar kitais būdais, laužti, bent lenkti tas dirbtinas kliūtis, bandančias skelti tautą ir jos išeiviją. Padėtis, tiesa, nėra lygi vokiškąjai, bet tam tikrų panašumų ar net ir paralelių, jų ieškant, gal ir galima būtų rasti. Bestebėdami didžiųjų grumtynes, ar mes tik neužmirštame mažylį, bet mums patį svarbiausiąjį, lietuviškąjį interesą? Ar tikrai didžiųjų kovoje nėra jau jokių plyšių, kurie galėtų būti išnaudojami mažųjų reikalui? Didžiosios jėgos juk visada turi savuosius išskaičiavimus ir siekdamos savųjų tikslų, niekad nebando skaitytis su mažaisiais. Ar visada, dviems pešantis, trečiajam nėra jokios galimybės bent dalinam laimėjimui?

Tik viena sostinė

Čikagiečiai lietuviai, neužsigaukite! Sunku būtų tarti, kas, kada ir kur pirmą kartą Čikagą apšaukė pasaulio lietuvių sostine. Bet tokį teigimą vis dar girdime ir mūsų salėse ir pokalbiuose ir spaudoje. Įprasta, patogu ir priimta. Beveik. Atkreipė dėmesį bas vieną tautietį gautas laiškas iš Lietuvos. Kuriame, vienas kaunietis mokytojas, piktinasi sužinojęs, kad išeivijoje Čikaga laikoma pasaulio lietuvių sostine. Girdi, toks teigimas yra labai netikslus ar net turis tendenciją įžeisti Lietuvos lietuvius. Visiems, betkur esantiems lietuviams, Lietuvos ar likusio pasaulio dalies, sostine tegali būti tik Vilnius. Ir tik jis vienas. Nepakeičiamas, nenukonkuruojamas, neabejotinas. Esą, vadinkite Čikagą kaip tik norite, Šiaurės Amerikos, Jungtinių Valstybių lietuvių sostine, bet tik jau jokiu būdu ne pasaulio lietuvių. To mokytojo žodžiais, gali ir galima būtų pateisinti tą teigimą, ji rašant kabutėse, bet jau jokiu būdu ne tiesiogine prasme. Yra viena lietuvių tauta ir tik viena Lietuvos sostinė — Vilnius.

Nedaug ką galima būtų pridėti prie šių žodžių, nebent padėti savo parašą, kartu prisimenant, kad išeivijos gyvenime dar vis turime įvairių išpūstų ir dirbtinai perdėtų reiškinių, kurių patys net ir nepajėgiame pastebėti. Laimei, atsiranda balsų, kaip tas mokytojo laiškas, kurie draugiškai išdrįsta priminti mums kasdieninę realybę. Į tokį mostą turėtume žvelgti nepykdami, kartu suprantant, kad tai tik gali prisidėti prie didesnio tos realybės įsijautimo.

PAPILDOMAS
1000 KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ
BE UŽDARBIO!

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖS vadovybė naudojasi šia proga pranešti, kad tie 2000 kalėdinių siuntinių be uždarbio, kurie buvo skelbti, jau išparduoti ir išsiųsti daug greičiau, negu mes buvome tikėję.

Turint galvoje tai, kad dar yra laiko garantuoti siuntinių pristatymą prieš Kalėdas ir kad yra dar didelis pareikavimas jų, mes nusprendėme pasiūlyti

dar 1000 kalėdinių siuntinių,

už kuriuos kaip dovaną mes atiduodame klijentams savo uždarbį.

Kalėdinis siuntinys Nr. 1:

1. 3 jardai VILNONĖS medžiagos moteriškam ar vyriškam paltui (tamsiai mėlynos, juodos, mėlynos ar žalios spalvos),
2. 3¼ jardų VILNONĖS medžiagos vyriškam ar moteriškam kostiumui (tamsiai mėlynos, rudos ar tamsiai pilkos),
3. 3 jardai dvigubo pločio pamušalo,
4. 1 sunkus VILNONIS megztinis, sibiriška vadinamas,
5. 1 pora žieminių moteriškų kojinių,
6. 1 pora vilnonių vyriškų kojinių.

Normali šio siuntinio kaina yra $44. Kalėdinė kaina šio be uždarbio siuntinio Nr. 1 yra

tiktai $39.00

įskaitant visus mokesčius.

Kalėdinis siuntinys Nr. 2:

1. 6½ jardų VILNONĖS medžiagos dviems vyriškiems kostiumams (tamsiai mėlynos, rudos ar tamsiai pilkos spalvos),
2. 6½ jardų VILNONĖS medžiagos dviems moteriškiems kostiumams (tamsiai mėlynos ar pilkos spalvos),
3. 3 jardai VILNONĖS medžiagos moteriškam ar vyriškam paltui (tamsiai mėlynos, juodos, mėlynos, žalios ar kupranugario spalvos),
4. 4 jardai sunkaus rajono vienai moteriškai ar dviems vaikiškoms suknelėms,
5. 10 jardų dvigubo pločio pamušalo.

Normali šio siuntinio kaina yra $85.00. Kalėdinė kaina šio be uždarbio siuntinio Nr. 2 yra

tiktai $75.00

įskaitant ivsus mokesčius.

Visos šių abiejų kalėdinių siuntinių medžiagos yra angliškos eksportinės medžiagos.

Visos kostiuminės šių abiejų kalėdinių siuntinių medžiagos yra sužymėtos:

"MADE IN ENGLAND".

Turint galvoje, kad 1959-60 metais mes esame labai sėkmingai prekiavę, dėl to šiais metais esame pajėgūs pasiūlyti KALĖDINIAMS BE UŽDARBIO SIUNTINIAMS SPECIALIAI MUMS AUSTAS naujas medžiagas, žymiai geresnės rūšies ir žymiai patrauklesnio rašto žemesnėmis kainomis negu ankseyvesniaisiais metais.

Pareikalavusiems siųsime oro paštu nemokamai medžiagų pavyzdžius į betkurią pasaulio dalį.

Mūsiškius be uždarbio siuntinius gali užsisakyti bet kuris lietuvis, vis tiek, ar jis yra mūsų klijentas, ar ne.

Gaila, kad dabar jau nebegalime priimti po $1.00 užstato užsitikrinti mūsiškiams kalėdiniams siuntiniams, kaip buvome siūlę praeitame skelbime, nes siuntinių teturime ribotą kiekį ir laikas suntiniams siųsti yra gana trumpas.

Be to, nebūtų teisingai pasielgta su daugeliu tų mūsų klijentų, kurie užsimoka už siuntinius net ir pavyzdžių nematę.

Esame tikri, kad jums aišku, jog kurioje nors kitoje firmoje už panašius siuntinius mokėtumėte, mažiausia, bent dvigubai tiek. TODĖL NEGAIŠKITE IR SIŲSKITE UŽSAKYMUS tuojau pat, kad mes suspėtumėm laiku siuntinius išsiųsti.

Mes garantuojame:

1. Kiekvienas siuntinys bus pristatytas gavėjui.
2. Jei siuntinys dingtų, grąžiname pinigus arba pasiunčiame nemokamai kitą siuntinį.
3. Užmokame visus mokesčius, dėl to gavėjams, sulaukusiems siuntinio, nieko jau nebereikia primokėti.
4. Medžiagas siunčiame visas TIKTAI pagal pavyzdžius.
5. Kitokias prekes siunčiame TIKTAI pagal jų aprašymą.

Kas pareikalauja, tam siunčiame taip pat oro paštu ir nemokamai savo bendrinį katalogą, kuriame surašytas didelis prekių pasirinkimas, ir standartinių siuntinių kainorašti, duodantį aprašymą 31 siuntinio, kurių kainos su visais mokesčiais yra nuo $29.00 iki $125.00.

Malonu pranešt visiems lietuviams, kad iš 1 HUNT STREET esame persikėlę į kitas patalpas.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, Ladbroke Grove,
London, W. 10, England.

DABAR GALITE IŠDĖSTYTI SAVO MOKĖJIMUS UŽ KURO ALYVĄ
Į 8, 10 ARBA 12 MĖNESIŲ –
pasinaudodami LAKE SIMCOE namų šildymo išsimokėjimo planu.

8 10 12

Štai būdas, kaip išvengti tų didelių kuro sąskaitų, — kurios, atrodo, visados ateina pačiu nepatogiausiu metu. LAKE SIMCOE Jums leidžia padalinti savo mokėjimus į 8, 10 arba 12 lygių mėnesinių ratų, atsižvelgiant į tai, kaip jums yra patogiausia.

Didelių sąskaitų daugiau nebebus — liks tik vienas lengvas mėnesinis mokėjimas jūsų sutarties metu.

DABAR PAT PASKAMBINKITE WA. 2-6181 ir paprašykite BETTY VAITIEKŪNAS. Ji jums suteiks visas šio paslaugaus plano smulkmenas.

Patikimas pristatymas –
turint LAKE SIMCOE kuro alyvos sutartį. Turint Lake Simcoe pristatymo sutartį, dingsta pavojus, kad jums gali pristigti alyvos. Lake Simcoe seka jūsų alyvos krosnies naudojimą pagal savo įstaigos kartoteką — ir tiksliai žino, kada pasiųsti alyvos cisterną pripildyti jūsų rūsio tanką. Nesvarbu koks oras, — jūs galite pasitikėti LAKE SIMCOE alyvos pristatymu.

EKSTRA!
Visi LAKE SIMCOE klijentai gali naudotis mūsų nemokama APSILDYMO PATARIMŲ TARNYBA.

BETTY VAITIEKŪNAS kalba lietuviškai — paskambinkite jai telefonu WA. 2-6181 ir paprašykite smulkesnių informacijų apie patikimą LAKE SIMCO kuro alyvos pristatymą.

LAKE SIMCOE FUEL OIL

"Virš 50 metų šildo Torontą"

110 Dupont Street,
Toronto 5

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO 5 DIENĄ

Hamiltono Lietuvių Namai

visus maloniai kviečia į didįjį

RUDENS BALIŲ

kuris įvyks Hillcrest salėje (ant kalno) 510 Concession St.

Šokiams gros nuotaikingas ir visų mėgiamas
BENNI FERRI ORKESTRAS!

Labai prašome visus tautiečius iš Hamiltono ir plačiųjų apylinkių kuo skaitlingiausiai dalyvauti, prisidedant tuo prie Lietuvių Namams sklypo pirkimo!
Veiks įvairių gėrimų bufetas su skanių dešrelių bei kopūstų užkanda!

PRADŽIA 7 val. vakaro. Įėjimas $1.50. Studentams 75¢. Hamiltono Lietuvių Namų Valdyba.

Staliukus su gėrimais ir užkandžiais aukoja:

1. KRONAS - VALEVIČIUS LTD., 366 Main St. E. JA. 8-8491. Sav. J. Valevičius ir B. Kronas — už $25.
2. CONCESSION GARAGE, 430 Concession Street. FU. 5-0631. Sav. Z. Bolskis ir P. Armonas — už $20
3. QUEENSTON AUTO BODY, 80 Adair Avenue South, LI. 5-8316. Sav. Leo Bučinskas — už $10.
4. SMITHVILLE CHEESE FACTORY, rezidencija 501 Wilson St., LI. 5-2989, sav. Al. Viskantas — įvairių sūrių ir pieno gaminių staliuką su alučiu.

Didžiajai loterijai stambiuosius fantus aukoja:

1. ROBINSON'S DEPARTMENT STORE.
2. GENERAL TEXTILE BARGAIN CENTRE, 319 King St. E., at Welington St.
3. LOBLOW'S SUPER MARKET, Main Street East at Tisdale So.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

IŠ LIETUVOS Los Angeles spalio 12 d. sulaukė savo sūnaus Erdvilio Pranas ir Antanina Janulaičiai. Išvykstant 1944 m. jiems iš Šiaulių darbams į Elzasą, Erdvilis tebuvo vos 6 mėn. ir vokiečiai tėvams neleido jo pasiimti. Jis išaugo globojamas giminių ir mokėsi Šiauliuose, o pastaraisiais metais Kauno trečiojoje gimnazijoje. Erdvilis dabar baigia 17 metus, o be to, jis rado dar du broliukus: Nerį Jurgį 11 metų ir Gintarą 9 metų.

IŠ LIETUVOS į Bostoną atvyko Šimkų dukra Verutė, kurios tėvai nebuvo matę 24 metus. Iš Lietuvos ji išvyko spalio 3 d. ir per Maskvą, Kopenhagą ir Niujorką Bostoną pasiekė spalio 12 d. Lietuvoje ji gyveno kolūky Jėzno rajone, Kalvių parapijoje.

ELZĖ IR VIKTORAS TIMČIKAI, čikagiečiai, sulaukė iš Lietuvos savo dukros Nijolės, kuri 1944 m. vasarą tėvams išvykstant liko pas savo močiutę. Šiai mirus Nijolę pasiėmė globoti josios krikšto motina.

A.A. STEPONAS STANKUS, ekonomijos mokslų daktaras, Lietuvoje buvęs taupomųjų kasų valdytojo pavaduotoju, prekybos departamento direktorium, mirė spalio 17 d. Čikagoje, kur dirbo socialinio draudimo administracijoje kaip specialus revizorius.

Buvo gimęs 1906 m. lapkričio 21 d. Kumpiškio km. Padubysio valsč. Šiaulių apskr. 1928 m. baigė Šiaulių mokytojų seminariją, kurį laiką mokytojavo, o vėliau pradėjo studijuoti ir 1936 m. baigė teisių fakulteto ekonomijos skyrių. 1941-4 m. buvo vyr. asistentu Vilniaus universitete.

BOLESLOVAS URBONAVIČIUS, buvęs Utenos, o vėliau Rokiškio notaras, mirė Detroite rugsėjo 30 d., sulaukęs 87 m., palaidotas spalio 3 d. Holy Suphulcher kapinėse. Buvo gimęs 1873 m. lapkirčio 25 d. Linskų kaime, Užpalių valsč., Utenos apskr.

J. ir M. BAČIŪNAI, aplankę min. Balutį Londone, kur ilgiau paviešėjo, o paskiau Vasario 16 gimnaziją bei kitas lietuvių kolonijas Vokietijoje, per Olandiją lapkričio 8 d. grįžta į JAV.

ČIKAGOS TARPTAUTINĖJE PARODOJE lietuvišką skyrių šiemet rengė JAV LB Čikagos apygardos valdyba. Sekančiais metais ji tokį skyrių rengti jau atsisakė. Kas jį surengs, tuo tarpu dar neaišku.

LIET. VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJ. išrinktoji valdyba pareigomis pasidalino šitaip: pirm. Liudas Šmulkštys, I vicep. Juozas Audėnas, II vicep. dr. Kazys Karvelis, sekret. Z. Dailidka, iždin. A. Kučys, VLIKo prezidiumo narys H. Blazas ir plenumo nariai L. Šmulkštys ir J. Audėnas, antrininkai dr. J. Pajaujis, inž. A. Novickis ir J. Jakštyris; tarpt. valstiečių organiz. atstovė A. Deveniene, o pavaduotojai B. Paramskas ir J. Audėnas. Varpininkų leidinių fondan išrinkti T. Brikšaitis, Urbelis, J. Bertašius, Boreiša ir G. Lazauskas.

FILISTERIŲ SKAUTŲ SĄJ. skyrius susiorganizavo Niujorke.

Vokietija

NUO LENKŲ LAIVO Hamburge nušoko lietuvis A. R. ir paprašė politinio pabėgėlio globos.

IŠ MIUNCHENO "AMERIKOS BALSO" išėjo paskutinis lietuvis. Spalio 17 d. iš Miuncheno į JAV išvyko dr. V. Dambrava su savo šeima. Jis yra vienintelis iš lietuvių, kuris "AB" iki dabar dirbo.

Į DARBO IR SARGYBŲ KUOPAS priimami vyrai netik iš Vokietijos, bet ir iš kitų Europos kraštų. Kuopos yra amerikiečių armijos žinioje. Tik ką įstojusiems žemiausias atlyginimas išeina toks, kad, atskaičius maistą, patalpą, rūbus bei mokesčius, grynais lieka 250 DM mėnesiui. Kuopų yra įvairių: inžinerijos-pantoninių tiltų statyba ir pan., darbo kuopa — amunicijos rūšiavimas ir pervežimas, ir sargybų kuopa. E.

HAMBURGE LIETUVIŠKOS PAMALDOS laikomos kiekvieno mėnesio antrą sekmadienį — Hamburg-Altona, an der Reitbahn 4, St. Marien Kirche, 12 val.

VARGO MOKYKLA Hamburge jau veikia kiekvieną ketvirtadienį Haus der Begegnung patalpose 17-19 val.

Į SALEZIEČIŲ GIMNAZIJĄ Italijoje iš Vokietijos išvyko tęsti mokslo 27 berniukai.

D. Britanija

LIET. NAMŲ BENDROVĖ užtraukia paskolą £13.500 ir kartu stengiasi išplatinti daugiau akcijų. Jų bendrovė dar gali parduoti už £3.500.

Australija

"PATARIAMOJI POLITINĖ KOMISIJA" steigiama prie Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos. Tuo norima kiek galint sutelkti jėgas Lietuvos laisvinimo reikalams. Į komisiją įeis ir esamų kitų organizacijų atstovai (Baltų Tarybos, PET ir kt.). Komisija numato palaikyti ryšius ir su kitų tautų organizacijomis, bendradarbiaujant bendroje kovoje su bendru priešu. Be to, bus kreipiamasi į Australijos vyriausybę ir visuomenę, aiškinant Pabaltijo tautų padėtį ir prašant paramos jų laisvės siekiams. Bus palaikomi ryšiai ir su žemynų laisvinimo organizacijomis. E.

ŠV. KAZIMIERO KOPLYČIOS IR LIET. KATALIKŲ CENTRO Adelaidėje rūmams įrengti organizuojant lėšas, PA Liet. Kat. D-jos visuotinis susirinkimas nutarė parduoti keturių sklypų vasarvietę. Ją nupirko J. ir S. Speičiai už £2.000. Tuo būdu vasarvietė liko lietuvių rankose ir laukiama, kad joje Liet. Kat. Moterų D-ja per Kalėdas suruoš stovyklą.

ADELAIDĖS LIET. KAT. CENTRO rūmų ir šv. Kazimiero koplyčios įrengimo darbai jau baigiami ir lapkričio 20 d. bus pašventinimo iškilmės. Rūmai restauruoti pagal inž. K. Reisono projektą. Sienos sutvirtintos gelžbetonio kolonomis. Koplyčios presbiterijoj ir altoriaus stalo atramoj dominuoja Gedimino stulpai, o altoriuje bus Vilniaus trys kryžiai.

PRANAS ZENKEVIČIUS, Geelonge rugsėjo 15 d. mirė. Jis buvo didelis kultūrininkas, buv. Lietuvos kariuomenės karininkas, o vėliau pasienio policijos viršininkas, Alytaus mėgėjų teatro režisierius. Paliko žmoną, dukrą ir sūnų, dabar vadovaujantį Geelongo liet. chorui. Buvo gimęs 1900 m. Mirė nepasveikęs nuo sužeidimo eismo nelaimėje.

PETRAS KARPAVIČIUS, dirbęs Melbourno Tractors Co. yra apkaltintas dėl žmogaus užmušimo. Mat, į jo važiuojamą traktorių su kažkokiu peiliu atsimušė pravažiuojanti mašina ir ją vairavęs jaunuolis užsimušė. Karpavičius porą mėnesių išsėdėjo kalėjime iki teismo, kuris turėjo būti spalio 18 d.

Berlynas. — Nuo 1956 m. iš R. Vokietijos į Vakarus pabėgo 5000 kareivių, o iš Vakarų į Rytų Vokietiją 161.

Pavergtoje tėvynėje

Apie prof. Joną Aleksą, buvusį žemės ūkio ministerį, viena moteris iš Sibiro tarp kitko rašo:

"Prof. Jonas Aleksa Sibire mirė 1953 m., turėdamas 74 m. amžiaus. Jis buvo gimęs 1879 m. gruodžio 25 d., išėjęs agronomijos mokslus, rašęs žemės ūkio vadovėlius, universitete dėstęs žemės ūkio ekonomiką, buvęs žemės ūkio ministeriu.

Kreipiausi dėl paramos į savuosius Lietuvoje. Labai jautriai atsiliepė studentija. Ypač tie studentai, kurie studijavo ir turėjo kokias nors tarnybas. Gavę algas skirdavo truputį ir prof. J. Aleksai ..."

Prof. J. Aleksa gyvenęs prie tos šeimos jų išlaikomas tris metus. Prisiminus gautą iš nežinomo žmogaus siuntinį, ji rašo: "Mes keturi ir prof. J. Aleksa mirkėm sukorius vandenyje, valgėm ir buvom laimingi. Ir dar daug kartų nežinomasis gelbėjo mus siuntiniais ... Dažnai mudvi su mama likdavom nevalgiusios, bet kad būtų užkandęs jis ir nealkani vaikai. Tais momentais aš džiaugiausi ir buvau laiminga, kad galėjau pagelbėti negalinčiam seneliui ..." (D.)

Kauno valst. muzikinis teatras, minint okupacijos dvidešimtmetį ir paties teatro dvidešimtmetį, spalio 15-22 d. gastroliavo Maskvos Kremliaus teatre. Buvo pastatyti du spektakliai: operetė "Meilė ir skarda" ir satyrinė opera "Frank Kruk". Abiejų spektaklių muzika komp. B. Gorbulskio. .

Šio teatro vyriausias inžinierius, kuris ir į Maskvą vyko, yra R. Andriejevas.

Kazys Malečkas nuteistas 15 metų "laisvės atėmimo". Jis buvo kaltinamas dalyvavęs "tarybinių žmonių" žudymuose. Mažeikiuose 1941 m. Tada buvę sušaudyta apie 4000 žmonių, vietinių ir atvežtų iš Viekšnių, Laižuvos, Tirkšlių ir net iš Latvijos. Buvęs tada sušaudytas alaus daryklos profsąjungos komiteto pirm. K. Mikalauskas, kepėjas Ignotas ir kt.

Malečkas nuo 1925 m. tarnavęs pasienio policijoje. Taip patt policijoje tarnavę jo broliai ir žentai — Juozas Kalinauskas ir Jonas Miliūnas, kurie, esą, taip pat dalyvavę šaudymuose. Jie esą pabėgę į vakarus. Mažeikių žudynių svarbiausias organizatorius J. F. dabar gyvenąs Čikagoje.

Kino teatras be kontrolierių esąs atidarytas Vilniaus Antakalnyje. Jis pavadintas Neries vardu. Į salę įeidami lankytojai patys nuplėšią bilieto kontrolę ir įmetą urnon prie durų. Pirmosiomis dienomis teatras veikęs labai sėkmingai.

Dainų šventės estradoje Vingio parke Vilniuje, spalio 12 d. atidaryta taikomosios bei dekoratyvinės dailės ir dailiosios pramonės gaminių paroda. Čia atrinkti geriausieji eksponatai būsią pasiųsti į tokią pat parodą Maskvon.

Į Vilniaus valst. pedagoginį institutą šiemet įstojo 500 naujų studentų. Iš jų 73% priklausą komjaunimo organizacijai. Stojančių tarpe esą mokytojų, anksčiau baigusių pedagoginės mokyklas ir dirbusių po keletą metų mokyklose.

Buvęs partizanas Pr. Arlauskas "Tiesos" Nr. 216 pasakoja savo istoriją. Jis 1945 m. įstojęs į Šventosios progimnaziją. Ten vyravusi antitarybinė dvasia. Buvę skleidžiami gandai kaikurių mokytojų ir buožių vaikų, kad greit būsiąs karas su JAV, tad jaunimas turįs būti pasiruošęs veikti karui prasidėjus.

Jis prisidėjęs prie tos grupės, o 1946 m. pavasarį buvęs priverstas pasitraukti iš gimnazijos ir persikelti į mišką pas partizanus. Vadais buvę: buvęs nuovados viršininkas Juozas Kėkštas, Alfonsas Knistautas, esą gestapininkas, ir "buožių sūneliai' Kazys Kontrimas, Stasys Lukas ir Juozas Jusius. Šie pastarieji du pasižymėję plėšikavimais.

Arlauskas greitai nusivylęs, pamatęs, kad žaibinio karo nebus, bet amnestija pasinaudoti bijojęs. 1948 m. liepos mėn. buvęs sužeistas ir paimtas sovietinių karių.

Kiek jį nubaudė ir kur jis bausmę atliko nesako. Esą 1956 m. "tiesiog į bausmės atlikimo vietą", kur jis dirbęs gaudamas maistą ir po 500 rublių per mėnesį, atvykusi TSRS augšč. teismo komisija, kuri peržiūrėjusi bylas ir jo bausmę sumažinusi. Tuo būdu 1957 m. jis pasidaręs laisvas ir įsigijęs elektrošalkalvio specialybę. Visa tai, esą, tarybinės valdžios humaniškumo dėka.

Leidinys vadinsis "Lietuvos TSR Nacionalinė bibliografija". Jos redakcinę kolegiją sudaro: St. Braškiškis, K. Doveika, J. Rimantas, R. Šarmaitis, A. Ulpis, A. Venclova, L. Vladimirovas.

Komjaunimo laikraštis "Komsomolskaja Pravda" rašo, kad daugelyje įmonių (pvz. Petrozavodske), įvedus 7 val. darbo dieną, darbininkų atlyginimai sumažėjo 15%. Laikraštis kaltina įmonių vedėjus tuo, kad šie laiku nepasirūpinę technikos naujovių pravedimu įmonėse. Laikraštis pažymi, kad visas atlyginimas priklausąs nuo produkcijos normų pakėlimo. E.

Iš Kubos į Panevėžio cukraus fabriką atvežta cukrinių nendrių, o Panevėžio mėsos kombinatas (taip dabar vadinamas buvęs "Maisto" fabrikas) gavo užsakymą pagaminti didelį kiekį mėsos konservų.

Didžiosios šiluminės jėgainės statyba jau pradėta — statomi gyvenamieji pastatai. Jėgainė būsianti pastatyta per 2 metus. Kur ji statoma spaudoje taip ir nepasakoma, nors "Tiesoje" buvo ir nuotraukų mitingo, kuriame "pritarta" Chruščiovo žygiams JT Niujorke. Darbininkų daugumą sudaro moterys.

Plučas, esą, buvęs advokatas ir jo žmona Jadvyga, kuri 1939 m. dar tebestudijavusi teisę Vytauto D. universitete Kaune, dabar abu esą mokytojai Alytuje, rašo M. Baltulionytė savo išpūdžiuose iš kelionės į Lietuvą "Laisvėje".

Pasak jos, Plučas 1939 m. dirbęs "Kauno rūmuose" ir dar buvęs nesusituokęs su dabartine žmona, nors jau draugavę, kai ji tada lankiusis pas ją Kaune.

Pandėlio dabartinės įžymybės: rajono sekretorius Stasys Butnavičius, deputatas augšč. taryboj Bronius Šarkūnėlis, rajono laikraščio "Spalio pergalė" redaktorė Lusija Stankevičiūtė.

Gen. Vincas Vitkauskas, ryšium su jo 70 m. sukaktimi, LTSR augšč. tarybos prezidiumo apdovanotas garbės raštu "už nuopelnus stiprinant tarybų valdžią Lietuvoje". Už krašto išdavimą tik raštas ...

Jan Dzeržinski, kompartijos centro komiteto Maskvoje veikėjas, Čekos įkūrėjo Dzeržinskio sūnus mirė spalio 2 d. Iš profesijos buvo inžinierius, bet nuo 1939 m. dirbo partijos aparate. Buvo gimęs 1911 m.

HAMILTON, Ont.

ATEITININKŲ 50 METŲ SUKAKTI Hamiltono ateitininkai — jaunučiai, moksleiviai ir sendraugiai — viešai paminės lapkričio 12-13 d.d. šia tvarka:

Šeštadienį, lapkričio 12 d., 6 val. v. parapijos salėje visiems ateitininkams ir svečiams Vytauto Birėtos paskaita "Mūsų tautiniai uždaviniai tremtyje", o 7 val. po paskaitos pamaldos parapijos bažnyčioje už mirusius ateitininkus, po to išpažintis.

Sekmadien, lapkričio 13 d., 11 val. iškilmingos pamaldos, kurių metu pamokslą pasakys Federacijos dvasios vadas kun. J. Kidykas ir bendra komunija. Jaunučiai ir moksleiviai ateitininkai pamaldose dalyvauja organizuotai ir uniformuoti. Po pamaldų parapijos salėje ateitininkams ir svečiams bendri pietūs. Pietų metu pagrindinį žodį pasakys Kanados ateitininkų krašto valdybos pirm. St. Juozapavičius.

3 val. p.p. toje pačioje salėje iškilmingas aktas ir meninė dalis. Iškilmingo akto metu žodis Ateitininkų Federacijos Tarybos pirm. dr. Adolfo Damušio ir svečių sveikinimai. Meninę dalį išpildys jaunučiai ir moksleiviai ateitininkai š Rochestero, Toronto, Hamltono. Po to jaunimo šokiai.

Norintieji dalyvauti bendruose pietuose jaunučių ir moksleivių tėveliai, pavieniai asmenys ir sendraugiai ateitininkai yra kviečiami užsiregistruoti iki lapkričio 10 d., ketvirtadienio, pas valdybos narius: G. Latauskaitę, 69 Proctor Blvd., tel. LI. 5-7623 ir J. Pleinį, 10 Tisdale St. S., tel. JA. 9-2888. Suaugusiems pietūs $1.

Nuoširdžiai kviečiame visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius, o ypač visus aplink gyvenančius ateitininkus, dalyvauti šioje šventėje ir kartu pasidžiaugti 50 metų ateitininkijos nueitu keliu ir pasisemti jėgos ateičiai.

JAUNUČIAI ATEITININKAI pasikutiniame savo susirinkime nutarė bendrai priimti šv. Komuniją pirmaisiais mėnesio sekmadieniais, aukojant ją už Lietuvoje esantį jaunimą, kad jis išliktų ištikimas Kristui ir savo kraštui. Šiuo pirmuoju lapkričio mėnesio sekmadieniu savo intenciją pradedame. Visi jaunučiai renkasi į 9 val. ryto pamaldas. Kviečiame taip pat visą kolonijos katalikiškąjį jaunimą prie šios maldos prisidėti. Po Mišių visi jaunučiai trumpam renkasi į salę.

Hamiltono ateitininkai.

PRANEŠIMAS VISIEMS LIETUVIAMS

Didėjant H. Liet. Namų apimčiai ir veikimo plotams, malonu konstatuoti, kad ir šio darbo vykdytojų gretos auga. Šiuo pranešu, kad lėšas telkti Hamiltono Liet. Namams, priiminėti pinigus bei čekius ir išdavinėti kvitus mielai sutiko ir yra įgalioti šie tautiečiai:

Toronto, Ont., — Tonkūnas Jonas, 23 Kilmarnock Ave. Tel. AM. 1-0264;
London, Ont., — Cicėnas Edmundas, 482 English St. Tel. GE. 9-5391;
Welland, Ont., — Žukauskas Kazys, 231 Wallace Ave. So. Tel. RE. 2-3615;
St. Catharines, Ont., — Šajauka Ignas, — 157 Pleasant Ave. MU. 4-0630;
Šarapnickas Juozas, 56 Concord Ave. Tel. MU. 2-9444;
Hamilton, Ont., — Bakšys Stasys, 38 Stanley Ave. Tel. JA. 9-4662 ir visi LN v-bos nariai, kurių sąrašas spaudoje jau buvo skelbtas.

LN v-ba labai prašo visus tautiečius prisidėti LN nariais. Kuriose apylinkėse nėra atstovų — pinigus siųskite St. Bakšiui, 38 Stanley Ave., Hamilton.

Visiems nuoširdus ačiū!

St. Bakšys, HLN v-bos pirm.

LIET. GIMNAZIJOMS REMTI BŪRELIŲ VADOVAI maloniai prašomi rėmėjų aukas už 6 mėnesius surinkti iki gruodžio 1 d. Šia proga norėčiau paprašyti gerb. vadovus pasistengti surasti naujų rėmėjų, nes beveik visi būreliai nepilni. Artėjančių Kalėdų proga pirkti dovanas prapleškime ir nors mažą dalį išleisimų pinigų paskirkime savo artimui — įsirašykime gimnazijų rėmėjais.

NAUJI LN NARIAI. Antroji išvyka pas Londono lietuvius Hamiltono Liet. Namams davė puikių vaisių — nariais įstojo 5 londoniečiai, įnešdami $500.

Spalio 22 d. v-bos nariai Ad. Dalangauskas ir St. Bakšys po 2 val. kelionės pirmiausia sustojo pas P. Kuosą, gyvenantį Kuzmų namuose. Mielasis P. Kuosa, anksčiau įstojęs pirmuoju LN nariu iš Londono, ir šį kartą atvykėliams padėjo visu augštaitišku nuoširdumu. Graži pradžia padaryta čia pat — nariu įstojo namų šeimininkas Kuzma Vincas, pažadėdamas vėliau prisiųsti $200. Reto nuoširdumo parodė p. Kuzmienė, taip puikiai nepažįstamus hamiltoniečius priėmusi, papaišinusi ir pernakvydinusi. Nuoširdus ačiū.

P. Kuosos vadovaujami LN v-bos atstovai, aplankė visą eilę tautiečių, kurių didžioji dalis pažadėjo prisidėti ateityje. Tą patį vakarą čekis $100 gautas iš Jono Permino.

Sekmadienio rytą pirma išvyka pas Cicėnus. Edmundas, šimtinę įteikęs anksčiau, narių su $100 įrašo žmoną Lindą ir prisiima HLN atstovo Londonui ir apylinkėse pareigas.

Tolimesnį vadovavimą perima E. Cicėnas. Nuvykus pas mieląjį žemaitį Simą Žulpą, po trumpo pokalbio jis įteikia $100. Antroji "ekskursija" į gražųjį Londoną baigiama Ratkevičių kieme. Pripuolamai pataikyta į jų šeimos šventę — dukters Danos Judickienė 21-jo gimtadienio proga iškilmingas vaišes, ir būrelio svečių akivaizdoje Andrius Ratkevičius pasirašo $100 čekį. Londonas ir apylinkės jau davė HLN 12 narių su $1.500. Kviečiame visus kitus tautiečius pasekti jų gražiu pavyzdžiu ir padėti statyti didįjį tautinį paminklą — gražius LN rūmus Hamiltone.

DIDYSIS LN BALIUS jau šį šeštadienį. Plačiau apie jį rasime šios "TŽ" laidos atskirai dedamame dideliame skelbime. Atskirai LN v-bos vardu noriu padėkoti pp. Kronui ir Valevičiui už naują staigmeną — auką $25 — loterijos turtingam staliukui paruošti.

Šio Rudens baliaus paruošimui nuostabiai daug prisidėjo Juozas Kažemėkas, surinkęs labai daug loterijai fantų daiktais ir pinigais ir Juozas Ragauckas, gavęs 2 staliukus ir visą eilę fantų. Jie abu, nors ir ne LN v-bos nariai, uoliai talkina. Priimkite v-bos vardu nuoširdžią ir gilią padėką.

Visi LN v-bos nariai prašomi surinktus loterijai fantus pristatyti šio ketvirtadienio vakare K. Mikšiui, 18 Barton St. W., o iš platinamų bilietų atsiskaityti su Pr. Sakalu baliaus metu prie įėjimo.

RYŠIUM SU LN SKLYPO užpirkimu paiškiname, kad jo pardavime dalyvavo abi lietuvių namų pardavimo įstaigos — Kronas-Valevičius Ltd. ir Tri-Realty. Šiuo atveju jų gautas $1000 komisas eis abiem įstaigom pusiau — po $500. Šios liet. įstaigos yra sudariusios sutartį ateičiai, kad visi būsimieji LN b-vės nekiln. turto pirkimai ar pardavimai visada eis per abi įstaigas. Nežiūrint, kuri iš jų technišką darbą atliks, visi eventualūs komisai bus dalijami pusiau.

Už šį puikų susitarimą, kuris LN v-bai padės išvengti užkulisinių intrigų, LN v-bos vardu B. Kronui, J. Valevičiui, Z. Didžbaliui ir A. Pranckevičiui reiškiu viešą padėką. **Sk. St.**

VISI, KURIE UŽSIRAŠĖ į St. John's Ambulance pirmosios pagalbos kursus, ar norėtų dar užsirašyti, renkasi į skautų buklą Lietuvių Namuose, 1280 ½ King St. E., pirmadienį, lapkričio 7 d., 7 val. vak. Kursai truks 8 savaites ir po sėkmingų egzaminų kursantai gaus pirmos pagalbos diplomus. **E.P.**

BELLEVILLE, Ont.

Belleville, Ont., rankdarbių parodoje: prie stalo viduryje sėdi tautiniais drabužiais dail. Tamošaitienė, stovi tautiniais drabužiais Danguolė Zalatoriūtė, dešinėje sėdi dail. A. Tamošaitis.

Dažnai kalbame apie reikalą informuoti pasaulį apie Lietuvą ir lietuvių tautą, iškelti jos vargus ir skriaudas. Kaip kas kur pajėgiame, stengiamės tai daryti ir smulkiose kolonijose, kur vos po keletą lietuvių šeimų tegyvena.

Spalio 3 d. Bellevillės mieste buvo suruošta visų tautų rankdarbių meno paroda — International Food Fair Exhibit of Crafts. Savo skyrius įrengė vokiečiai, italai, čekoslovakai, olandai, lenkai, estai, kanadiečiai ir lietuviai.

Paroda buvo gausiai lankoma netik visuomenės, bet ir valdžios augštų atstovų. Buvo atvykusi iš Toronto imigracijos įstaigos atstovė. Džiugu, kad parodoje lietuviai pasirodė puikiausiai. Buvo išstatyta įvairių rakdarbių, kilimų. Jų tarpe matėsi lietuvių Augsburge pastatyto stiliaus kryžius su surakintom rankom klūpanačia motermi, vaizduojančia pavergtą Europą. Lietuvės šeimininkės buvo išstatę ir keletą rūšių valgių. Jų tarpe buvo matyti ir lietuviškas sūris, kuris savo natūralia išvaizda, skoniu ir aromatu priminė savo garbingą praeitį, dažnai apdainuotą sūrį. Lietuvių atstovės Danguolė Zalatoriūtė ir Naruševičienė, augšto išsilavinimo moteris, tautiniais drabužiais apsirengusios, savo maloniais balseliais patraukliai aiškino žiūrovams apie Lietuvą, lietuvių meną, rankdarbius ir amžiną kovą su rusiškuoju baltų ir raudonu imperializmu, kas žiūrovų tarpe kėlė didelį susidomėjimą.

Be to, lietuvišką skyrių dar papuošė viešnia iš Kingstono — lietuviškų drabužių audėja ir žinovė dail. A. Tamošaitienė su vyru, kurie net gavo atskirą kambarį. Buvo matyti įvairių kilimų bei kitokių meno dalykų ir stalės, per kurias išeina visi audinių raštai, o pp. Tamošaičiai nenuilstamai rodė ir aiškino josios menu susidomėjusiems žiūrovams.

Prie parodos prisidėjusioms — viešniai Tamošaitienei, J. Paškauskienei, Slapkauskienei, Naruševičienei, Zalatorienei, D. Zalatoriūtei ir kitoms visų lietuvių vardu dėkojame.

Šiaip mūsų kolonijoje pasidairius yra teigiamų ir neigiamų pusių. Viena kita šeima, patys vos pramokę anglų kalbos tik savo bėdom apsiginti, pamynė savo tėvų gražią kalbą ir savo vaikams brukte bruka angliška su iškraipytais žodžiais ir savotiška tarme. Paaugę vaikai ir mokyklos suole nemeta tos keistos tarmės, kad net mokytojai negali atitaisyti. Net spaudoje buvo iškilęs šis klausimas. Tokie tėvai su pasididžiavimu žiūri į lietuviškai nekalbančius savo vaikus, bet nežino, kad iš ančiuko gulbiuko nepadarysi, kaip anglų patarlė kad sako. Į tokius namus įžengęs jautiesi, kaip į Babelio kontraktorių patekęs. Bet visose tautose buvo ir bus atskalų. Kuo daugiau atskyla, tuo likusieji lieka patvaresni, yra pasakę du garsūs diktatoriai — Juozapas ir Adolfas. Partijos narių nereikia daug, bet kad būtų stiprūs. Taip ir mums atskalų nereikia bijoti, kaip spaudoje tenka dažnai skaityti būgštavimų dėl nutautėjimo.

Juozapas Zalatorius.

Taupyk ir skolinkis Bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais 9 - 12 val. ryto; antrodieniais ir penktadieniais 9 - 12 val. ryto ir 5 - 8 val. vakare, MINDEN BUILDING, 20 KING ST. E., ROOM 13, notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte. TEL. JA. 7-5575.

ESTŲ KAILIŲ KRAUTUVĖ

LEE FURS

Pats laikas užsisakyti.

Siuvami pagal užsakymą ir parduodami gatavi kailiniai paltai, žaketai, šaliai ir kt. Priimami apsaugai (Storage). Valomi ir persiuvami seni pagal naujausią madą. Darbas atliekamas gerai ir pigiai. Duodama ilgam išsimokėjimui. Patarimai nemokami.

707 Mount Pleasant Rd., Toronto. HU. 3-6851

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

A. † A.

Vaistininkei VANDAI MALINAUSKIENEI mirus,

buvusiam KLB-nės Winnipego skyriaus pirmininkui agr. J. Malinauskui ir sūnui Algiui gilios užuojautos reiškiame.

Valdyba.

WINNIPEG, Man.

A.A. VANDA L. MALINAUSKIENĖ

A.A. VANDA L. MALINAUSKIENĖ BUČEVIČIŪTĖ spalio 8 dienos ankstyvą rytą, aprūpinta šv. Sakramentais, mirė St. Boniface ligoninėje.

A.A. Vanda Liucija Malinauskienė buvo gimusi 1908 m. Beržės dvare, Varnių valsč. Baigusi Telšių gimnaziją, įstojo Kauno universitetan ir jį baigė 1936 m. chemikės-vaistininkės titulu. Dirbo kaip vaistininkė Kauno miesto savivaldybės vaistinėje, vėliau kaip vedėja Geležinkelių valdybos vaistinėje. Pasitraukus į Vokietiją ir susidarius pabėgėlių stovykloms, Oldanburge dirbo kaip gailestingoji sesuo.

1949 m. atvyko Kanadon ir apsigyveno Winnipege. 1953 m. įstojo į Manitobos universitetą ir po metų gavo Bachelor of Science in Pharmacy laipsnį ir teisę praktikuotis farmacijoje. Dirbo National Drugs, St. Vital, St. Boniface ligoninės ir Mayers vaistinėse.

Klijentų ji buvo labai mėgiama dėl daugelio kalbų mokėjimo ir malonaus patarnavimo.

Gedulingos pamaldos įvyko lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje spalio 15 d. ir palaidota dalyvaujant didelei lietuvių visuomenės daliai ir Malinauskams iš Čikagos Visų Šventųjų kapinėse. Prie kapo žodį tarė parapijos klebonas kun. J. Bertašius. Kapas buvo apkrautas gėlėmis, kurias atsiuntė Assiniboine Parko tarnautojai, Bujokų, Čingų, Coo, Dargužų, Graham, Januškų J. M., Kriščiūnų šeimos, Zoo tarnautojai ir Winnipego tarnautojų sąjunga.

Liko nuliūdę vyras agronomas Jonas Malinauskas ir sūnus Algis, kuris studijuoja matematiką Manitobos universitete. B.

PRANEŠAME VISUOMENĖS ŽINIAI, kad lapkričio 5 d. į Winnipegą atvyksta Dan Kuraitis iš Čikagos. Ta proga Kanados lietuvių klubo patalpose 240 Manitoba Ave. rengiamas banketas. Pradžia 8 val. vak.

D. Kuraitis yra senosios kartos ateitvis, apkeliavęs daugelį pasaulio kraštų ir yra išleidęs atskirą knygą "Daug kraštų, daug žmonių" ir kit. Jis važinėjo ir po Rusiją kartu su 24 amerikiečiais. Buvo ir Rygoje, bet į Lietu-

(Nukelta į 7 psl.)

NAUJOS KNYGOS

TAUTOS PRAEITIS. Istorijos ir gretimųjų sričių neperiodinis žurnalas, tomas I, knyga 2, Chicago 1960, 165-332 psl.

Tautos praeities I tomo antroji knyga jau pasirodė. Nors nestinga ir mėgėjiško bei kolekcionieriško bruožų, bet joje yra ir idomios bei įsidėmėtinos medžiagos. Taip dr. J. Jakštas įdomiai įvertina Dlugošo žinias apie Žalgirio mūši — Dlugošas apie Žalgirio mūši. Vytautas ir lietuviai kronikininko akimis: Stasys Yla pateikia vertingu žiniu apie Šiluvos bažnyčios fundatorius bei globėjus — Šiluvos steigėjai ir globėjai — Petras Gedgaudas ir paveldėtojai; dr. J. Matusas, pasiremdamas grynai šaltiniais pateikia Lietuvos kultūros istorijai vertingą straipsneli — Sodas, daržas ir darželis senovės Lietuvoje. Tai trys vertingiausi šio leidinio straipsniai.

M. E. Nauburo "Durbės kautynės" betgi nepateikia nieko naujo, o istorijos mėgėjams net supainioja epochos ir įvykiu vaizda klaidomis ar netinkamais išsireiškimais. Prūsu ir Livonijos vokiškųjų kolonijų santykis autoriui pačiam neaiškus. Pagal ji Livonijoje tebebuvę kalaviiuočiai, nors ju po 1237 m. nebebuvo niekur nasaulyje. Klaipėdos ir Georgeburgo pilys buvę pastatytos Prūsu kryžiuočių, kurie Nemunu plaukdave gilyn į kraštą, nors ištikrųjų čia viskas buvo daroma iš Livonijos per Kuršą ateinančių kryžiuočių, o anieji dar nė Karaliaučiaus neturėjo, kai livoniškiai kryžiuočiai įsikūrė Klaipėdoje sava pilį.

Keistas yra Ant. Vadopalo straipsnis "Lietuviški dignitoriai etimologiniu ir sociologiniu požiūriu". Straipsnio uždavinys esas "nustatyti ar nėra be priekaištų mūsu istoriku be kritikos paimtoji iš lenku ir rusu terminologija Lietuvos valdovams ir lietuviškiems dignitoriams vadinti". Klausimas būtu idomus ir sprestinas, nes kaikur jau ir aiškios painiavos inešama. Pvz. Liet. Enciklopedija kaštelino vietoje pradėjo naudoti "pilininką", atseit išsiverte lotynišką castellanus, nors šio valstybės pareigūno darbas toli gražu nebuvo susietas su pilimi. Jei kaštelioną pakeisime pilininku, tai kaip vadinsime tą pareigūna, kurio rūpesčiui buvo pavesta pilių sutvirtinimų priežiūra bei remontai arba tą karį, kuris vyrams ištraukus į karą su seniokais, naaugliais ir moterimis turėjo pilies apsauga rūpintis, kad koks priešo dalinys užuolęs jos nesunaikintų? Mes težinome jų tik svetimus vardus (horodničius, vaiskis). Juos išsiversti į lietuvių kalba nebūtu tikslu vien dėl to, kad ieitume į neišbrendamas painiavu klampynes. Daugeliui ju lietuviškus vardus būtų galima parinkti, bet tik turint galvoje tą darba, kuri jie atlikdavo ir santykius su kitais pareigūnais. Lietuviškų vardu jiems ieškant tektų pasidairyti tarpe pavardžių, vietovardžių ir paieškoti senuosiuose lietuviškuose raštuose, o ne į lubas pasižiūrėjus parašyti.

Vadopolas betgi pateikia tik kažinkoki kratini. Net sunku suprasti, ką jis vadina dignitoriumi. Pažadėjes kalbėti apie istorinius dignitorius, ju net neprisimena (ir šaltiniu saraše nenurodo nei vienos knygos, kurioje būtų galėjies nors ju vardus surasti), o kalbiniai išvedžiojimai daugely vietu primena "Aušros" laiku metodus. Išvados visu samprotavimu taip ir lieka neaiškios, straipsnio pradžioje iškeltas klausimas lieka nepaaiškėjes, nors žmogaus, atrodo, dirbta ir medžiagos prisirankiota.

Dr. A. M. Račkus straipsnyje "Pilies vartu kilmė" stengiasi iš pagrindu pakeisti mūsu ligšiolines heraldikos bei numizmatikos pažiūras. Autorius stengiasi irodyti, kad mūsu vadinamieji Gedimino stulpai buvę vartojami žymiai prieš Gedimina. Jie esa paimti iš Dorstato brakteatu, kuriu pavyzdžiu pinigus kaldinesis jau ir Mindaugas. Pateikiama ir keletas mindauginiu brakteatu pavyzdžiu, ju tarpe vienas stambokas, kuri autorius vadina Mindaugo didžiuoju brakteatu. Teigimas įdomus, betgi irodymai, deja, dar nepakankami. Kodėl būtent tie pinigėliai yra Mindaugo? Autorius kažkodėl nepateikia net ju metrikos. Prielaida, kad Gedimino stulpų ženklas yra išsivystęs iš pinigėliuose žymėtu TAT raidžiu, esą Dorestat žodžio galūnės, kurią vieną Lietuvos pinigų kalėjai tepajėgę išskaityti, yra jau perdaug neįtikėtinas. Ištikrųjų nėra jokios abejonės, kad vad. Gedimino stulpai yra stilizuoti miesto vartai. Tai labai plačiai vartotas ženklas Vakarų valdovų heraldikoje — ne vien monetose, bet dar daugiau antspauduose. Heraldikos moksle tai jau seniai išaiškinta. Kas pirmas tą ženklą pradėjo naudoti Lietuvoje, dar reikia išaikinti. Dr. Račkus teigia, jog tai buvęs Mindaugas. Tokios esą jo tyrinėjimų išvados. Bet visi kiti tuo įsitikins tik tada, kada autorius nurodys įtikinančius šiu išvadų argumentus.

Autorius pat pradžioje pasisako, kad noris atitaisyti dvi klaidas: kad tai ne "Jogailos kolumnos" ir kad ne "Gedimino stulpai". Betgi Jogailos kolumnomis to ženklo niekas ir nevadina. Lenkų heraldikos terminas "kolumny Jagiellonskie" reiškia ne Jogailos, bet Jogailaičiu stulpus ar kolonas. Lenkai šitaip pavadino tą ženklą dėl to, kad į Lenkijos heraldiką ji įvedė jų karaliu dinastija, kurią jie vadina Jogailaičiais, o mes vadiname Gediminaičiais. Ar mūsų pavadinimas G. stulpais tikslus, ar netikslus, dar nežinome. Gal tas ženklas jau buvo žinomas ir prieš Gediminaičius bei pati Gedimina, bet tai dar neišaiškinta. Dr. Račkui dar reikėtų aiškesnių irodymu pateikti. Vien teigimu neužtenka. Argumentas, kad iš Gedimino laikų nėra likę nei vienos monetos ir nei vieno antspaudo su tuo ženklu, dar nieko nepasako, nes juk nėra likę jokių originalių Gedimino dokumentu su antspaudais, nei jokiu monetu jo laiku. Tad kas gali teigti, jog jis tokio ženklo nenaudojo?

Toliau šioje T. praeities dalyje C. Grincevičius pateikia kiek medžiagos apie JAV senuju organizacijų statutus, V. Liulevičius tesia jau I d. pradėtą "Švietimo židiniai tremtinių stovyklose", dr. J. Remeika pateikia keletą pastabų dėl Mažosios Lietuvos vietovardžiu, J. Rugis primena pirmą bandymą padirbinėti Lietuvos litą, kun. K. A. Matulaitis, MIC, atsiliepia į pastabas dėl jo straipsnio apie etruskus, pasirodžiusio T. pr. 1 d., o pagaliau dar išspausdintos kelios pastabos dėl knygos gale spausdinamų iliustracijų.

Yra ir recenzijų skyrius, istorinės naujosios literatūros sarašas, kronikos skyrelis ir angliškos trumpos straipsniu santraukos.

Kaip ir 1 dalyje buvo, gale knygos pridėta pluoštas iliustracijų 313-32 psl., daugiausia susijusių su spausdinamais straipsniais.

T. Praeitis dar vis neįgauna rimto mokslinio žurnalo pobūdžio. Redakcijai, atrodo, tiktų šiuo atžvilgiu pasidaryti griežtesnei.

A.

Redakcijai prisiųsta

Mykolas Biržiška, Dėl mūsų sostinės. Iš Vilniaus darbo atsiminimų. I. Ligi 1919 m. liepos 1 d. Nidos Knygų Klubo leidinys Nr. 30, London, 1960, 306 psl. Kaina nariams minkštais viršeliais $2, kietais $2.50, nenariams minkštais viršeliais $3, kietais — $4.

Aidai, 1960 m. spalio mėn., Nr. 8 (133), 313-360 psl.

Turinys: Ant. Sužiedėlis — Ateitininkai ir lietuvių tautos egzistencija; B. Brazdžionis — eilėr.; Z. Ivinskis — Žemaičių klausimas ir Žalgirio kautynės; V. Gidžiūnas, OFM, — T. Augustinas Gemeli, OFM; R. Spalis — Paklydimas; N. Narute — eilėr.; H. Nagys — Kelionė į Kingstoną; Literatūra; Mokslas; Menas; Religinis gyvenimas; Visuomeninis gyvenimas; Įvykiai.

Laiškai lietuviams, 1960 m. spalio mėn., vol. XI, Nr. 9, 257-288 psl.

Sportas, Nr. 5(8), 1960 m. spalis, 16 psl.

Lietuvių Dienos, 1960 m. spalio mėn., 28 psl.

Turinys: St. Lušys — Lygiomis teisėmis ir lygiomis pareigomis; R. Kn. — Socialdemokratai už ir prieš kovą su "klerikalais"; M. Musteikis — Lietuviai P. Euchar. Kongrese; F. Neveravičius — Pirmas laiškas; B. Brazdžionis — eilėr. iš rink. "Vidudienio sodai"; A. Viliušis — LKD studijų klubams penkti metai; J. K. — Organizacija apimanti tris kartas; P. Alba — Dailės paroda Toronte; J. P. — Atvykusieji pasakoja; Min. J. Kajecko žodis at-kų kongrese; Knygos ir autoriai; Veidai ir vaizdai; Ką veikia skaitytojai; English section.

Šv. Pranciškaus Varpelis, 1960 m. spalis, Nr. 10, 289-320 psl.

Lietuvos pajūris, 1960 m., trečiasis metų ketvirtis, Nr. 3, 17-24 psl.

Rinktinė, Nr. 7, Nidos Knygų Klubo leidinys, 80 psl., London 1960.

Brno. — Moravijoje kaimų mokyklose dar gali būti dėstoma tikyba, jei to reikalauja per 50% vaikų tėvų. Miestų mokyklose tikyba visai nedėstoma.

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

A.A. PROF. K. PAKSTO BIBLIOTEKĄ bei visus rinkinius velionies našlė Janina dovanoja Pasaulio Lietuvių Archyvui, kartu prijungdama savo lietuvių liaudies meno dirbinių rinkinį. Dovanojimo sąlyga, kad biblioteka nebūtų išdraskyta, bet liktų kaip vienetas PLA globoje, kad būtų atskirame kambary, gal ir su jo kabineto baldais, insignijomis ir kitais paminklais.

Graži dovana lietuviškai institucijai, bet ar ji pajėgs išpildyti sąlygą, kai pati neturi užsitikrinus patalpų?

JUOZAS AUDĖNAS, valstiečių liaudininkų veikėjas, buvęs žemės ūkio ministeris koalicieniame kabinete prieš nepriklausomybės pabaigą, parašė savo atsiminimus "Paskutinis posėdis".

DAIL. JUOZO PAUTIENIAUS 60 metų sukakties proga lapkričio 5 d. Čiurlionio galerijoje Jaunimo Centre rengiama jo darbų paroda. Bus išstatyta apie 30 naujų kūrinių, JAV ir Kanados gamtos vaizdų.

MARIANAPOLIO PARUOŠIAMOJOJE MOKYKLOJ (high school) Thompson, Conn., tėvai marijonai šiems mokslo metams skiria neribotą skaičių stipendijų lietuvių kilmės berniukams, stojantiems į 9 ir augštesnes klases. Kiekviena metinė stipendija $1.500. Kandidatai savo gyvenamuose miestuose JAV, Kanadoje, Pietų Amerikoje ar Europoje turi išlaikyti įstojamuosius egzamenus. Pareiškimams dėl egzamenų blankų galima paprašyti iki lapkričio 15 d., rašant šiuo adresu: Scholarship Chairman, Marianapolis Preparatory School, Thompson, Conn., USA. Egzamenų mokestis $6.50. Pernai stipendijas laimėjo trys jaunuoliai.

VYTAUTAS KAVOLIS, Harvardo universitete gavęs filosofijos daktaro laipsnį iš socialogijos, šiuo metu profesoriauja The Defiance College, Defiance, Ohio.

LIET. BIBLIOGRAFINIAI TARNYBAI per pastarąjį dešimtmetį leidėjai yra prisiuntę 1817 knygų bei brošiūrų, 4359 nr. žurnalų ir 15.655 laikraščių, viso $5.538,55 vertės.

MELBOURNO BALETO TRUPĖJE "Budapešt", kuri dažnai ruošia koncertus, šoka ir lietuvaitė Jūra Valytė.

DIENRAŠTIS "DRAUGAS" nuo lapkričio 1 d. prenumeratos mokestį vienu doleriu padidino. Dabar jo prenumerata yra: Čikagoje, Cicero ir užsieniuose $13, bet Kanadoje tiek pat, kiek visur kitur JAV — $11. Atskiro numerio kaina 10 centų.

NAUJU VASARIO 16 GIMNAZIJOS DIREKTORIUMI paskirtas kun. dr. L. Gronis ir spalio 10 d. PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirmininko pristatytas mokomajam personalui, tarnautojams ir gimnazijos moksleiviams. Kun. dr. Gronis yra gimęs 1896. IX. 11. Krokialaukio parapijoj, Alytaus apskr. 1925-35 m. buvo Vilkaviškio vyskupijos kūrijos kancleris ir Dvasinio tribunolo teisėjas, 1935-40 m. karo kapelionas, 1942-44 m. Vilniaus kunigų seminarijos profesorius. 1949-54 m. dirbo pastoraciną darbą Škotijoje ir redagavo "Ilgelių Draugą". Nuo 1954 m. persikėlė į Vokietiją. Kurį laiką buvo Vasario 16 gimnazijos vicedirektorium ir kapelionu, vėliau Lietuvos Raud. Kryžiaus pirmininku.

LIETUVIAI PASAULINĖS LITERATŪROS VEIKALE

(ELI) Neseniai knygų rinkoje pasirodė stambus enciklopedinio pobūdžio veikalas **Lexikon der Weltliteratur im 20. Jahrhundert, I. Bd. A-J. Freiburg i. Br. 1960,** šiame veikale pagrindinis dėmesys skiriamas žymiesiems dabarties literatūros kūrėjams - lyrikams, dramaturgams ir beletristams, gyvenantiems ar mirusiems po 1900-jų metų. Taikantis prie vokiškai skaitančiosios visuomenės, pateikiamos išsamesnės biografijos Europos ir Amerikos rašytojų, su kitais tik trumpai supažindinant. Plačiai apžvelgiamos tautinės literatūros, literatūriniai žanrai, srovės ir modernioji problematika.

Leksikoną išleido žinoma Herderio leidykla Freiburge, o jį parengė tos pačios leidyklos leksikonografinis institutas drauge su Vienos tyrimų institutu Europos dabarčiai pažinti. Veikalas paruoštas moksliniais pagrindais, kritiškai, su svarbesnės literatūros nurodymais, drauge prieinamas ne tik šios srities specialistams, bet kiekvienam, kas domisi nūdieniu lyrikos, dramos ar epo pasauliu ir nori pažinti jo dabartinį veidą. Iš viso veikale tilps apie 1900 straipsnių, kuriuos ruošiant talkino 350 mokslinių bendradarbių iš įvairių pasaulio kraštų. Antrosios dalies gale bus pateikta išsami vardų rodyklė, kuri palengvins surasti atskiruose straipsniuose aptartus autorius. Nėra abejonės, jog tiek savo pobūdžiu, tiek apimtim šis veikalas yra rimtas ir sveikintinas mėginimas duoti naujausios pasaulio literatūros vaizdą.

Pasirodžiusioje pirmoje dalyje lietuviškajai literatūrai atstovauja šešios biografijos: J. Aistis (29 eil.), J. Baltrušaitis (12), K. Bradūnas (20), B. Brazdžionis (22), St. Būdavas (17) ir J. Jankus (16). Išskyrus Baltrušaitį, lietuvių rašytojus pristatė dr. A. Maceina, buvęs Freiburgo, o dabar Miunsterio un-to profesorius.

Estų literatūros apžvalgą pateikė tautotyrininkas dr. O. Loorits, o latvių literatūros klausimais bendradarbiauja rašytoja dr. Z. Maurina.

Skulptoriaus Vinco Grybo gimimo metinių proga LTSR ministerių taryba jo vardu pavadino Šakių rajono Lukšių vidurinę mokyklą.

Vilniuje Gedimino kalno šiaurinėje papėdėje Lietuvos Mokslų akademijos istorijos institutas nuo 1955 m. tyrinėja Žemutinės Vilniaus pilies teritoriją. Šiais metais buvo atkasti žemutiniai sluogsniai. Čia buvo pirmą kartą Lietuvoje rastas XV amžiaus pradžios akmenimis grįstas 5 metrų pločio kelias-gatvė. Po šiuo akmeniniu grindiniu 3,3 metrų gylyje buvo aptiktas dar senesnis XIV amž. grįstas skeltais rąstais kelias. Šio kelio atkasta 16 m. Šito kelio plotis 4,5 m. Šalia kelio stovėjo gyvenamieji ir ūkiniai mediniai pastatai, ėjo tvoros iš rąstų ir lentų. Taip pat rasta nemažai odos, įvairių apavo liekanų iš XIII-XIV amžių, įvairių medinių daiktų. Viename name išlikusi net šluota. Šitokie radiniai Lietuvoj užtikti pirmą kartą.

$50.000 IŠDALINAMA PREMIJOMIS GRYNAIS PINIGAIS IR PREKĖMIS!

Loterijoje galite dalyvauti dabar pasirinkę BULOVA laikrodį pas jūsų juvelyrą.

JŪS GALITE BŪTI VIENAS IŠ 75 LAIMINGŲ LAIMĖTOJŲ

viso krašto BULOVA

pelningoje loterijoje

Stambiausias laimėjimas $5.000.

Kiekvienas iš 75 laimėtojų gaus šiuos puikius BULOVA gaminius:

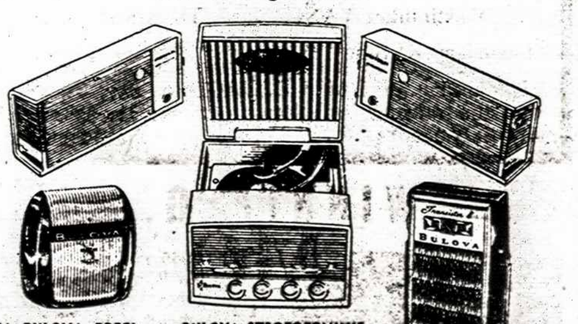

NAUJA BULOVA PRECIZIŠKA ELEKTRINĖ SKUTIMOSI MAŠINĖLĖ. Ši nuostabi skutimosi mašinėlė turi 6 skutimo galvutes, paausių ir ūsų apdailinimo žirklutes. Dailią patogią dėžutę. Kainuoja $34.75.

BULOVA STEREOFONINIS PONOGRAFAS. Moderniai suprojektuotas BULOVA specialistų puošnus 4 greičių stereo! 4 garsintuvai; poliruotas medinis kabinetas. Kainuoja $219.95.

BULOVA "8" RADIO TRANSISTERIS. Puikus "Hercules" — kompaktiškas ir dailus, kambarį pripildąs maloniais garsais, 8 transisteriai, nelūžtanti plastikinė dėžutė. Kainuoja $89.50.

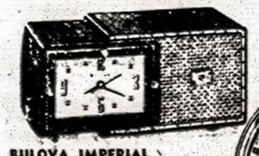

BULOVA IMPERIAL LAIKRODIS-RADIO. Pažadins jus su muzika — ar švelniu zvimbimu. Užsiveda pats ir išsijungia automatiškai. Turi specialius atšakojimus elektriniams įrenginiams operuoti. Kainuoja $69.95.

Pirkite BULOVA LAIKRODĮ dabar Kalėdoms — ir įsirašykite pasakiškai pelningon loterijon mūsų krautuvėje!

BULOVA LAIKRODĮ GALITE PASIRINKTI NEPAISANT KAINOS nuo $24.95 ir daugiau

75 iš šitų BULOVA laimikių bus išdalinta. Vienas laimėjimas kasdien — per 75 dienas. Ir kas nors laimės stambiausį laimėjimą $5.000 grynais.

Pas visus geresnius juvelyrus visur

SEALY... gamintojai geriausių Amerikoje matracų siūlo dabar jums pasirinkti iš

4 Sealy Posturepedics®

Malonus miegas ant keturių rūšių pasauly PUIKIAUSIŲ STANDŽIŲ matracų. Posturepedic... pagaminti bendradarbiaujant su žymiais ortopedijos specialistais. Išvaduoja nuo varginančių rytinių nugaros skausmų (gaunamų nuo minkšto matraco). Dabar jūs galite pasirinkti Posturepedic tokį, koks jums labiausiai patiks.

FOAM RUBBER Quilted-with-Foam POSTUREPEDIC

Grynai mokslinis purios gumos gaminys, aptrauktas minkštu išsiuvinėtu apdangalu. Puikus derinys tiems, kurie mėgsta miegoti ant puraus pagrindo.

Ekstra ilgas $189.00

Matracas ir pagrindas $159.00 komplektas

NEW BED-MAKING CONVENIENCE! THE BLANKETUCK FOUNDATION

Corners are recessed... allow space for ends of the blanket at the foot of the bed. Give the smoothest, neatest bed you ever made. It's another Sealy exclusive!

Quilted-with-Foam POSTUREPEDIC

- Luxurious foam *quilted* right into the cover
- Superb new beauty... exciting designer fabric
- Exclusive BlankeTuck® foundation
- Famous Posturepedic innersprings construction

The "softest" firmness you've ever slept on! The ideal luxury combination. A cloud-soft sleeping surface... PLUS Posturepedic support. You'll marvel at the new difference in comfort. Test it yourself, today!

$99.50 kiekvienas

Mattress or foundation. Full or twin size. Extra length $99.50 Each

FOAM RUBBER POSTUREPEDIC

Pagaminta naudojant tik Sealy's žinomą purios gumos formulę. Čia niekur nėra jokių 'gumos gumbų'. Jei mėgstate purios gumos matracą, tai šis bus pats geriausias.

Ekstra ilgas $159.00

Matracas ir pagrindas $159.00 komplektas

Famous Innerspring POSTUREPEDIC

The one and only, the original Posturepedic... The finer, firmer mattress that helped change the nation's sleeping habits. For supreme support, relaxing resilience, bring it into your home today!

$79.50 Each

Mattress or foundation. Extra length $89.50 Each

CONVENIENT TERMS

Šį rudenį iki lapkričio 30 d. mes duodame besąlyginę garantiją. Jei po 30 dienų miegojimo matracai jums nepatiktų, galite juos grąžinti ir pinigai bus jums išmokėti pilna įmokėjimo kaina.

MOHAWK FURNITURE LTD.

2446-8 Danforth Avenue. Tel. OX. 9-4444, OX. 9-4224

Taip pat mainome senus naudotus baldus ir matracus, įvertindami juos augšta kaina. Duodame dideles nuolaidas perkant naujus.

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 BLOOR STREET WEST

Telefonas RO. 2-8255

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską, kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Indian Rd. Cres.
Originalus dupleksas
$2.000 įmokėti, 11 kambarių dupleksas; 5 kamb. pirmame augšte ir 6 kamb. antrame augšte. Vandeniu alyva apšildomas. Du atskiri pečiai, vienas beveik naujas. Atskiri rūsiai kiekvienam butui su skalbykla. Didelis kiemas, tuojau galima užimti. Pilna kaina $21.500.

Baby Point
$1.500 įmokėti, trijų kambarių medinis namas su privačiu įvažiavimu. Plius trijų kambarių apartmentas rūsyje. Dvi vonios, dvi virtuvės, gražus kiemas, arti susisiekimo ir krautuvių. Pilna kaina $8.900.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam augšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
$3.500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvių. 3 moderniškos virtuvės. Geras morgičius.

Krautuvė ir 5 kambariai
$3.500 įmokėti, graži krautuvė tinkanti betkokiai prekybai ir 5 kambariai, Dundas g-vėje netoli Brock Ave. Tuojau galima užimti. Geros pirkimo sąlygos.

Eglinton - Bathurst
$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūsys. Visai arti Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
$10.000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augštus, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

Automobilių taisymo dirbtuvė
Naujas moderniškas mūrinis vieno augšto pastatas, 84 pėdų ilgumo ir 34 pėdų pločio, netoli Bathurst ir King gatvių. Tinkamas visokiems automobilių remonto darbams arba kitokio pobūdžio dirbtuvėms. Labai vertinga vieta miesto centre netoli Bathurst gatvės. Galite nuomoti 10-čiai metų su teise pirkti vėliau. Pilna kaina tik $36.000. Suinteresuotieji prašau paskubėti.

Baby Point Rd.
Atskiras — 6 kambariai
$3.000 įmokėti, mūrinis labai gerame stovyje namas su dviem virtuvėm, alyva šildomas. Privatus įvažiavimas. Pilna kaina $16.500.

High Park Ave. - Bloor
7 kambariai — vienas morgičius
$3.000 įmokėti, mūrinis naujai išremontuotas namas, netoli Bloor gatvės. Labai didelė virtuvė, vandeniu alyva šildomas. Pilna kaina $16.500.

Quebec Ave.
7 kambariai — vienas morgičius
$4.000 įmokėti, atskiras, rupių plytų namas su 4 kambariais pirmame augšte. 2 virtuvės, naujas vandeniu alyva šildymas, labai platus įvažiavimas, 160 pėdų sklypas.

Jane - Bloor
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis, kvadartinio plano, 7 didelių kambarių namas. 2 moderniškos virtuvės, vandeniu šildomas. Neaugšta kaina, vienas atskiras morgičius 10 metų.

The Kingsway
$5.000 įmokėti, vienas morgičius 10 metų, atskiras mūrinis 6 kambarių namas, 10 metų senumo, su privačiu įvažiavimu ir mūriniu garažu. Puikus medeliais apsodintas kiemas, labai gražiame vakarų Toronto rajone.

High Park - Roncesvalles
9 kambariai — 3 virtuvės
$7.000 įmokėti, atskiras mūrinis, šviesių plytų namas, nepereinami kambariai, visur dažyta ir labai erdvus. Vandeniu šildomas su alyva, netoli parko, augštos pajamos.

Bungalow — Swansea rajone
$15.500 pilna kaina, 5 kambariai su pilnai įrengtu kambariu rūsyje. Mūrinis su privačiu įvažiavimu ir garažu. Netoli susisiekimo South Kingsway gatvėje.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS

Darbo telef. RO. 2-8255
Namų telef. LE. 6-1410

S. KĖKŠTAS
2336 BLOOR ST. W.

Įstaigos tel. RO. 2-8255
Namų tel. BE. 3-1372

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.

507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123

ANT. JUOZAPAITIS

PLUMBING and HEATING

J. Lisauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymą alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. **Telefonas LE. 2-5191**

Extra Realty Ltd.

Tel. LE. 4-9211

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų ir biznių. Duodamos 5% paskolos perkantiems namus. Įvairiais reikalais kreipkitės į šiuos mūsų agentus:

Bloor - Jane
$7.000 įmokėti, mūro atskiras, 2 augštų, 8 kamb., garažas, privatus įvažiavimas, 15 metų senumo. Geras pirkinys.

Bloor - Rusholme
$3.000 įmokėti, du kartu 11 kambarių per tris augštus, 3 modern. virtuvės, vand. apšild., garažas, privatus šoninis įvažiavimas, frontas 50 pėdų. Kaina $16.500. Retas pardavimas.

Roncesvalles - High Park
$3.500 įmokėti, atskiras mūro gerų plytų per 3 augštus, 3 mod. virt., 2 vonios, vand. apšildomas, 10 didelių kamb., koridorinė sistema, su baldais. Šeimininkas turi 4 kamb. sau ir už kitus kamb. $180 nuomos į mėn., 2 garažai. Prašoma kaina $20.000.

Bloor - Delaware
$4.000 įmokėti, 6 kamb., atskiras, 2 augštų, mūro, labai švarus namas, jokio remonto. Nuo Bloor 15 namų. Dviem mašinom parkinimas.

Ant Roncesvalles
Vyrų kirpykla ir 6 kamb. gyv. namas.

Farma
$5.000 įmokėti, 180 akrų žemės su trobesiais ir inventorium. Nuo Toronto 70 mylių. Labai pigiai ir geras ūkis.

Paskola
Galime paskolinti $8.000 iš 7% 5 metams pirmam namo morgičiui.

J. KUDABA
Namų tel. RU. 3-2105

3 butai ir krautuvė
$6.000 įmok., gerame rajone biznio pastatas, $4.380 metinės pajamos, tikras investatoriaus pirkinys. **Skambinkite B. Sergautis.**

Dėmesio! Nuomojami butai
Jane - Eglinton rajone, vieno miegamojo butai, atskiros 4 gabalų vonios, šaldytuvai ir elektriniai pečiai. Kaina nuo $75 iki $95 mėn.

Indian Rd. - Bloor
$6.000 įmokėti, 12 kamb. atskiras mūro namas, labai didelis kiemas, dvigubas garažas. $3.000 pajamų į metus, plius 4 didelių kambarių butas savininkui, 10 metų morgičius.

Runnymede - Annette
$2.000 įmokėti, atskiras mūro namas, 10 kambarių, dvigubas garažas.

Bloor - Dufferin
$1.700 įmokėti, 8 kambarių mūro namas, dvi moderniškos virtuvės, pilna kaina $13.500.

Crawford — 9 kambariai
$18.900 pilna kaina, mūro namas, dideli kambariai, dvigubas garažas, vienas atviras morgičius.

Dėl veltui patarimų, kaip geriausiai investuoti pinigus, visuomet kreipkitės

B. Sergautis, F.R.I.
LE. 4-9211.

Kreipkitės visais reikalais į Extra Realty Ltd. Čia rasite ekstra sąžiningą patarnavimą.

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Jaun. krepšininkės laimėjo pirmąsias rungtynes praėjusį sekmadienį CYO lygos midget klasės pirmenybėse įveikusios Corpus Christi 31:13. Žaidė: J. Jonynaitė 19. T. Supronaitė 14, B. Bilkštytė 3, K. Čirvinskaitė, Z. Žolpytė, J. Renkauskaitė 4.

Sekančios pirmenybių rungtynės: šį ketvirtadienį 8.15 val. v. Bloor Col. vytietės žaidžia CYO lygos senior klasės pirmenybių rungtynes su St. Basils YPC ir sekmadienį 2 val. p.p. Loretto Col. midget žaidžia su St Basils. Gaila, kad žiūrovai į Loretto Col. neįleidžiami.

Rep. Vyčio parengimas Royal York viešbutyje įvyksta šį šeštadienį. Bilietai jau beveik išparduoti. A.S.

AUŠROS ŽINIOS

CYO mergaičių rungtynėse Aušra Juvenile nugalėjo Corpus Christi 26: 19. Žaidė: I. Romanovaitė 12, J. Gataveckaitė 12, R. Bilkytė 2, D. Klimaitė, I. Gampaitė, S. Simonaitytė, M. Dunderaitė, E. Juozaitytė, Ž. Greičiūnaitė ir J. Čeponkaitė.

Sekančios CYO rungtynės: šį sekmadienį 4 val. p.p. Loretto patalpose žais Aušra Midget su St. Thomas ir 4.45 val. p.p mūsų salėje — Aušra Juvenile su St. Basils.

B-C lygos rungtynėse Aušra, žaisdama nepilname sąstate, pralaimėjo latviams 49:64. Žaidė: R. Gudas 24, B. Mishenko 1, R. Strimaitis 4, R. Juozaitis 10, E. Rigby 1, J. Laurinavičius 9 ir R. Burdulis.

Sekančios B-C rungtynės bus šį sekmadienį mūsų salėje. Žais: Aušra - Andys ir Tridents - latviai.

Klubo susirinkime praėjusį sekmadienį buvo išrinkti atstovai į sporto darbuotojų suvažiavimą ir aptarti einamieji klubo reikalai.

Aušros priešadventinis parengimas bus lapkričio 26 d. Svečių turėsime iš Čikagos — Baltijos Jūrą.

SPORTAS LIETUVOJE

• Rumunijoj, Bukarešto mieste susitiko Sovietų Sąjungos ir Rumunijos jaunių klasės stalo tesininkai. Mergaičių grupėje už Sov. Sąjungą žaidė L. Balšaitytė ir A. Kundrotaitė, kurios mergaičių dvejete paėmė pirmąją vietą. Individualinėse varžybose L. Baltrušaitytė baigė antrąja.

• Maskvoje tarptautiniame stalo teniso susitikime tarp Sovietų Sąjungos ir Švedijos Sov. Sąjungos rinktinė laimėjo rezultatu 8:1. Sov. Sąjungai po tris taškus pelnė A. Saunoris ir R. Paškevičius.

• Sov. Sąjungos profesinių sąjungų bokso pirmenybėse Rygoje Algimantas Zurza, pusiau lengvame svoryje iškovojo Sov. Sąjungos čempionatą. Vidutiniame svoryje L. Nomeika finale pralaimėjo B. Solovėjui.

St. Catharines, Ont.

KLB ST. CATHARINES APYLINKĖS VALDYBA PRANEŠA, kad nuo paskelbimo dienos pradedami už šiuos metus rinkti solidarumo įnašai. Kas dar nėra sumokėję, prašomi pasistengtai tą atlikti artimiausiu laiku. Mokesčį priima kiekvienas valdybos narys kiekvienu metu. Primename, kad pagal b-nės nuostatus bedarbiai nuo mokesčio yra atleidžiami, bet, jei kuris išgali, mielai prašomi neatsisakyti prisidėti, prisidėti prie sustiprinimo bendruomeninio veikimo, už tai būsime nepaprastai dėkingi.

VISUOTINIS APYLINKĖS LIET. SUSIRINKIMAS šaukiamas lapkričio 20 d., tuojau po pamaldų, apie 11 val., vienuolyno salėje. Be kitų svarbių einamųjų reikalų bus renkama ateinančiai kodencijai nauja apylinkės valdyba. Prašome kuo skaitlingiausiai susirinkime dalyvauti.

VALDYBA IŠ SAVO KASOS paskutiniame posėdyje paskyrė $30 šeštadieninei mokyklai išlaikyti. Kreipiamės ir į kitas organizacijas prašydami šiame reikale pasekti b-nės pavyzdžiu, nes kiekvieno lietuvio pareiga, netik padėti savo mokyklą išlaikyti, bet sudaryti jai sąlygas ateityje vystytis ir tobulėti. **Valdyba.**

Į PASIŲSTĄ B-NĖS PADĖKĄ šiomis dienomis pats premjeras J. G. Diefenbakeris prisiuntė pirm. J. Grigo vardu atsakymą ir pasakytos JT kalbos nuorašą. Premjeras savo rašte dėkoja už susidomėjimą ir kartu perduoda visiems apylinkės lietuviams savo nuoširdžiausius sveikinimus.

George BEN, B.A.

ADVOKATAS-NOTARAS

praneša, kad

persikėlė

į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Lietuvio advokato įstaiga

Victor D. ALKSNIS

ADVOKATAS - NOTARAS

62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/

Room 901

Telefonas EM. 2-2585

Dėmesio! **Jau patvirtinta!**

Atidaroma nauja lietuvių vasarnamių kolonija

PRIE TĖVŲ PRANCIŠKONŲ STOVYKLOS
NAUJOJOJE WASAGOJE.

Labai gražūs sklypai, smėlis, puiki pakrantė maudymuisi tik už dviejų blokų.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis:

J. Matulaitis

67 SUNNYLEA AVE. E., Toronto 18. • TEL. BE. 1-8631

TORONTO, Ont.

RAČKAUS PARODA

"Ar kas iš lietuvių supranta modernų meną?" — klausimas, nuoširdus ir reikalaująs paaiškinimo, girdėtas neperseniai Lietuvių Dienos dailės parodoje, kur dauguma eksponatų buvo labai jau atsargūs ir "realistiniai" daiktų šiokio tokio atpažinimo prasme. Klausimas pačioje esmėje netisklus ir išduoda pagrindinę rezistencijos moderniam menui priežastį. Modernų, kaip ir visą meną suprasti nebūtina, norint tik gėrėtis, pergyventi, naudotis, jeigu įsisąmaninama, kad menas tai nėra paveiksliukai, nėra karvučių atvaizdavimas žalioj ganykloj ir t.t., o tiktai forma, spalva, erdvė, sudaranti, šiuo atveju, karvutės pavidalą — tai kombinacijos tam tikra tvarka, kurių meninė ypatybė ir sudaro meno kūrinį. Taip, kaip garsai, pauzės einančios tam tikra tvarka, duoda muziką.

Nebūtina suprasti ir G. K. Račkaus dailės darbus, kurių 24 išstatyti Picture Loan Society galerijoje. Tai autografiniai spausdiniai nuo stiklo, vad. monotypais. Tie kone vienos spalvos fone raižytų linijų spausdiniai vaizdine prasme yra abstraktūs, tai yra ten neatpažįstami mums normaliai žinomi dalykai. Tačiau pagal daiiininko intenciją tokiais nėra. Autorius daugumai šių spausdinių duoda pavadinimus, pvz. "Paukštis žiūri į žmogų", "Uvertiūra Gulbių Ežerui". Tai reiškia, kad jis tam tikrus įvykius ar dalykus kūrybiškai interpretuoja, jų nekopijuoja, bet išreiškia simboliais. Pavadinimai tėra reikšmingi pačiam autoriui. Žiūrovui gi tai ir nesvarbu, nes, pavyzdžiui, spausdinio pavadinto "Trys Madonos" esmės nepakeistų pavadinimas "Kompozicija Nr. 17x" . . .

Į Račkaus darbus reikia žiūrėti tik kaip į grynai vaizdinės erdvės, linijų, spalvų ir pan. organizuojamas meniškai prasmingas formas, kurios jautriam žiūrovui teikia atitinkamą estetinę nuotaiką ir pergyvenimą. Nuotaika gi labai savita ir individuali, sėkmingiausiuose darbuose pereinanti į transcendenciją.

G. K. Račkaus monotypų paroda spalio 22 - lapkričio 5 d. Picture Loan Society galerijoje, 3 Charles St. W., Toronto. Darbų kaina 45-135 dol. **P. Alba.**

Chruščiovo batas Toronto universitete

Toronto universiteto studentų komunistų klubas, kuriam priklauso 28 studentai, spalio 26 d. buvo paskelbęs savo klubo susirinkimą su komunistinio laikraščio "Canadian Tribune" redaktoriaus Clarke pranešimu. Keletą minučių prieš jam atvykstant į auditoriją, kurioje susirinkimas vyko, įsiveržė grupė antikomunistinių studentų ir, nebodami kom. klubo pirmininko Daniel Golsticko pastangų jiems sutrukdyti, pradėjo daryti savo tvarką. Grupės vadovas David Crane pasakė karštą antisovietinę kalbą, reikalaudamas laisvės pavergtiesiems, auditorijos entuziazmui padidinti chruščioviškai ant stalo pasidėdamas savo batą. Pagaliau buvo primta rezoliucija, paremianti min. pirm. Diefenbakerio siūlymus JT plenume ir susirinkimas paskelbtas uždarytu. Clarke visiškai nepasirodė.

Ar turi būti leista Toronte sekmadieniais rodyti filmus kino teatruose bei ruošti įvairius koncertus, bus balsuojama gruodžio 5 d. balsavimuose, kartu su miesto vadovybės rinkimais. Betgi šiuo klausimu dar negalės balsuoti visi tie balsuotojai, kurie tik dabar tegavo balsavimo teisę, t.y. namų savininkų šeimų nariai bei kambarių nuomotojai.

SUDBURY, Ont.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA VEIKIA. Nors ir su dideliais sunkumais, visdėlto pavyko ir šįmet naujai išrinktam energingam tėvų komitetui surasti mokytojų. Naujas komitetas buvo išrinktas tuoj po pamaldų Christ the King parapijos salėje. Komitetą sudaro trys tėvai: J. Lukšys, pirmininkas, L. Remeikienė ir Pr. Griškonis. Mokyklos vedėju sutiko būti V. Sadreika, o padėjėjai A. Baltutienė, L. Remeikienė ir kun. Ant. Sabas. L. Remeikienė rūpinsis mokyklos parengimais ir jau pradėjo pirmasias repeticijas.

J. VAIČELIŪNAS, Krašto Tarybos atstovas, padarė pranešimą iš KLB Kr. Tarybos visuotinio suvažiavimo ir ragino būtinai išlaikyti šeštadieninę mokyklą, kuri yra labai svarbi lietuvybės išlaikymui išeivijoje. **Sudburiškis.**

Paskaita apie Estiją

Pabaltijo Moterų Taryba, stengdamosi pagyvinti pabaltiečių tarpusavio bendravimą bei veiklą, spalio 26 d. T. Liet. Namuose pakartojo Ilmar Heinsoo Ontario muzėjuje skaitytą paskaitą "Estijos praeitis bei dabartis". Jis trumpai apžvelgė visas Estijos gyvenimo sritis.

Toomas Metsala pasakojo apie estų tautinius šokius čia pat šokėjoms iliustruojant šokių kilmę ar atskirų provincijų šokius. Akin krito moterų tautinių drabužių įvairumas.

Klausytojų buvo susirinkęs gražus būrys. Buvo kanadiečių iš imigracijos įstaigų, Tarptautinio instituto bei kitų tautų atstovų. Taip pat estų konsulas p. Markus su ponia.

Po paskaitos estės ponios vaišino susirinkusius arbata.

Sekanti paskaita bus Lietuvių Namuose lapkričio 16 d., 8 val. v. P. V. Upeslacis skaitys "Latvija — kryžkelės kraštas".

Reikia turėti vilties, kad bus pakartota ir paskaita apie Lietuvą. G.

Ministeris pirm. John Diefenbaker prisiuntė tautinių grupių valdybai (MCL) laišką, kuriame rašo: "Sąryšyje su mano kalba Jungtinių Tautų plenume aš noriu padėkoti Jums ir Jūsų atstovaujamoms organizacijoms: M. Jakubec, Slovakų Legionui, E. Toemory, MCL Veteranų S-gai, N. Amber — Latvių Federacijai, T. Butkovič — Kroatų klubui ir P. Lelis — Kanados Lietuvių Bendruomenei.

Aš dar kartą dėkoju Jums ir esu pasirengęs visuomet priimti Jūsų pažiūrų ir idėjų pareiškimą".

Niagara pusiasalis

NIAGAROS PUSIASALIO PARENGIMŲ REGISTRACIJOS KOMISIJOS PRANEŠIMAS NR. 5

Einant susitarimu pranešama visuomenės žiniai, kad naujai užregistravo parengimą Niagaros pusiasalio lietuviai parapijiečiai, kurie **Naujųjų Metų išvakarėse, š.m. gruodžio 31 d., prancūzų parapijos salėje, Welland, Ont., rengia** savo klebonui Tėvui Barnabui, OFM, 50 metų sukakties proga **viešą pagerbimą.** Ypatingai parengimų rengėjai prašomi į tai atkreipti dėmesį.

Komisija.

TILLSONBRUGO MEDŽIOTOJŲ KLUBAS, vadovaujamas p. Augaičio, gražiai užsirekomendavo užimdamas spalio 9 d. šaudymo varžybose grupinėse ir individualinėse abi pirmąsias vietas. Naujam klubui Niagaros pusiasalio ramovėnai linki geriausios sėkmės sportiniame šaudyme ir medžioklėje. Toronto šauliams reiškia pagarbą už tokį gražų sportinio šaudymo rungtynių suruošimą.

Kiek teko patirti iš Niagaros pusiasalio ramovėnų, kad yra kviečiami į svečius Toronto šauliai ir Rochesterio ramovėnai organizuotai dalyvauti su savo vėliavomis **Niagaros pusiasalio Kariuomenės šventėje** ir 5 metų ramovėnų skyriaus įsisteigimo Niagaros pusiasalyje, o kartu ir Kanadoje sukakties minėjimą, kuris įvyks lapkričio 26 d. slovakų salėje, Welland Ave. ir Page St. kampas, St. Catharines, Ont. Savo dalyvavimu, palaikyti tremties kelyje, didingą Lietuvos istoriją ir garbingą ginklo brolišką ryšį.

Ramovėnas.

Rusų šnipai Amerikoje

(Atkelta iš 3 psl.)

mentų, kurie jai buvo tą rytą duoti įstaigos vedėjo.

Po metų įvyko jų teismas ir abiems buvo paskirta po 15 m. kalėjimo už įvairius šnipinėjimo darbus. Tačiau nė vienas iš jų nepraleido nė dienos kalėjime. Coplon čia išsigelbėjo teisiškų, techniškų aplinkybių dėka. Vėliau paaiškėjo, kad vyriausybė negali kaltės įrodymui naudoti telefoninių pasikalbėjimų užrekordavimo, norint nuteisti valdžios tarnautoją, kurią teisėjas pelnytai pavadino 'šalies išdavike". Ji po kiek laiko ištekėjo už advokato ir dabar gyvena Brooklyne.

Gubičevui bausmė buvo suspenduota, nes jis tuoj pats pasišiūlė ir prižadėjo apleisti Ameriką. Bet prieš išvažiuodamas, jis iškoneveikė FBI ir visą amerikiečių teismų sistemą už tai, kad jie "sufabrikavo" jo kaltės įrodymo duomenis. Jis tai padarė, nors jam, pagal amerikiečių teisę, buvo leista neatsakyti į save inkriminuojančius klausimus, ko Sovietų Sąjungoje niekada nėra buvę.

Šie pavyzdžiai, rodantieji raudonųjų šnipų darbus bei amerikiečių gerą širdį šio krašto išdavikams, nėra patys įspūdingiausieji, nes toli gražu dar nėra viešumon iškelti visi komunistiniai šnipai Amerikoje. Ilgai reikėjo laukti, kol amerikiečiai įsitikintų, jog JAV išdavikų iškėlimas bei teisingas jų nubaudimas nėra joks nusikaltimas. Gerai, kad patys sovietai savo elgesiu išprovokavo amerikiečius pajudėti į priekį.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED

REALTORS

527 Bloor St. W. Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant betkokį nekilnojamą turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą.
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, įvairaus dydžio apartamentų, biznių, farmų sklypų etc.
Sąžiningas ir skubus patarnavimas.
Geriausias morgičių gavimas bei sudarymas visame Toronte.

RUSHOLME RD. — COLLEGE
$1.500 įmokėti, 8 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, garažas, alyvos šildymas, namas be skolų.

NAUJAS DUPLEKSAS!
$1.800 įmokėti tiktai už tą visai naują 10 kambarių dupleksą (2 butai po 5 kambarius) su balkonais, privatus įvažiavimas, dvigubas garažas, žema kaina.

QUEBEC AVE. — BLOOR
$2.500 įmokėti, gražus 8 nepereinamų kambarių atskiras mūrinis namas, moderni virtuvė, alyva šildymas, arti Bloor.

RUNNYMEDE — ANNETTE
$2.900 įmokėti, atskiras 10 kambarių mūrinis namas, 3 vonios, 3 virtuvės, vandens alyvos šildymas, vieta garažui, ilgos ir lengvos išsimokėjimo sąlygos.

JANE — BLOOR
$3.600 įmokėti, 6 nepereinamų kambarių atskiras mūrinis namas, alyva šildymas, modernios statybos, arti Bloor, garažas, pilna kaina tik $17.600. Turi būti parduotas.

HIGH PARK
$3.000 įmokėti, 13 kambarių, atskiras mūrinis dupleksas, 2 vonios, 2 virtuvės, reikalingas mažo remonto, greitas užėmimas. vieta garažui.

RUNNYMEDE — BLOOR
$3.500 įmokėti, didžiulis 4 butų viso 15 kmbarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, gražus didžiulis kiemas, alyvos šildymas, gauna $384 nuomos mėnesiui, ilgos išsimokėjimo sąlygos.

BATHURST — ST. CLAIR
$3.500 įmokėti, originalus 10 kambarių per du augštus, atskiras mūrinis dupleksas, vand. alyva šildymas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

BERESFORD AVE. — BLOOR
$3.900 įmokėti, 6 kamb. ir apšildyti saulės kambariai pirmame augšte, atskiras, mūrinis namas, puiki didžiulė virtuvė kokių retai pasitaiko, vandens alyvos šildymas, naujas dvigubas garažas su plačiu įvažiavimu.

HIGH PARK AVE. — BLOOR
$4.900 įmokėti, 12 kambarių, atskiras gražus mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, dvigubas garažas, gražus didelis kiemas, kvadratinis planas, galima nuomoti kaip keturis butus. Viena skola 10-čiai metų.

HAVELOCK — COLLEGE
Apie $5.000 įmokėti, 11 nepereinamų kambarių, atskiras mūrinis namas, 3 vonios, 3 virtuvės, vandens alyva šildymas. Pilna kaina tik $16.000, skubus pardavimas.

SWANSEA
$5.000 įmokėti, gražus 7 kambarių atskiras mūrinis bungalas, 4 kamb. pirmame augšte, vandens alyvos šildymas, 2 modernios vonios, recreation kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, didelis gražus kiemas su vaismedžiais, žema kaina.

BLOOR — BATHURST ST.
$6.000 įmokėti, didžiulis 14 kamb. atskiras mūrinis namas, 3 vonios, 3 virtuvės, vandens alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu, 10 metų skola, puikios pajamos.

RUSHOLME ROAD
$6.000 įmokėti už tą didžiulį 16 kambarių atskirą mūrinį namą, 3 virtuvės, 3 vonios, vandens alyva šildymas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, didelis sklypas, 3 atskiri butai. Gauna $270 mėnesinės nuomos, plius 6 kambarių butas šeimininkui pirmame augšte, 10 metų skola.

P. KERBERIS

Namų tel. LE. 5-1584. Darbo tel. LE. 2-4404

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

ED MASIOKAS TELEVISION SERVICE

Skambinkite nuo 7 val. ryto iki 11 val. v.

Patarnavimas tą pačią dieną visame Toronte ir apylinkėse.

TAISOMI visų rūšių **TELEVIZIJOS aparatai, HI. FI., Radijo patefonai.**

25% nuolaida naujoms apšvietimo lemponis (Picture Tubes)

Dalys garantuojamos 6 mėnesiams.

3604 DUFFERIN ST.
Darbas garantuotas. **Telefonas ME. 5-5210**

WALLY'S GARAGE

PERSIKĖLĖ iš 5 Robert St. į NAUJAS PATALPAS

726 Lansdowne Ave. Tel. LE. 3-0631

(Tarp Bloor ir Dupont)

Visi mašinų remonto darbai lietuviams atliekami PIGIAU lietuviškame WALLY'S GARAGE. Sav. Vl. Tarvydas.

Automatinė transmisija pigiomis kainomis, išorės taisymas (Body repair), dažymas ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai.

Darbas garantuotas.

726 Lansdown Ave. Tel.: darbe LE. 3-0631, namuose RO. 3-2445

A. J. MORKIS

Real Estate & Mortgage Broker

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450

Namų telefonas BE. 3-5996

Roncesvalles - Queen
$6.000 įmokėti, gerų plytų, 11 didelių kambarių, 3 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, su baldais. $65 savaitėj nuomos, plius apatinis augštas savininkui. Dvigubas garaž.

Rusholme - College
$3.000 įmokėti, gerų plytų atskiras namas, 11 kambarių, 2 virtuvės, 2 vonios, vandeniu šildomas, šoninis įvažiavimas, 2 blokų garažai, 10 metų morgičius.

Moteliai - restoranas, gazolino stotis
$26.000 pilna kaina, prie pagrind. kelio kampinė nuosavybė, 10 akrų, 8 moderniški vienetai, 5 kambarių gyvenamas namas, ultra moderniškas restoranas su 45 sėdimom vietom, 2 gazo pompos, tinka šeimai.

100 akrų farma netoli Toronto
$7.000 įmokėti, į pietus nuo Barrie arti Nr. 11 kelio, gerų plytų 10 kambarių namas, 2 didelės daržinės, geras artezinis vanduo, 15 akrų miško, vedama mišri ūkininkystė. Savininkas gyvena Amerikoje. Turi būti parduotas.

Maisto - mėsos krautuvė
$1.000 savaitinė apyvarta
$22.500 pilna kaina už gerų plytų namą su 6 kambariais, alyva šildomas, moderniški įrengimai, gerai užlaikytas, dvigubas garažas.

Tabako ūkis 60 mylių nuo Toronto
$14.000 įmokėti, tinka dviem šeimom, 173 akrai geros žemės, 38 leidžiama tabako sodinimui, 23 akrai miško, didelis šiltadaržis, 6 kilnos, 11 kambarių gerų plytų namas, vienas morgičius balansui, pilna kaina $29.000.

Bloor - Runnymede
$4.000 įmokėti, gerų plytų iki viršaus, atskiras 7 kambarių namas, 2 augštai, kvadratinis planas, vandeniu šildomas, šoninis įvažiavimas, garažas, prašo $19.900.

200 akrų — $7.500 pilna kaina
$2.500 įmokėti, 8 kambarių namas, pilnai apstatytas, daržinė, 40x60 kiaulėms dienaržis, vištininkas, plius kiti maži pastatai, 65 akrai gryno lauko, 35 akrai ganyklų, 100 akrų miško, 5 atžalyno.

Turime krautuvių, farmų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų - morgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

V. VASIS REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Tel. LE. 1-4605
Skambinti J. GUDAS, LE. 1-4605
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.

Ken WILES
REALTOR LTD.
1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173
Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte.
Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas.
Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Bloor - Runnymede
$2.500 įmok., mūr. atsk. 7 kamb. per du augštus, mod. virt., 2 vonios, alyva šild., šoninis įvaž., garažas, vienas atviras 10-čiai metų morgičius išmokėjimui.
College - Havelock
$3.000 įmok., mūr. 11 kamb. 4 kambar. ant pirmo augšto, vand. šild. nepereinami kamb., parduodamas su visais baldais. Vienas morgičius išmokėjimui. Vertas dėmesio.
Jane - Weston Rd.
$4.000 įmok., 10 kamb. tripleksas, viskas naujai mod. įrengta, did. kamb., 3 vonios, 3 virt., did. sklypas, priv. įvaž., garažas. Visas išnuomotas. Sav. pajamos $58. Turi būti parduotas.
Sunnyside
$4.000 įmok., gero mūro, kvadr. planas, 7 kamb. per du augštus, vand. alyva šild., mod. virt., 2 vonios, garažas ir šoninis geras įvaž. Graži vieta.
Roncesvalles - Grenadier Rd.
$4.500 įmok., gražių pl., atsk., 8 k., vand. alyva šild., reikia mažo remonto, galima tuoj užimti. Šoninis įvaž. Vieta garažui.
Bloor - High Park
$5.000 įmok., 7 did. kamb. per du augštus, rupių plytų, mod. statybos, mod. įrengtas namas. Gražus visais atžvilgiais, mod. virt., 2 mod. vonios, platus šoninis įvaž., garažas ir vienas atviras morgičius išmokėjimui.
Evelyn - Annette
$5.000 įmok., 10 did. kamb., atsk., mūr., 3 mod. virt., alyva šild., priv. įvaž., garažas. Parduos už $17.900 su visais baldais. Retas pirkinys.
Swansea
$5.000 įmok., naujos statybos, mūr., 6 did. kamb. bungalovas. Nepaprastai graži vieta, did. sklypas, privatus įvaž., garažas. Galima tuoj užimti. Pasiteiraukit.
Howard Prk. Rd. - Roncesvalles
$5.000 įmok. už 8 did. kamb. atsk. mūrinį namą. Kvadratinis planas, vand. alyva šild. Vienas morgičius balansui išsimokėti. Galima tuoj užimti. Reikia remonto.
High Park Ave.
$10.000 įmok., 14 kamb. naujas tripleksas, moderniškas namas iš lauko ir vidaus. Geros nuomavimo pajamos, ideali vieta, arti kraut. Verta pamatyti.
S. JOKUBAITIS
PARŪPINU MORGIČIUS REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
Telef. LE. 7-3173. Namų RO. 6-0417

Collingwood, Wasagos, Stayner
apylinkėse nekilnojamo turto pirkimo - pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas
V. (Vic) BUTRIMAS
Dėl informacijų rašykite: BOX 83, COLLINGWOOD, ONT.
Turime didžiausią apylinkėje pasirinkimą ūkių - farmų, gasolino stočių, vasarnamių. garažų, įvairių biznių ir t.t.
G. D. HUNT REAL ESTATE
Įstaigos: 128 Hurontario St. Collingwood, Ont. Tel. 1516
Namų: VYT. BUTRIMAS 139 Fourth St. E. Collingwood, Ont. Tel. 2337

ED. KONDRATAS
MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ
siuvėjas
1113 DUNDAS STREET WEST • TORONTO • TEL. LE. 3-5434
Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

Lietuvių moterų
KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
Sav. D. KAUNAITĖ

Atlieku visokius elektros darbus
prie senų ir naujų statybų. Patarimai ir apkainavimas veltui.
Licenzijuotas elektromonteris
J. Nacevičius
Tel. LE. 4-6075

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912.
P. KARALIŪNAS

International Driving School
859 COLLEGE ST. LE. 5-5556
Pradėkite vairavimo pamokas dabar. Mes parūpiname mašinas egzaminams ir paruošiame teoretiškai.

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS
Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvis savininkas A. Šimonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taisau televizijas, namų ir auto radio.
Raštų garantuojamas darbas ir dalys. A. GRYBAS.
Tel. LE. 2-7284

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
gerąže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automotiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. – Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ siuvėjas
A. Beresnevičius
Visiems sezonams didžiausias pasirinkimas angliškų medžiagų. Augščiausios klasės darbas. Žemos kainos.
1299 DUNDAS ST. WEST, Telefonas LE. 1-1432
TORONTO, buto tel. LE. 1-4704

WINNIPEG, Man

(Atkelta iš 4 psl.)

vą nebuvo įleistas. Apie kelionės įspūdžius ir filmą su vaizdais iš tų kraštų jis papasakos ir parodys sekmadienį, lapkričio 6 d. 7 val. vak. lietuvių klube. Prašome punktualiai atsilankyti. D. Kuraitis plačiai yra žinomas iš spaudos, o Čikagoje turi automobilių "Buick" prekybą.

Prašome bilietus iš anksto įsigyti pas J. Demerecką, K. Beniušį, P. Kumpauską ir K. Strikaitį. Vietoje bilietai nebus parduodami, nes nauju įstatymu, valdžios kol kas yra uždrausta.

Parengimo komitetas.

KNYGYNAS VEIKIA. Pranešama Winnipego ir apylinkės lietuvių žiniai, kad KLB Winnipego apylinkės knygynas jau veikia. Knygoms spinta nupirkta, o į ją sukrautos įvairios lietuviškos knygos. Knygynui patalpas davė parapijos klebonas kun. J. Bertašius, todėl jam nuoširdus ačiū. Knygų galima gauti kiekvieną sekmadienį tuojau po pamaldų pas B-nės įždininką J. Demerecką ir K. Strikaitį. Knygų galima gauti ir kitomis dienomis, tik reikia susitarti su augščiau paminėtais asmenimis. Knygyne randasi 48 knygos, nupirktos iš "Terros" leidyklos. Be to, mūsų prietelius Stasys Bortkevičius yra gavęs knygų iš Lietuvos, kurias paaukojo KLB Winnipego lietuvių knygynui. Iš jo gautos šios knygos: Dainavos šalies senų žmonių padavimai — V. Krėvės, Prisikėlimas — L. Tolstojaus, Džeinė — Š. Brontė, Altorių šešėlyje — trys dalys — M. Mykolaičio-Putino. Už paaukotas knygas St. Bortkevičiui lietuvių B-nė nuoširdžiai dėkoja. Kas turėtų atliekamų lietuviškų knygų, prašome paaukoti knygynui už ką iš anksto nuoširdus lietuviškas ačiū.

KLB Winnipego apyl. v-ba.

KLB WINNIPEGO APYL. VALDYBA Kanados premjerui J .Diefenbakeriui, Jungtinių Tautų plenume Chruščiovui priminusiam pavergtą Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes, tą patį vakarą pasiuntė padėkos telegramą į Niujorką.

KLUBO NARIŲ PARENGIMAS. Kanados Lietuvių Klubas Manitoboje kiekvienais metais savo nariams suruošia bendrą vakarienę - pasilinksminimą. Paskutiniame visuotiniame klubo narių susirinkime buvo išketas klubo narių pageidavimas, kad tokių banketų klubo nariams kasmet būtų suruošti du. Nors panašios vakarienės klubui gerokai kainuoja, tačiau visuotinis susirinkimas padiskutavęs, kad klubas skolų nebeturi ir eilę metų taupęs dabar gali lengviau atsidusti ir savo nariams padaryti keletą šeimyniškų bankietų, kad ta proga bendrai galėtų pasidžiaugti savo praeities darbo vaisiais. Artinantis šių metų pabaigai klubo valdyba nutarė pirmą tokį banketą suruošti spalio 15 d. su išgėrimu ir užkandžiais.

Valdybos sekretorius J. Demereckas paruošė pakvietimus ir išsiuntinėjo klubo nariams. Nariams viskas buvo veltui, o jų giminėms bei svečiams įėjimas kainavo $1.50.

Vakarienės šeimininkės: Steponavičienė, Gudžiūnienė, Bartininkienė, Baniukonienė, Daubarienė, Virkutienė ir Lenio su baltais žiurstais virė ir kepė patiekalus. M. Vidrikas, kuris suorganizavo vakarienės šeimininkes ir užpirko reikalingus maisto produktus, tvarkė alų bei kitus gėrimėlius, o jam talkininkavo Gudžiūnas. Petras Kumpas rinko iš svečių pinigus ir prižiūrėjo bendrą tvarką. J. Demereckas atėjo jam į pagalbą su savo įprastu gabumu prie visų prisitaikinti ir nieko neįžeisdamas išrenka priklausomą iš svečių duoklę, tuo padarydamas klubui įplaukų virš $40.

Šeimininkėms paruošus šiltą vakarienę, klubo pirm. K. Strikaitis atidaro parengimą kviesdamas visus linksmintis ir vaišintis. Po to taria žodį klubo įždininkas M. Vidrikas. Pirmiausia jis padėkoja šeimininkėms už tokius gražius ir skanius patiekalus ir nušviečia šio parengimo reikšmę. Jis pasidžiaugia, kad beveik pusė svečių matė iš naujųjų ateivių ir linki, kad kitais metais jie visi būtų klubo nariais ir dirbtų kartu tarpe senųjų ir naujųjų ateivių. Taip pat pasidžiaugia, kad savo tarpe turime ir lietuvių parapijos kleboną kun. J. Bertašių, kurį kviečia tarti žodį.

Kaip mums visiems jau gerai žinoma, mūsų kunigas eina ten, kur minia kruta, juda ir dirba. Ypatingas jo dėmesys yra nukreiptas, kad suvienyti visus lietuvius, kad jie patys save suprastų esą lietuviai ir nepaskęstų svetimuose vandenyse. Kalbėdamas jis priminė pavyzdį, kad tėvas turėjęs keletą vaikų, jausdamas savo mirtį, atnešęs vaikams šluotą ir liepęs ją perlaužti. Visi vaikai mėginę laužti, tačiau nė vienas neįstengė. Po to tėvas ištraukęs šluotos ražus ir įdavęs vaikams juos po vieną perlaužti. Vaikai ražus lengvai perlaužę. Po to tėvas paaiškino. "Matote, mano vaikai, jeigu visi eisite iš vieno, būsite stiprūs ir niekas jūsų nepalaus, bet jeigu skirstysitės po vieną, būsite palaužiami kaip tie šluotos ražai". Tegu būna šluotos kotas savo vietoje, o mes tie šluotos ražai šluokime, kad mūsų lietuviškoji šeima liktų švari, stipri ir lietuviška, tuomet mūsų jokie svetimieji nepalaus. Klebonui J. Bertašiui visi gausiai plojo, tik gal ne visi vienodai suprato jo pasakytą palyginimą.

Toliau žodį tarė Povilas Liaukevičius, kuris ilgą laiką į panašius klubo subuvimus nebesilankydavo. Kaip pirmųjų neprklausomybės kovų dalyvis, jis jautriais žodžiais pasidžiaugė, kad ir vėl mato kažką naujo, kažkokį didesnį sugyvenimą ir bendradarbiavimą tarp senųjų ir naujųjų ateivių. To jis laukęs jau seniai, o galiausiai kitaip ir negalėję būti. Čia ne vieta mums skirstytis, čia ne vieta mums tarnauti svetimiesiems, bet dirbti darnų ir vieningą lietuvišką darbą. Tuomet ir savo tautai neliksime skolingi ir niekas mums nebegalės išmetinėti, kad esame nepatikimi savo tautai, o kartu ir šiai svetingai žemelei, kurioje mes esame prisiglaudę. Savanorio-kūrėjo kalba buvo palydėta gausiais plojimais.

Po jo kalbėjo klubo narys P. Kostinas. Jis pasidžiaugė, kad lietuviai turi puikų klubą, o laikui esant turi kur susirinkti bei pasilinksminti.

Paskutinis žodis tenka Vl. Steponavičiui. Jis visiems žinomas kaip gabus kalbėtojas ir veiklus klubo narys. Džiaugiasi, kad šiandien visi, tiek senieji, tiek naujieji nebesiskirsto kiekvienas sau, bet suranda bendrą sugyvenimą ir bendrą lietuvišką darbą. Jis stebisi ir kartu patenkintas, kad išnyko įvairaus plauko politikieriai ir svetimų dievų garbintojai, o dabar reikią kuo daugiau pritraukti naujų narių, kad mūsų lietuviškas darbas dar daugiau sustiprėtų. Kur mes rasime jaukesnį kampelį, kur susiėję visi pasikalbėsime savo gimtąja kalba ir bendrai pasidžiaugsime savo prigimtais papročiais. Vlado Steponavičiaus kalba palydima muzikos maršu.

Po to visi svečiai maloniai linksminosi ir skambėjo lietuviškos dainos, o jaunesnieji šoko ir miklino kojas gražios muzikos palydimi. Į pobūvį buvo atsilankę virš šimto asmenų. Šis parengimas praėjo labai gražioje nuotaikoje, o dabar tenka laukti paskutinio šių metų klubo nariams parengimo.

K. S.

STAIGUS UŽPUOLIMAS. Ar čia "užpuolimas" ar "apgavystė" gal ir pats "nukentėjęs" nebesupranta. Rugsėjo 20 d. Mečys Šarauskas paskambino telefonu K. Strikaičiui, kad 8 val. vak. būtų namie, nes turįs pasitarti bendruomeniniais reikalais. Kaipgi nebūsi namie, kad tokie reikalai. Išvargęs dienos vargelius, dar purvinais drabužiais, triušiuosi po savo kambarį. Reikia pasidaryti vakarienę, nes "žmonos" nėra namuose, o teisingiau pasakius, jos dar niekada ir nebuvo. Tik staiga prieš 8-nias į kambarį įeina mokinti su gimimo diena ir tik tada suteris. "Tai ką tu čia dirbi "Murki"? 'Koks aš tau "Murkis", atšaunu. Na, na, seniai savo name moterį beregėjau, tur būt velnias jau raus mane". Tik vos tuos žodžius ištarus, į kambarį suvirto virtinė žmonių. Ir man, kaip tam žemaičiui, nors toks ir esu, vis po porą, vis po porą, o ant galo du. Nesupratau ir tikrai nesupratau, ko pilna troba žmonių privirto. Ką tik buvau išsiviręs grybų, kuriuos iš pp. Butkevičių parsivežiau. "Na, sakau, mielieji, tur būt grybų norite? Gerai, turiu grybų, išsiviriau sausų neluptų bulvių, rūgusio pieno, na ir agurkų esu prisiraugęs bačką, kaip žinodamas". "Gerai, sako moterys, duok šen". Žinoma, aš viską padėjau ant stalo ką tik turėjau. Ar kas mano vaišes valgė? Tik moterys. Jos kito nieko nereikalavo, tik grybų. Grybus suvalgė visus ir dar klausė, iš kur aš juos gavęs. Rūgusio pieno, rodos, irgi paragavo, o bulvės paliko visos. Tai, sakau, moterys mėgsta tik skanumėlius, o bulves valgyk tu pats, žmogau.

J. BARAKAUSKAS
Elektros kontraktorius
Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.
Tel. RO. 7-9947
24 Humberview Rd., Toronto.

Dažai ir sienoms popieris!
Veikas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

LIQUIFLAME OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir paternavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

Tillsonburg, Ont.

ŪKININKŲ KLUBO valdyba kviečia visus narius ir prijaučiančius į visuotinį susirinkimą lapkričio 6 d. 4 val. p.p. S. Augustinavičiaus Sr. ūkyje. Bus renkama nauja valdyba ir tariami labai svarbūs reikalai su kavute ir užkandžiais. Dienotvarkė ir lemiami sprendimai bus pateikti vietoj.

Sekretorius.

PLATINAMOS KNYGOS. KLB Delhi apylinkės valdybos rūpesčiu sėkmingai platinamos lietuviškos knygos. Virš 30 jų parduota buvusiame parengime ir sekmadienį po pamaldų bažnyčios salėje. Knygų galima bus gauti kiekvieną sekmadienį po pamaldų parapijos salėje. Valdyba metė šūkį, kad pradžiai kiekviena šeima nuperka bent vieną knygą. Girtina ir sveikintina iniciatyva.

CHRUŠČIOVO JUOKDARYSTĖ

Kanadiškoji spauda "vardan koegzistencijos" labai retai parašo ką nors aštresnio apie raudonąjį "carą" Chruščiovą ir jo mužikiškus išsišokimus, vienok "The Telegram" nuolatinis kolumnistas, Frank Tumpane, dažnai pasisako nevyniodamas į vatą žodžių ir Chruščiovo adresu. Tas pat buvo ir Chruščiovo viešnagės Jungtinėse Tautose metu. Net dvi kolumnas jis tam reikalui pašventė. Už vieną jų: "Babying the Bear", pasiunčiau kolumnistui viešą padėką ir "The Telegram" atspausdino, o antrą — užvardintą: "K's Buffonery" (Chruščiovo juokdarystė) — čia išverčiu ištisai.

Pr. Alšėnas.

Chruščiovas geria daug ir, jeigu aš galėčiau save įtikinti, jog jis visų savo pasirodymų Jungtinėse Tautose metu buvo girtas, man būtų daug lengviau ant širdies.

Gi jeigu Sovietų Sąjungos ministerių tarybos pirmininkas paprastai, kaip iškepta ir išvirta pelėda, savo laukinių išsišokimų pasauliniam forume metu tebuvo girtas tik savo fanatiškos "didybės" demonstravimu, reikėtų manyti, kad jis grįžęs namo bus nors pasiųstas išsipagirioti į tokią sanatoriją, į kurią panašaus stiliaus komunistai siunčiami. Tik po tokios sanatorijos — jis vėl galėtų pasirodyti viešumon ir vėl nesibaigiančiai kalbėti apie "taiką", žinoma, netaikiai kitus užgauliodamas . . .

Vienok, aš, visdėlto, prileidžiu, kad jis buvo pakankamai blaivus. O tas mane — labiausiai ir gasdina.

Chruščiovas juk turėjo žinoti, koki įspūdį jis daro ypatingai neutraliųjų kraštų delegatams, kuriuos jis norėjo patraukti savo pusėn. Deja, jis į tai neatsižvelgė. Stebint jo elgesį atrodė lyg stebėtum kieto ir padykusio gatvės mušeikos beatodairinį švaistymąsi, gąsdinant kitus, kurie tik nesiryžta jam paklusti.

— Pats tik priekabių ieškai, prieteliau! Gal nori kumščio į nosį? Pagaliau, o kas klausia tavo nuomonės? Užsičiaupk, nes kitaip — išbarstysiu dantis! . . .

Tokia įautiška juokdaryba, tokie pykčio bereikalingi prasiveržimai, deja, yra gana gera propaganda ir — tai mūsų naudai. Mes jau galvojom, bet dabar — visiškai įsitikinom, jog Sovietai tarptautiniuose reikaluose elgiasi kaip neišauklėti sutvėrimai.

Chruščiovas, žinoma, ne nepagalvojo, kokios rūšies propagandą jis varo savo tokiu elgesiu. Jis, matyt, nė nesuprato, kokia reakcija dėl jo tokio elgesio bus kitų tautų delegatų tarpe.

Atrodo, tarytum jis būtų sakęs:

— Nutraukim gražias kalbas ir pasikoliokim. Gerai? . . . Darykime taip visi, kaip aš darau. Aš smogsiu veidan kiekvienam, kuris tik nenorės man paklusti . . .

Niekas ligi šiol Chruščiovo nepavadino kvailiu. Pagaliau, jis turėtų suprasti, koki įspūdį daro tiems, kuriuos jis nori nutildyti, kada, replikuodamas į savo oponentus, perpykęs daužo stalą, nusiima net savo batą ir juo mosykuoja, grasina ir t.t.

Kaip tokiais atvejais gali jaustis rimti žmonės, delegatai ypač iš neutraliųjų kraštų? Jie jaučiasi tiesiog prislėgti ir įgasdinti.

Tie delegatai tegali tik galvoti: "Šis draugas nesiskaito su kitais, nei su jų nuomonėmis. Jis neklauso jų išvedžiojimų nediskutuoja mandagiu tonu jų nuomonių, bet viską nori pravesti pagal savo norus".

Toliau: "Jeigu gi mes nesutiksim su jo nuomone, jis ir mus taip pat traiškios, kaip kitus . . ."

— Kodėl gi mes Chruščiovui nepasirodom visam šiurkštume? — gal daug kas klausia. O kasgi nori rizikuoti būti dar daugiau suniekintas, iškoliotas?

Ginčai ir šiurkštumo parodymas tokiam be lygsvaros žmogui —yra pavojingas reikalas, nes čia tuojau pasijunta hidrogeninių bombų kvapas.

Vienok aš manau, jog mūsų žmonės galės jį (Chruščiovą) išlaikyti šnekančiu, šnekančiu ir šnekančiu, bet ne šaudančiu, nežiūrint, kad kartais jis šaukia, rėkia, tarytum beprotis (madman). Nusiėmė jis vieną batą, tegul nusiima ir abu. Tegul nusimauna kelnes, nusiima liemenę ir kitką.

Sovietų vadas pavertė Jungtines Tautas į bulių rungtynes. O pasaulis buvo priverstas į tai žiūrėti su dideliu susirūpinimu. Tai buvo liūdnas spektaklis. Tuo pačiu jis buvo gąsdinantis. Vienok — nors tuo gerai, kad šiuo metu visas pasaulis daug geriau žino, kas veda ir kas vadovauja tam rytų begemotui — Sovietų Sąjungai.

Pr. Alšėnas.

Po visų triukšmų mane pradėjo sveipratau, kas čia įperreikalas. Klausiu, iš kur jūs sužinojote, kad ir aš pats net buvau užmiršęs. "Aaaa, o ko rašei į laikraščius savo "Kelionę pakalnėn"? Dabar suūliavosime". Ką darysi, dabar jau nebeišsisuksi. Šluočiau kambarį, bet jau per vėlu. Kartu džiaugsmas, kartu ir apmaudas ima. Bet ką darysi, nuo likimo nepabėgsi. O dabar dėkoju pp. Onai ir Juozui Demereckams, Gusčiams, Noliams, Bagdonams, Mažeikai, Dobrovolskiams, mokyt. Ramančauskui su ponia, na ir mano gudruoliui, brangiam prieteliui Mečiui Sarauskui ir kitiems, ir tam gražiam angeliukui p. Timmermanienei, kuri teikėsi paskambinti nakties 1-mą valandą ir priminti, kada aš esu gimęs, nuoširdus ačiū.

Tokių brangių dovanų aš nebuvau užsipelnęs, bet dėkoju bičiuliams, kad manęs neužmiršote.

Jūsų K. Strikaitis.

. . ŠYPSENOS . .

Gerti nenuodėmė

— Tai, sakai, girtuokliauti ne nuodėmė? — sako vienas girtuoklis kitam.

— Žinoma. Jei būtų nuodėmė, tai kam gi būtų sutverta silkė?...

Bus nuobodu

— Ar išgyvensiu 100 metų, jei nerūkysiu, negersiu kavos, negersiu alkoholinių gėrimų ir apskritai, jei vesiu tvarkingą gyvenimą? — pacientas klausia gydytoją.

— To tai negaliu užtikrinti, bet žinau, kad gyvenimas bus nuobodus . . .

Kai svečias užsibūva

Kartais atsitinka ir taip, jog kuomet svečias perilgai užtrunka, tai šeimininkai, nenorėdami tiesiai išstumti pro duris, paklausia:

— Ar negalėtumėt pas mus pernakvoti?

Išgirdęs tokį pakvietimą, kaikas gal būt iššoko lauk per langą.

ĮVAIRENYBĖS

— Kodėl reikia gerbti knygas?

— Už tai, kad, jei nebūtų knygų, nemokėtume nei skaityti, nei rašyti.

— Kas tai yra riteriškumas?

— Tai vyro elgesys su svetima moterim.

— Mergaitė yra jau suaugusi trimis metais anksčiau, negu tai atrodo jos tėvams.

— Bet dviems metais vėliau, negu atrodo jai pačiai . . .

— Grįžusi iš kurorto jaučiuosi visiškai naujas žmogus . . .

— Įsivaizduoju, kaip apsidžiaugė tavo vyras . . .

Taip pat šlubuotų

Profesorius per egzaminus klausia studentą:

— Rentgeno nuotrauka rodo, kad viena koja yra trumpesnė, vadinasi pacientas šlubuoja. Ką tamsta darytum tokiam atvejy?

— Manau, pone profesoriau, taip pat šlubnočiau.

Dr. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

ATLANTA MOTORS
39 Advance Rd. • Toronto - Islington
Generalinis automobilių taisymas, nemokamas darbo apskaičiavimas.
VISI DARBAI GARANTUOJAMI. • LIETUVIAMS NUOLAIDA.
Darbovietės telefonas BE. 9-3939. Namų telefonas LE. 2-2327.
VYT. STOČKUS
39 Advance Rd. randasi 5 blokai į pietus nuo Bloor važiuojant Islington Ave.

A. ČIŽIKAS
ALFA RADIO & TV
PARDUODAM IR TAISOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
• TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

Taisomi RADIO IR TV aparatai
patefonai, teiprekorderiai importuoti ir vietiniai. Darbas atliekamas prityrusio specialisto garantuotai. F. NORVYDAS.
Skambinti bet kada LE. 5-6007

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Taisomi TELEVIZIJOS aparatai
Skambinti iki 11 val. vak.
RO. 6-9367 V. Semaška

Automobilių, namų, vasarnamių, sveikatos, gyvybės, pensijų ir kt.
Draudimai
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
P. Barausko Agentūra
49 Cameo Cres., Toronto 9.

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS,
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Mirusiųjų prisiminimas Visų Šventųjų ir Vėlinių proga parapijos bažnyčioje vyksta šia tvarka: antradienį, lapkričio 1 d., 8 val. vak. šv. Mišios, pamokslas ir Libera už vėles skaistykloje. Trečiadienį, Vėlinių dieną, pamaldos 7 - 9 val. ryto nepertraukiamai. Paskutinės gedulingos Mišios 9 val. ryto šv. Jono Kr. Pašalpinės D-jos intencija. Vėlinių vakare šv. Mišios 8 val. už visus lietuvius palaidotus naujose lietuvių kapinėse. Tikinčiuosius kviečiame Vėlinių proga priimti Švenčiausiąjį aukojant už vėles.

— Kapinių lankymo sekmadienis. Šį sekmadienį, lapkričio 6 d. 4 val. p.p. lietuvių kapinėse įvyks susikaupimas: procesija su žvakėmis, trumpos pamaldos su pamokslu. Būtų girtina, kad šeimos, kurių mirusieji yra palaidoti šiose kapinėse, truputį papuoštų savo artimųjų kapus, ypač uždegant žvakutes ant jų kapo.

— Pirmojo penktadienio proga, lapkričio 4 d., 7.30 val. vakarinės pamaldos.

— Tikybos pamokos vaikams vyksta kiekvieną sekmadienį dviem grupėm. Pirmai grupei (jaunesniųjų) pamokos vyksta po 11 val. pamaldų virš "Tėviškės Žiburių" muzikos studijoje tikslu parengti vaikus pirmajai išpažinčiai ir Komunijai ateinantį pavasarį. Antroji grupė didesnių vaikų, kurie lanko valstybines mokyklas, kur nėra tikybos pamokų. Šiai grupei pamokos vyksta kas sekmadienį tose pačiose patalpose tuojau po 9.30 val. rytinių pamaldų. Pamoka tęsiasi iki 11 val., taip, kad vaikams ir jų tėvams būtų sutelkta galimybė dalyvauti arba anksčiau, arba 11 val. pamaldose. Tėvai prašomi leisti savo vaikus katekizmo pamokoms.

— Jaunimo choro repeticijos įvyks penktadienį 6 val. vak. ir šeštadienį 10 ryto. Ruošiamasi kalėdinei programai.

— Šią savaitę pagal galimybę bus lankomos šios gatvės: Shannon, Gladstone, Dufferin, Lindsey, Sylvia ir St. Anne's Rd.

— Savaitės bėgyje lietuviškose kapinėse palaidoti du lietuviai ir vienas perkeltas iš kitų kapinių.

Kapinių lankymo sekmadienis

Įsigijus lietuviškas kapines norima įvesti tradiciją du kartu į metus surengti kapinių aikštėje susikaupimą: Vėlinių proga ir gegužės mėnesį kapinių puošimo proga. Vėlinių proga, prisimenant mirusiuosius, šį sekmadienį, lapkričio 6 d., 4 val. p.p. įvyks mirusiųjų prisiminimas ir jų pagerbimas: vaikučių procesija su degančiomis žvakėmis, trumpas susikaupimas prie žvakutėmis apšviesto kryžiaus, pamokslas ir Lietuvos himnas.

Maloniai kviečiami visi lietuviai iš Toronto, Hamiltono bei kitų vietovių atsilankyti į mirusiųjų pagerbimo akademiją kapinėse. Kapinės randasi, kaip žinome, Port Credite, važiuojant Queen Elizabeth keliu iki 10 kelio, ir įsukant į "Premium way" service road. Kapinėse automobilius tvarkyti sutiko vietos policijos pareigūnai.

Toronto lietuvių evangelikų liut. Reformacijos pamaldos

įvyks lapkričio 6 d., 1val. p.p. liut. Išganytojo bažnyčioje, Bloor St. West kampas Indian Rd. Pamaldas laikys teologijos studentas Algimantas Žilinskas iš Čikagos. Pamaldų metu giedos parapijos choras ir gros triūbininkai.

Maloniai kviečiame Toronte ir apylinkėje gyvenančius kuo skaitlingiausiai pamaldose dalyvauti.

T. Liet. Ev. Liut. Par. Taryba.

Atvyko iš Lietuvos

Praėjusią savaitę iš Lietuvos per Maskvą atvyko pas savo dukterį Antaniną Matskevičienė per 60 m. amžiaus. Mūsų tautietės atvykimo reikalu rūpinosi jos duktė, talkinama Toronto dienraščio "Telegram", kuris reikalą plačiai garsino.

Iš Australijos Sydnejaus pereitą sekmadienį atvyko ir žada Toronte įsikurti p. Samsonai. Jų sūnus tik šiemet baigęs gimnaziją, tuo tarpu dar liko Sydnejuje.

Rudens mugė atidaroma lapkričio 11 d. parodos aikštės Coliseum patalpose. Ji tęsis iki lapkričio 19 d.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį iškilmingai paminėta Kristaus Karaliaus šventė. 9 val. buvo laikomos Mišios Katalikų Vyrų Draugijos intencija, kurių metu ne tik draugijos nariai, bet taip pat didelis parapijos vyrų skaičius ėjo bendros Komunijos. Draugijos dvasios vadas T. Modestas, OFM, pasakė šventei pritaikytą pamokslą. Visi vyrai padarė pasiaukojimo Kristui Karaliui aktą. Laike Mišių giedojo vaikų choras. Po Mišių buvo parapijos vyrų agapė, kurios paruošimu ir jo aptarnavimu rūpinosi KLK Mot. D-jos Prisikėlimo par. skyriaus narės. 11 val. Mišių ir specialių pamaldų metu Kristui Karaliui buvo paaukota visa parapija. Choras giedojo šventei paruoštą repertuarą, o T. Paulius, OFM, pasakė dienai pritaikytą pamokslą.

— Gilią užuojautą reiškiame Stasiui ir Kaziui Ruibiams, mirus jų motinai Petronėlei Ruibienei. Velionė palaidota praėjusį šeštadienį iš Prisikėlimo parapijos šv. Jono lietuvių kapinėse.

— Nuoširdžią užuojautą reiškiame V. Sinkevičių šeimai, mirus poniose tėveliui Delhi, Ont.

— Taip pat giliai užjaučiame Petronėlę Stepanauskienę, sūnų Petrą su šeima, mirus ilgai sirgusiam Petrui Stepanauskui. Velionis pašarvotas Ryan & Odette laidotuvių namuose. Laidojamas šį ketvirtadienį 10 val. iš Prisikėlimo parapijos šv. Jono lietuvių kapinėse.

— Šį sekmadienį vėlyvosios 11.30 val. Mišios parapijos salėje jau bus laikomos.

— Šios savaitės penktadienis yra pirmas lapkričio mėnesį. Vakarinės Mišios bus laikomos 7.30 val. Klausoma išpažinčių ir dalijama Komunija.

— Vėlinių Novenos Mišios visą lapkričio mėnesį laikomos kiekvieną rytą 8 val. Kviečiame jose kiek galima gausiau dalyvauti.

— Praėjusios savaitės gale iš Toronto į St. Barbara vienuolyną Kalifornijoje išvyko virš metų parapijoje ir vienuolyno ekonomo pareigas ėjęs dr. T. Klemensas, OFM. Po atostogų T. Klemensas dėstys vietinėje pranciškonų seminarijoje. Tėveliui už atliktą darbą ir parodytą didelį pasiaukojimą nuoširdžiai dėkojame.

— Parapijos biblioteka veikia kiekvieną sekmadienį po 10 ir 11 val. Mišių.

— Jaunimo subuvimai ir pasilinksminimai daromi kiekvieną sekmadienį muzikos studijoje nuo 7 iki 10.30 val. vak. Visas Toronto jaunimas maloniai kviečiamas.

— Vaikų choras nuo ateinančio sekmadienio giedos reguliariai per 10 val. Mišias. Repeticijos taip pat bus sekmadieniais 2.30 val. p.p. Vaikučiai punktualiai renkasi ant vargonų. Giedojimo moko kun. B. Jurkšas, o juos globoja T. Rafaelis.

— Pirmos Komunijos pamokos prasidės lapkričio 13 d. po 10 val. Mišių. Ir registracija ir pamokos bus naujose Marijos Nek. Prasidėjimo seselių vaikų darželio patalpose, 57 Sylvan Ave. Pirma Komunija pramatoma per Motinos Dieną.

— Nekatalikiškas pradžios mokyklas ir gimnazijas lankantiems mokiniams religijos pamokos daromos kiekvieną sekmadienį po 10 val. Mišių. Gimnazistai renkasi į muzikos studiją, o pradžios mokyklos mokiniai į aktinių kambarius po scena.

— Mergaičių popietės, kuriomis vadovauja seselės, yra kiekvieną sekmadienį. Mergaitės renkasi į muzikos studiją 3 val. p.p.

— Ateinančią savaitę parapijos kunigai baigs lankyti Westone gyvenančius parapijiečius. Pačiame Toronte lankys High Park Ave., Pacific Ave. ir Pine Crest Road.

Sol. V. Verikaitis

iš Niujorko, kur dalyvavo "Pinafore" operetės pastatymuose, grįžo spalio 27 d.

Lapkričio 13 d. jis su sol. Kripkauskiene iš Čikagos dainuos lietuvių radijo valandos ruošiamam koncerte Bostone.

Lapkričio 19 d. sol. Verikaitis dainuos Brooklyno Apsireiškimo parapijos salėje ruošiamam Žalgirio mūšio 550 m. sukakties minėjime.

UŽ MALONŲ LINKSMĄ DEŠIMTMETĮ — DRUSKĄ, DUONĄ, GRAŽIĄ ORCHIDĖJĄ, PASAKYTAS KALBAS GERB. KLEBONUI AUBALIUI IR P. ALSENUI, DOVANĄ, LINKSMOS NUOTAIKOS NUFILMAVIMĄ, VISIEMS MŪSŲ ARTIMIEMS BIČIULIAMS, DRAUGAMS ŠIRDINGIAUSIAS AČIŪ. GERIAUSIOS SĖKMĖS JUMS — TERESĖ IR VYTAUTAS MACAI.

A. † A. JUOZUI ŽILIUI mirus,

velionies žmonai, p. Petronėlei, sūnums: Juozui, Oliui, Antanui, dukterims ir žentams: p. T. J. Viltrakiams, p. Z. J. Kucinams, p. A. A. Juciams, p. L. C. Sinkevičiams ir anūkams: p. E. A. Augustinavičiams gilią užuojautą reiškia

J. J. Smolskiai,
S. B. Vaitiekūnai.

Lapkričio 5 d., šį šeštadienį,
ŠV. JONO KR. PARAPIJOS SALĖJE,
T. L. Choras "Varpas"
ruošia smagų
RUDENS POBŪVĮ
KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI.
Geras orkestras. Pradžia 7.30 val. vak. Įvairus bufetas.
Įėjimas $1. T. L. Ch. "Varpas".

Šeštadieninėje mokykloje

šį šeštadienį, lapkričio 5 d., pamokų nebus, nes tą dieną mokyklos patalpos bus užimtos tos pačios šv. Pranciškaus mokyklos. Šeštadieninės liet. mokyklos pamokos vėl normalia tvarka bus lapkričio 12 d., t.y. kitą šeštadienį.

Mokyklos vedėjas.

KL Kat. Moterų D-jos

Prisikėlimo parap. skyriaus visuotinis narių susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, lapkričio 6 d., Prisikėlimo par. II augšto salėje tuoj po Sumos.

Visos narės ir prijaučiančios kviečiamos atsilankyti. Darbotvarkėje numatomos įdomių psichologinių klausimų diskusijos.

Sk. valdyba.

Jaunesniųjų ateitininkių,

mergaičių, susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį 4 val. p.p. naujose vaikų darželio patalpose, 57 Sylvan Ave. Narės dalyvauja su uniformomis. Kviečiamos ir kitos mergaitės 9-13 metų amžiaus.

Pranešimas nedarbo reikalu

Šiuo metu ir lietuvių nemažai yra išsėmę visą nedarbo pašalpą ir šiuo metu neturi pajamų pragyvenimui. Šiai problemai spręsti šį šeštadienį, lapkričio 5 d., 4 val. p.p., šv. Jono Kr. liet. parapijos patalpose (virš "Tėviškės Žiburių") šaukiamas susirinkimas, į kurį kviečiami asmenys, kurie yra pakliuvę į tokią sunkią padėtį. Susirinkime dalyvaus tos srities ekspertai, kurių pagalba bus ieškoma praktiškai išspręsti minėtus klausimus. Bendromis jėgomis bus ieškoma būdų per valdiškas įstaigas žmonėms pagelbėti.

Šv. Jono Kr. parap. klebonas.

Tradicinis Skautų Židinio balius

su įvairiom staigmenom ruošiamas lapkričio 12 d. Viena iš jų — loterija, kurios laimingasis numeris laimės virš $400 stereo aparatą. Kadangi bilietų nedaug tėra išplatinta, o loterijos sustabdyti jau neįmanoma, todėl prašome skautų tėvelius ir visą Toronto lietuvių visuomenę mums padėti nuperkant nors po sieną bilietą. Jūsų patogumui šį sekmadienį prie abiejų parapijų vilkiukai ir skautai turės drąsos jums bilietus pasiūlyti. Mes nuoširdžiai prašome juos suprasti ir paremti. Taip pat platinami ir kvietimai į balių.

Tunto valdyba.

Vykdomas vilkiukų vajus, į kurį primami berniukai nuo 6 iki 10 metų amžiaus. Tėveliai, kurie esate suinteresuoti skautų organizacija, skambinkite šiems vadovams: R. Jurkšaitytė LE. 5-4214 ir V. Augaitis — RO. 2-9156.

Draugininkas.

Toronto viešojoj bibliotekoj, 220 College St., Toronto Room, lapkričio 15 d. atidaroma Julius Griffith akvarelių paroda. Tai Toronto scenos, darytos 1950-60 m. Paroda tęsis iki sausio 15 d.

Moksleivių at-kų susirinkime praėjusį sekmadienį dalyvavo ir kalbėjo apie ateitininkų idealą At-kų Federacijos vadas prof. Simas Sužiedėlis. Po turiningos Federacijos vado kalbos moksleiviai diskutavo einamuosius reikalus ir su įdomumu sekė filmą, kaip pasirinkti sau tinkamiausią profesiją.

KL Stud. Sąj. Toronto skyr. valdyba, išrinkta initium semestri pobūvy, pasiskirstė pareigomis: pirm. Julius Treigys, vicep. Virginius Sičiūnas, sekr. Audronė Eižinaitė, iždininkas Stasys Ažubalis, koresp. Dalia Skrinskaitė.

Į Toronto augštąsias mokyklas šiemet įstojo per 15 naujų studentų. Dauguma jų yra torontiečiai, bet keletas yra iš kitur atvykusių.

Buvusių torontiečių K. ir A. Juozapavičių Danutė ir Raimutis spalio 8 d. susilaukė mažytės mažytės sesutės Kristinos Rasos.

Raimučiui labai reikėjo broliuko, bet pagaliau sutiko su sesute.

Vida Anskytė, praėjusį pavasarį baigusi šv. Juozapo gimnaziją, metams išvyko mokytojauti pradžios mokykloje Br. Kolumbijoje. Laiške tėvams ji rašo, kad niekad nesitikėjusi, jog taip būtų galima pasiilgti lietuvių. Ji prašo prisiųsti lietuvišką maldaknygę, kuri nors dalinai pavaduotų savo tautiečių trūkumą. Jauna pasiryžėlė už metų grįžta į Torontą ir universitete gilins studijas.

Toronto ateitininkų dėmesiui

Kitą savaitgalį, lapkričio 12-13 d.d., Hamiltono ateitininkai ruošia ateitininkijos 50 metų jubilėjaus paminėjimą. Šventės programa yra skelbiama šio "TŽ" nr. 4 psl. Hamiltono žiniose.

Hamiltoniečiai ateitininkai kviečia jų iškilmėse dalyvauti ir Toronto ateitininkus. Kas iš torontiečių galėtų dalyvauti sekmadienį ruošiamuose pietuose, prašomi iš anksto užsiregistruoti iki lapkričio 11 d., penktadienio vakaro, nes reikia žinoti dalyvių skaičių. Skambinti B. Sakalui — LE. 6-1410 arba dienos metu į "TŽ" — EM. 8-6813.

Šv. Jono Pašalp. Draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 6 d., 3 val. p.p. virš "TŽ' salėje.

Darbų prieš Kalėdas pašte, kaip kasmet, taip ir šiais metais, bus galima gauti. Asmenys, kurie tokiuo darbu yra suinteresuoti, ypač bedarbiai ir moksleiviai, prašomi užsiregistruoti šv. Jono Kr. liet. klebonijoje EM. 4-7646 iki šio penktadienio vakaro. Sudarytus sąrašus šį savaitgalį reikia įteikti federacinei valdžiai Otavoje.

Caritas arbatėlė

Lapkričio 13 d., sekmadienį, šv. Jono Kr. parapijos salėje įvyks nuotaikingas Toronto Caritas pobūvis, kurio metu sol. Pranciška Radzevičiūtė padainuos solo, o linksmieji broliai maloniai nuteiks pobūvio svečius. Caritas ponios atsilankiusiems į pobūvį svečiams, numato įdomių staigmenų.

Kariuomenės šventės minėjimas

įvyks lapkričio 20 d., sekmadienį, 4.30 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Minėjimą ruošia kariškos organizacijos ir apylinkės valdyba. Programa bus labai įvairi ir įdomi ir atidaromoji minėjimo trumpa kalba bus vietoj paskaitos.

Ateitininkų Federacijos vadas prof. S. Sužiedėlis, pereitą sekmadienį kalbėjęs Kristaus Karaliaus minėjime, ta proga aplankė moksleivių ateitininkų susirinkimą, o vėliau dalyvavo sendraugių susirinkime.

Profesorius atskrido į Torontą šeštadienį, o atgal į Brooklyną išskrido pirmadienio rytą.

Šv. Juozapo ligoninėje jau trečia savaitė gydosi moksleivė Danutė Spurgaitytė, kuriai automobilio katastrofoje gerokai buvo sutrenkta galva.

Gedimino Janušonio fondui atsiuntė $20 Juozas Bersėnas iš Londono, Ont., ir $5 p. Vaitkevičius iš Detroito. Pinigus perdavė J. Morkūnas Toronto apylinkės valdybai.

Min. pirm. J. Diefenbakeris, atsakydamas į telegramas dėkojant už pavergtų tautų klausimo iškėlimą JT prisiunčia ir savo kalbos tekstą. Tokių padėkos laiškų yra gavę jau visa eilė organizacijų ir privačių asmenų.

TORONTIEČIAI PERRINKITE
DONALD SUMMERVILLE
KONTROLIERIUMI

Lankydami Torontą
nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuvėn
„The Times"
1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERŽINSKAS
Užsakymai priimami ir paštu.

$80 VERTĖS KOSTIUMAI $35
$60 PALTAI už $25
NEATSIIMTI - UŽSAKYTI KOSTIUMAI IR PALTAI.
Naujausios mados — Grynos vilnos — Ne sintetiniai.
Dabar išparduodami rudeniniai ir žieminiai vyriški kostiumai ir paltai geriausių miesto siuvyklų, grynos vilnos dailios flanelės, gelumbės, ir kt. Visokių spalvų. Dalis kostiumų su dvejom kelnėm.
Žemiems - augštiems - ploniems - storiems. Dydžiai iki 50.
Vilnoniai sportiniai švarkai $12.95. Mėlynos palaidinės $17.95.
WINGATES, 538 YONGE STREET (žemiau Wellesley St.)
Ketvirtadieniais ir penktadieniais atidaryta iki 9 val. vak. WA. 2-9156.

KLB Toronto apylinkės Tarybos

metinis posėdis įvyks lapkričio 27 d. 4.30 val. TL Namuose. Į šį svarbų posėdį renkasi visi 25 rinktieji Tarybos nariai, organizacijų pirmininkai arba jų įgaliotiniai ir dabartinė apylinkės valdyba. Po visos praeitų metų apžvalgos - pranešimų bei revizijos komisijos aktų bus renkama nauja apylinkės valdyba ir revizijos komisija. Šiais metais būtų didelis pageidavimas, kad į apylinkės valdybą įeitų naujos jėgos, t.y. jaunimo organizacijų veikėjai, bei studentai.

Apyl. v-bos pirm.

Kristaus Karaliaus šventė

pereitą sekmadienį paminėta Toronte iškilmingai. Be bendrųjų specialių pamaldų Prisikėlimo parapijos vyrų draugija, kuri Kristų Karalių yra pasirinkusi savo globėju, 9 val. rytą suruošė specialias vyrų pamaldas, kurių metu daugumas vyrų priėmė Švenčiausiąjį. Po pamaldų salėje įvyko vyrų agapė. Vyrus gražiai pavaišino parapijos moterys. Buvo pasakyta ir kalbų.

4 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko iškilminga Kristaus Karaliaus pagerbimo akademija. Ją suruošė K. Liet. Kat. Federacijos Toronto skyrius, o pravedė skautų atstovas J. Karasiejus. Kun. B. Pacevičiui perskaičius invokaciją, kalbėjo specialiai iš Niujorko atvykęs kalbėtojas prof. S. Sužiedėlis, išryškinęs mūsų epochos žmogaus veržimąsi valdyti pačiam nesivaldant, nenorint nusilenkti dieviškajai valiai, kurią mums kaip tik primena Kristaus Karaliaus šventė.

Meninėje dalyje pasirodė solistė J. Liustikaitė su trim klasiniais dalykais, aktorius Step. Ramanauskas jautriai padeklamavo Vl. Šlaito Giesmę, o šv. Jono Kr. parapijos jaunimo choras, vadovaujamas kun. B. Pacevičiaus, išpildė montažą Kristui Valdovui, paruoštą paties vadovo. Pabaigoje rengėjų vardu visiems programos dalyviams bei talkininkams padėkojo KL Kat. Fed. Toronto skyr. pirm. Tėvas Placidas, OFM, o viskas buvo baigta Lietuvos himnu.

Dalyvių buvo apie 400, kurie, atrodo, buvo dėkingi rengėjams už sudarymą šventės dvasiai atitinkamų nuotaikų ir atitraukimą nuo kasdieniškumų prie augštesnių dalykų. **m.**

Atlantis Export-Import bendrovė pagimdė dar vieną naują prekybinę bendrovę. Iš jos atsiskyrė žinomas verslininkas J. Strazdas. Prisidėjus Dranseikams, P. Budreikai ir keliems kitiems asmenims sukurta Canadian Export-Import Hi-Fi bendrovė. Joje dirba taip pat J. Senkus.

Importuos lietuviškų prekių

Grupė torontiečių verslininkų aiškinasi galimybes importuoti kaikurių lietuviškų prekių. Kalbama apie grybus, gintaro dirbinius, Šiaulių gamybos dviračius ir t.t. Betgi aiškintis tuos reikalus tenka ne su lietuviais Vilniuje, bet su rusais Maskvoje, nes prekyba su užsieniais yra Maskvos rankose.

Havelock-Bloor rajone. Tel. LE. 2-2367. Išnuomojami du butai 4 ir 2 kambarių,

Išnuomojamas butas — vienas kambarys ir virtuvė, o taip pat ir garažas. Patogus susisiekimas, gera aplinka. Skambinti LE. 3-0613.

PARDUODAMAS NAMAS BLOOR - HOWLAND
Atskiras, gerų plytų, 8 kam. su baldais, vandeniu alyva šildomas, privatus įvažiavimas, 2 garažai, didelis kiemas, prieinamas įmokėjimas, vienas atviras morgičius balansui. Kreiptis pas savininką — tel. LE. 4-6661.

MONTREAL, Que.

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, lapkričio 5 d.,
7 val. vak., AUŠROS VARTŲ parapijos salėje
ruošiama smagi
RUDENS VAKARIENĖ - BALIUS
• Skani vakarienė •
• Iš Lietuvos gautų gintaro išdirbinių parodėlė •
• Loterija •
• Bufetas •
• Groja "Rythm Rovers" kvartetas •
KLK Moterų D-jos Montrealio Skyrius.

JAU PRADĖTA RUOŠTIS 8-jai LIETUVIŲ DIENAI MONTREALYJE

Paskutiniame KLB Kr. V-bos posėdyje aptarti visi aktualūs klausimai. Pirmiausia aptarti KLB-nės Kr. Tarybos nutarimai ir iškeltieji klausimai ir sumanymai. Sutvarkyti statutai bus išsiuntinėti visoms apylinkėms ir visiems Kr. T. nariams. Geležinio Fondo statuto įforminimui išrinkti dr. J. Šemogas ir G. Rukšėnas.

Dėl Romoje leidžiamos Elta-Press išsiaiškinta, kad ji dabar leidžiama oficialiai, pagal Italijos valstybės įstatymų tvarką ir už ją atsakingas yra leidėjas, ją pasirašantis, italas. Konstatuota, kad tai yra svarbus ir plačiai naudojamas leidinys.

Plačiau aptartas 8-sios Lietuvių Dienos klausimas ir, tuo reikalu, susitarus su Seimelio prezidiumu yra šaukiamas visų organizacijų vadovybių susirinkimas lapkričio 6 d. VL salėje po pamaldų.

Nutarta kreiptis į Kanados vyriausybę ir visas Jungtinių Tautų organizacijos delegacijas ir jas prašyti, kad kolonializmo klausimas būtų iškeltas plačia prasme, apimant ir Sovietų Rusijos pavergtas tautas ir būtų pareikalauta joms laisvės ir apsisprendimo teisių. Tuo reikalu Kr. V-ba išsiuntinėja visoms apylinkėms aplinkraštį, kviesdama jungtis į šią akciją apylinkes ir paskirus lietuvius, siunčiant laiškus ir telegramas Kanados vyriausybei ir Jungtinių Tautų delegacijoms, kurių adresai išsiuntinėjami apylinkėms.

Pranešama, kad KLB Garbės teismas pirmininku išsirinko teisininką p. Sudiką (235 Bold St., tel. JA. 8-6059, Hamilton, Ont.) ir sekr. teisin. p. Liudžių.

KLB KV I.

K. Liet. Kat. Moterų D-jos skyrius šį šeštadienį, lapkričio 5 d. ruošia puikią vakarienę-balių AV parapijos salėje. Visi kviečiami atsilankyti (žr. skelbimą čia pat).

Tautos Fondo Įgaliotinis Kanadai V. Vaidotas, aplankęs Montrealį, sudarė naują TF skyrių: pirm. Br. Staškevičius, K. Otto ir M. Šulmistras.

Šeštad. mokyklų tėvų komitetai išrinkti šiems m. metams: Rosemounto mok. — L. Girinis-Norvaiša, Dalmontas, Žitkus, Naruševičienė, Markauskienė ir Brizis. Aušros V. mok. — J. Bijūnienė, Kunnapuu P. Baradinskas, S. Pocauskas, J. Vasiliauskas, B. Bijūnas ir Girdžius.

F. Safrončikas, Montrealy gerai žinomas fotografas ir visuomenininkas, su visa šeima išsikėlė gyventi į Kaliforniją. Jie išvyko automobiliu, nes pakeliui nori atlankyti gimines bei bičiulius.

KLT skyr. pirm. išleistuvės

Spalio 23 d. buvusio KLT centro valdybos pirm. A. Navicko bute įvyko kuklios, bet širdingos F. V. Safrončiko išleistuvės. Dalyvavo KLT nariai: A. Navickas, L. Gudas, G. Harrison, J. Trumpa; KLT Montrealio skyriaus nariai: pirm. F. V. Safrončikas, kasininkas M. Šulmistras, vicep. H. Adomonis, sekret. L. Girinis. Be to, dalyvavo dar V. Ragulis, J. Benius, A. Ragaišis ir kiti.

Skyriaus valdyba pagerbė Safrončiką, padėkojo jam už veiklą, ir linkėjo laimingos kloties naujoje šalyje — Amerikoje. F. Safrončikas iš savo pusės kvietė senuosius KLT veikėjus nenuleisti "sparnų", nors ir kaikas bando "visiškai užmigdyti" KLT. Padaryta svarbių nutarimų: skyriaus įsigytas $500 vertės šėras turi būti grąžintas teisingam savininkui — KLT Montrealio skyriui; skyriui persiorganizavus į centrą, iširti $3.000 paskolą "NL" bendrovei, nes per 3 metus nepareikalavus, pinigai lieka bendrovės nuosavybe; skyriui tapus centru sutvarkyti spaudos balių ir prenumeratų klausimą ("NL" laikraštis leidžiamas KLT vardu, spaudos baliai buvo daromi KLT ir bendrovės vardu).

Dalyvavęs.

Lietuvių vaikų darželis

veikia naujose patalpose — 57 Sylvan Ave. Telefonas tas pats — LE. 4-5773.

Toronto dienraštis "The Globe and Mail" spalio 25 d. atspausdino Pr. Alšėno laišką "On Colonialism". Jame nurodoma, kad JT plenumo priimtas Chruščiovo siūlymas svarstyti kolonializmo klausimą duodąs gerą progą Vakarų pasauliui perimti šaltojo karo iniciatyvą į savo rankas. Vakarų pasaulio valstybės turėtų reikalauti, kad kolonializmas būtų baigtas netik Azijoj ir Afrikoj, bet ir Sovietų Sąjungoj, kaip tai jau yra pareiškę JT min. pirm. Diefenbakeris, Australijos min. pirm. Menzies ir Filipinų delegatas L. Sumulong.

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

TAUPYK IR SKOLINKIS
savo Kredito Kooperatyve "LITAS"
SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS. PASKOLOS LENGVAI IR GREITAI DUODAMOS BETKOKIAM GERAM TIKSLUI.
Bankas veikia: Šiokiadieniais 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun. Rytais — pirmadienį nuo 10-1 val. ir šeštadienį nuo 10-12 val. Vakarais — pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį nuo 7-8 val.
Sekmadieniais Aušros Vartų parapijos salėje banko patalpose nuo 10.30 - 1 val.
Pirm. A. Norkeliūnas RA. 7-3120. • Vedėjas D. Jurkus PO. 7-4280

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.
1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664
Vakarais — HU. 9-1543
Siūlo jums sekančias nuosavybes:
INVESTAVIMAS
$40.000 įmokėti, rauplėtų plytų, 23 šeimų apartamentinis namas su garažais, žemos nuomos, $24.000 metinių pajamų. Pilna kaina $150.000.
INDIAN ROAD — BLOOR
$22.900 pilna kaina, naujas 6 kambarių namas, laidimo kambarys, 2 vonios, vandeniu šildomas, garažas, $10.000 įmokėti.
RONCESVALLES — FERN
$10.500 pilna kaina, 6 kambarių namas, priekis plytų, naujas alyvos apšildymas, garažas, $1.500 įmokėti, vienas morgičius balansui 10 metų.
$14.500 6 kambariai, atskiras plytų namas, 2 virtuvės, 2 vonios, neperenami kambariai, garažas. Įmokėti apie $2.500. Howard Park - Roncesvalles rajonas.
PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ INFORMACIJŲ.